

glasilo delavcev
sozd
revirski
energetski kombir
edvarda kardelja

Celje - skladišče

D-Per

539/1983

1119830997,3

OSREDNJA KNJ. CELJE

COBISS o

marec 1983

leto XIX

št. 3

srečno

Izvažalni jašek v Hrastniku.

Foto: B. Klančar

Rudnik Kanižarica

plan proizvodnje presehamo

V preteklem letu je bila proizvodnja premoga znatno nižja od planirane zaradi že znanih vzrokov.

Za tekoče leto je proizvodnja planirana v višini 120.000 ton premoga. Mesečna dinamika proizvodnje je naslednja:

	tor
januar	10.400
februar	10.200
marec	10.900
april	9.500
maj	9.100
junij	9.900
julij	8.300
avgust	9.500
september	9.900
oktober	11.100
november	10.000
december	11.200

V prvih mesecih letošnjega leta so proizvodni rezultati dokaj spodbudni, saj je bila dosežena proizvodnja v mesecu januarju 11.200 ton in v februarju 12.500 ton. Napram planirani proizvodnji smo nakopali 3100 ton premoga več; plan je bil presežen za 15 %. Skladno z dvigom proizvodnje na-

rašča tudi storilnost. Z ozirom na do sedaj znane pogoje računamo, da bo plan proizvodnje v letošnjem letu realiziran.

Sorazmerno dobro proizvodnjo dosegamo zaradi:

— Boljših pogojev odkopavanja v IV. premoškem sloju. Z raziskavami, ki so bile financirane iz bencinskega dinarja smo v letu 1982 raziskali ob južni prelomnici manjše področje in s tem ugotovili premog IV. sloja v precejšnji debelini. Ta sloj bomo odkopavali v letošnjem letu. Odkopavanje izvajamo s širokočelno odkopno metodo z nadkopnim pridobivanjem premoga. Pogoji dela so dokaj dobri.

— Kadrovske sestave in številno ljudi je v letu 1983 dokaj ugodnejše, kot je bilo v preteklem letu. V večji meri so se v rudniku pričeli zaposlovati ljudje iz bližnje okolice, in to zaradi težav v gospodarstvu ter boljših pogojev v rudarstvu.

— Prizadevanje večine članov kolektiva za doseganje planirane proizvodnje je boljše, kot je bilo v preteklosti.

— V jami je manj vzdrževalnih del, tako da je mogoče obložiti več ljudi na odpiranje in odkopavanje.

Poleg proizvodnje izvajamo tudi investicijska dela v jami, ki dobro napredujejo.

predvidevamo samo normalni remont. Čas remonta bloka 4 je letos planiran zelo zgodaj, to pa zaradi tega, da lahko opravljamo remont na ostalih TE in NEK, npr. TEŠ, blok IV od 15. 4. do 30. 6., NEK od 5. 5. do 15. 7., TOL od 1. 8. do 30. 9. in TEB od 15. 4. do 25. 8. 1983.

Letošnji remont, kot je bilo že rečeno, ne predvideva večjih posegov v naprave. Izjema je le popravilo bobna kotla, kjer predvidevamo pomoč poljskih strokovnjakov. V času obratovanja so na bobnu nastale razpoke, ki jih je potrebno sanirati.

Planiramo tudi rekonstrukcijo vlek ventilatorjev kotla. Rekonstrukcija zajema vpliv 360 m visokega dimnika na vlečne razmere v kotlu. Rekonstrukcija zmanjšuje lastno rabo (manjši el. motorji) in možnost obrabe delov ventilatorjev ter s tem možnost defektov. Analiza defektov iz preteklega obdobja kaže, da je precej izsiljenih zaustavitvev bloka 4 nastalo ravno zaradi prekomerne obrabe vlek ventilatorjev.

Na turboagregatu bo predvsem pregledan sistem za pomikanje turbine, ležaji in nizkotlačni del turbine. Ravno pravilno delovanje vodil je odločujoče za zadovoljivo dinamično stanje turboagregata. Po lanskem remontu pa je bilo prav dinamično stanje turboagregata izredno zadovoljivo.

Vsa dela remonta so planirana tako, da bo možno blok 4 vzporediti na mrežo 25. 4. 1983.

Zaradi neobratovanja bloka 4 pa bodo nastale precejšnje težave na deponiji premoga. Sedaj je premoga v deponiji cca 50.000 ton. Čeprav je kapaciteta deponije 120.000 ton, pa zaradi svojstva premoga ne bomo mogli deponirati premoga do polne kapacitete. To svojstvo se odraža v tem, da ves premog na deponiranju zdrsne do opornega zidu (in nato preko zidu) zgornji del deponije pa ostane prazen. Zaradi tega bo možno deponirati le še cca 45.000 ton premoga, čeprav bi ga morali po planu cca 85.000 ton.

Leopold Jamšek

Jama Kotredež nadaljevanje sanacije

B. V.

V TET smo pričeli z remontom bloka 125 MW

Po elektroenergetski bilanci za leto 1983 je remont bloka 4 (125 MW) planiran za čas od 11. 3. 1983 do 25. 4. 1983. Glede na to, da je bil v lanskem letu obsežnejši poseg v turboagregat, letos

Čiščenje vpadnikov V-74, 75 in 77 se nadaljuje. Vpadnik V-74 je očiščen že pod nivojem odkopane 2. etaže, pri čemer je skupna dolžina že očiščene vpadnika okoli 40 m. Sanacijska dela izvajajo delavci Geološkega zavoda Ljubljana. Samo delo čiščenja vpadnika je zelo oteženo zaradi neugodnih transportnih poti od mesta nakladanja do natovarjanja v vozičke na izogibalšču vrhu vpadnika na 6. obzorju. Prevoz materiala po vpadniku poteka z vedrom in jamsko žičnico do vozičkov na izogibalšču 6. obzorja.

V vpadniku V-75 je čiščenje v prvotni smeri vpadnika končano po projektu 12 m pod 3. etažo. Napravljen je lesni ste-

ber v dolžini 4 m, delavci Geološkega zavoda Ljubljana pa že izdelujejo usek za armirano-betonski vodonepropustni čep. V vpadniku se bo spremenila smer tako, da bo iz 3. etaže na novo izdelan vpadnik V-75/1 do prekopa P-76, ki je izdelan skozi trde krovninske plasti in je verjetnost, da v njem ni prišlo do takšnih deformacij kot na objektih, ki so zgrajeni po talnih plasteh ali celo po premogu.

Dela pri čiščenju in pretesarbi vpadnika V-77 se nadaljujejo, vendar je napredovanje počasno zaradi težkoč, opisanih v prejšnji številki glasila Srečno.

Nadaljujemo z vrtalnimi deli pri vrtanju odvodnjevalnih vr-

tin v bližini vdornega mesta. Tako je vrtina Kj-13/83 dosegla končno globino 106 m, vendar jo je bilo potrebno začasno zapreti zaradi rušenja stare vrtine. Vrtina Kj-14/83 je dosegla globino 86 m, kjer je prišlo do zagozditve vrtalnega drogova, ki je zadelo prekop na 7. obzorju pod jaškom J-74/2. Po korekciji vrtine se je vrtanje nadaljevalo do globine 121 m, vendar je bilo vrtino potrebno začasno zapreti zaradi iznašanja premoga in blata iz nje. V izdelavi je že tretja vrtina Kj-15/83, zacementirana in vgrajena je uvodna kolona, na-

daljuje se vrtanje vrtine pod kotom 53°. V teku so priprave za izdelavo čepa skozi madžarsko vrtino M-4 ter nabava materiala za izvajanje teh del, za kar je že izdelan projekt. Ravno tako so v teku pripravljala dela za izdelavo injekcijske zavesa okrog prečnika na ordinati 4200, ta dela bomo izvajali po končani izdelavi čepa skozi vrtino M-4.

Dotoki vode so v poprečju enaki, kot so bili opisani v prejšnji številki, okrog 10 m³/min. Tudi višina podtalnice se ne znižuje več, ampak stagnira na koti — 45,73 m. Pritisk

vode v odvajalnih vrtinah za čisto vodo je še vedno v povprečju 4,7 bara. Pričelo pa se je že odkopavanje s širokočelno odkopno metodo s povečano višino etaže s hidravličnimi drsnimi stropniki tipa Salzgitter. Trenutno dnevne proizvodnje s tega širokočelnega odkopa ne dosegamo v planirani višini, vendar upamo, da se bo v kratkem normalizirala, tako da bomo bilo mogoče dosegati planirano letno proizvodnjo na tem odkopnem polju jame Kotredež.

Anton Prebil

Predstavljamo vam Rudnik Laško

Prihodnji cilji

Koncem 1970. leta, ko je imel Rudnik Laško 471.550 ton odprtih zalog ali za štiri leta proizvodnje po cca 120.000 ton, so razmišljali o njegovem preusmerjanju in zapiranju. Danes, ko ima odprtih zalog le za štiri mesece trikrat manjše pro-

izvodnje, se pa mora izvleči iz tega nezavidljivega stanja.

In se tudi bo.

V Liša polju, kjer je znanih in ugotovljenih cca 70.000 ton premoga, intenzivno delamo, da bomo vsaj dve tretjini teh zalog odprli pod obzorjem z vpadnikom.

Raziskovalni vpadnik, ki ga

je izdelal TOZD RIG — DO ZPT, je bil v Barbara polju zastavljen koncem 1981 leta in je dosegel dno na 60 metrov nižjem I. obzorju pod Glavnim rovom. Treba je izdelati vodno progo in čez tri mesece bo možno izvesti prvo prečnico do domnevne slojne konture Karsneje bo I. obzor po smeri iz-

Tone Kralj: Rudarji na odkopu, jedkanica 1953, iz cikla »Rudarske Trbovlje«.

Foto: B. Klančar

delan v dolžini nad 1000 metrov. Raziskovalne vrtine in prečni ki ob njem naj bi na tej dolžini dokazali cca 420.000 ton verjetnih zalog Cl.

V prihodnjem poslovanju naj bi:

— postopoma povečati proizvodnjo premoga, ki naj bi leta 1985 dosegla 55.000 ton;

— opravili toliko raziskovalno-odpiralnih del, da bodo v prihodnje vselej na razpolago odprte zaloge premoga za nadaljnjo vsaj triletno proizvodnjo.

Investicijska vlaganja

V preteklem srednjeročnem obdobju smo proizvedli 232.300 ton premoga. Za vso reprodukcijo smo od drugod, od Elektrogospodarstva Slovenije, pridobili le 3.569.842 din ali 15,37 din/proizvedeno tono, sicer pa smo uporabljali in trošili izključno lastna amortizacijska sredstva. Tudi to je pripomoglo k osiromašenju proizvodne pripravljenosti tega rudnika.

V tem srednjeročnem razdobju je nekoliko bolje. Raziskovalna skupnost Slovenije in »bencinski dinar« financirata raziskave, Plansko poslovna skupnost za premog je dotirala doslej 12.393.680 din, energetska investicijska sredstva pa nam še niso dodeljena, ker so investicijski programi v zaostanku.

Odkopna metoda

Metoda odkopavanja s podetažnim rušenjem je bila v preteklosti samo preizkušena, toda ker je krovna sloja prehitevala rušenje premoga iz zgornje etaže, so izgube premoga preprečile njeno dokončno uvedbo.

Širokočelno metodo z jeklenim podporjem smo skušali vpeljati trikrat. Zaradi krušljive krovnine smo imeli izrazito preveč delavnikov pri ropanju podporja.

In tako odkopavamo še vedno po prečni odkopni metodi s kombiniranim podporjem (jeklene stojke, leseni stropniki),

ki odkopnih izgub praktično nima in je tod v uporabi odkar je jama odprta. Poboljšana je le z mehaniziranim odvozom z verižnimi transporterji z odkopov oziroma priprav.

Sedaj dosegamo pri povprečni debelini slojev šest metrov, sledeče storitve:

odkopna 6,3 t/moža, jamska 1,42 t/moža, rudniška 0,90 t/moža, čeprav so svoječasno pri povprečni debelini slojev nad 12 metrov le-te znašale že jamska 2,32 t/moža in rudniška 1,48 t/moža, prav takrat, ko se je rudnik celo preusmerjal.

Plasma premoga

Kvaliteta tukajšnjega premoga je znana, saj znaša 15,2 MJ/kg pri energetskem prahu do 22,0 MJ/kg pri kosovcu.

V energetiko oziroma v Termoelektrarno Šoštanj dobavljamo do 40 % proizvodnje ostalih 60 % pa industriji in široki potrošnji.

Organizacija rudnika

Glavna dejavnost rudnika je proizvodnja premoga, stranska dejavnost pa je proizvodnja dolomitnega gramoz.

Zato imamo ta čas jamski obrat s 127 zaposlenimi, zunanji obrat s 65 zaposlenimi in admi-

nistrativne službe z 12 zaposlenimi.

Pri tem je zunanji obrat razdeljen v:

separacijo in jalovišče s 26 zaposlenimi, lesni prostor z 8 zaposlenimi, delavnico s 17 zaposlenimi in kamnolom s 14 zaposlenimi.

Žal sta jamski obrat in zunanji obrat zelo dislocirana: premočrtno po jami 6 km oziroma po cesti celo 14 km. Zato je kuhinja za malice na razpolago sedaj samo za jamski obrat, za zunanji obrat pa je šele v gradnji prostor za razdeljevanje teh malic oziroma za malice.

Administrativne službe se prav tako šele dokončno formiranju, ker smo knjigovodstva in drugo iz TIM izločili šele pred mesecem dni, pred tem pa nismo imeli niti primernih poslovnih prostorov zanje.

Sklepne misli

Rudnik Laško je zaradi dolgotrajne vztrajnosti dela svojega kolektiva »preživel« preusmeritev, ponovno oblikuje in učvrščuje svoj dandanašnji obstoj, ob strokovni pomoči REK EK Trbovlje in denarni pomoči družbe pa bo začrtal in zgradil zanesljivejšo in kvalitetnejšo proizvodno prihodnost.

Franc Seme

Površinska kopa v Zagorju vzroki za zastoj eksploatacije

V letu 1982 smo tudi na področju rudnika Zagorje pričeli s pridobivanjem premoga na površinskih kopih v glavnem zaradi premajhne jamske proizvodnje. Najprej smo pričeli s pripravami površinske kopa v Slačniku (ostanki južnega krila kotredške kadunje).

V istem času so pripravljali za

asfaltiranje lokalno ceste Toplice - Čolnise in pri tem naleteli na premogov sloj, za katerega smo vedeli in je bil predviden za kasnejšo eksploatacijo. Ker je bila to boljša kvaliteta premoga in bi bili stroški pridobivanja po rekonstrukciji ceste veliki oz. bi bilo sploh vprašljivo pridobivanje smo se odločili, da

najprej odkoplremo ta premog.

Podrobnosti o obeh površinskih kopih so bile že objavljene v glasilu Srečno.

Novo odprti površinski kop, ki smo ga imenovali PK II, smo začeli eksploatirati v septembru. V prvi fazi smo odkopali del sloja na južni strani ceste in nismo imeli nobenih problemov.

Po prestatitvi ceste v pobočje hriba smo nadaljevali pridobivanje premoga na severni strani ceste. Glede na vzpon ceste se je povečala višinska razlika med odkopno etažo in cesto. Sprotno z napredovanjem odkopavanja smo morali predstavljati cesto v pobočje hriba, ker je bila strmina etaže prevelika.

Kljub pazljivemu odkopavanju in urejevanju površinskega kopa so se začeli pojavljati manjši premiki terena. Zaradi razbremenitve smo na kritičnih mestih posekali drevje in s tem zmanjšali nevarnost plazjenja večjih mas. Zaradi obveščanja o nevarnosti plazjenja oz. večjih premikov in seveda zaradi samega dela smo na PK II priključili javni telefon.

Povedati je treba, da je pobočje, kjer smo odkopavali, dokaj strmo in formirano z nasutim materialom — (gramoz, večje skale), kar je posledica prejšnjega jamskega odkopavanja v tem delu in je ves predel pod Čolnišami v večjih razpokah oz. porušen. Mestoma se pojavljajo manjši izviri vode, ki povečujejo nevarnost plazjenja.

Po večjem deževju so se dne 24. 11. 1982 v večernih urah začele premikati večje mase materiala na površini cca 3000 m².

Pojavile so se večje razpoke v terenu nad cesto in na sami cesti, tako da je bil prekinjen promet.

Zaposleni na PK II so sanirali plaz in je promet v jutranjih urah že dokaj normalno stekel. Verjetno bi stanje v krajšem času toliko sanirali, da bi lahko nadaljevali odkopavanje. Dne 25. 11. 1982 je zasedal IS skupščine občine Zagorje in sprejel sklep, da se mora eksploatacija na ogroženem delu ustaviti in plaz sanirati.

Do ustavitve eksploatacije smo pridobili na PK II 10138 ton separiranega premoga.

Ker smo še zainteresirani za pridobivanje premoga na površini kopih, smo naročili projektno dokumenta-

cijo za vse možne površinske kope na področju Zagorja.

Po izdelavi projektov se bomo odločili o nadaljnji eksploataciji

površinskih kopov, med drugim tudi PK II, kjer so še večje zaloge dokaj kvalitetnega premoga.

Anton KOBAN

IZPOLNJEVANJE DELOVNEGA NAČRTA V ČASU OD 1.I. DO 15. III. 1982

DO	načrt	doseženo	+—	ob dela
TOZD	ton	ton	ton	% prostih sobotah

DO ZASAVSKI PREMGOVNIKI

Proizvodnja premoga

Pr. Harastnik	68.580	65.079	—	3.501	94,9	5.337
Pr. Ojstro	49.680	48.501	—	1.179	97,6	3.852
Pr. Trbovlje	140.243	152.317	+	12.074	108,6	12.311
Pr. Kotredež	49.140	43.230	—	5.910	88,0	4.461
SKUPAJ	307.643	309.127	+	1.484	100,5	25.961
od tega						
Retje 80		5.840				358
Ojstro 80		2.742				122
Blate		2.944				161
Lakonca	16.043	12.102	—	3.941	75,4	1.070
KO I		—				
KO II		—				
Sa pov. kopi		23.628				1.711

Proizvodnja gradbenega materiala

TOZD	letni načrt	doseženo	%
Pr. Kotredež			
— kamnolom (m ³)	110.000	18.938	17,2

Storitve delavnic

RESD Hrastnik (din) 28. II.	241,695.000	35,027.567,10	14,5
RESD Trbovlje (din) 28. II.	182,180.000	26,182.681,20	14,4
RESD Zagorje (din) 28. II.	108,999.000	14,560.876,80	13,4
PJL (din) 28. II.	82,576.000	11,242.260,50	13,4
Toplarna Hr. (Mwh) 28. II.		7.067,8	

DO SENOVO

	načrt	doseženo	+—	%
	ton	ton	ton	
RP Senovo 28. II.	19.800	21.314	+ 1.514	107,6

DO KANIŽARICA

RP Kanižarica 28. II.	20.600	23.700	+ 3.100	115,0
RP Laško 28. II.	6.500	5.100	— 1.400	78,5

DO TERMoeLEKTRARNA TRBOVLJE

Proizvodnja električne energije (Mwh)

	načrt	doseženo	%
PEE-PP	12.000	— 733	—
PEE-N	114.675	129.142	112,6
KE	—	— 164	—
DO TET	126.675	128.205	101,2
Ostalo — storitve			
	letni načrt	doseženo	%
Vzdrževanje naprav (din)		13.930.580,20	
DO RUDARSKA GRADBENA DEJAVNOST			
RIG (din) 28. II.	804.500.000	105.748.451,85	13,1
ESMD (din) 28. II.	142.000.000	18.983.028,60	13,4
Avtoprevoz »Zasavje« (t/km)	9.200.00	1.462.276	15,9
Avtoprevoz »Zasavje« (din) 28. II.	102.374.000	13.255.674,90	12,9
GRAMAT			
opekarna (enot)	10.000.000	1.207.300	12,1
Kamnolom (m ³)	50.000	12.300,5	24,6
opekarna (din) 28. II.	46.136.000	3.775.546,05	8,2
kamnolom (din) 28. II.	8.171.000	1.282.120,00	15,7
gradb. skupina (din) 28. II.	7.743.000	962.433,70	12,4
DO INDUSTRIJSKE MONTAŽNE DELAVNICE			
SIMD (din) 28. II.	102.424.000	15.721.473,00	15,3
EIMD (din) 28. II.	57.956.000	8.544.674,30	14,7

Erika Kavčič

si tudi izpeljali in povečali možnost normalnejšega dela separacije premoga v Trbovljah. Izjema velja tudi za TOZD Proizvodnja električne energije v DO TET, ki ima prav tako kot tozdi v Hrastniku naslednji delovni čas: prva izmena od 6. do 14. ure, druga izmena od 14. do 22. in tretja izmena od 22. do 6. ure naslednjega dne. Prevozi na delo in z dela so bili s prometnim podjetjem urejeni... Člani kolektiva kombinata so bili o tem pravočasno seznanjeni.

V delavnici TOZD RESD Hrastnik

POPRAVLJAMO
SAMOHODNO
HIDRAVLICNO
PODPORJE (SHP)

Z novo samoupravno organiziranostjo leta 1978 so bile podane vse smernice in politika razvoja elektrostrojne službe v SOZD REK EK. Dogovorjena je bila precizna delitev dela po področjih, s katero naj bi dosegli čimboljše in racionalnejše vzdrževanje in remont na elektrostrojni opremi, zmanjšali količino rezervnih delov, izboljšali organizacijo dela ter pregled nad celotnim stanjem rezervnih delov za vso elektrostrojno opremo v DO ZPT.

Po dolgotrajnem dogovarjanju so končno sklenili, da se na področju Hrastnika v TOZD RESD Hrastnik organizira delovna enota za popravilo hidravličnega podporja vseh vrst (Salzgitter, Marrel Hydro in Becorit) ter popravilo črpalk Hauhinco.

Temeljna organizacija RESD Hrastnik je v dogovorjenem roku izoblikovala delovno enoto, usposobila delovne prostore ter zadovoljivo opremila delavnico. S 1. 1. 1982 pa se je ta delovna organizacija oddvo-

Od 27. marca nov delovni čas

Na temelju Zakona o računanju časa, ki je bil objavljen novembra lanskega leta in ga je sprejela Zvezna skupščina, smo v nedeljo 27. marca 1983 ob 2. uri premaknili urne kazalce za eno uro naprej. Ta premaknitev velja do 25. septembra 1983, ko bomo ob 3. uri pomaknili urne kazalce za eno uro nazaj. S tem smo uvedli poletni delovni čas, katerega imajo doslej že domala vse evropske države. Hkrati s tem pa smo tudi v našem kombinatu prešli na nove čase začetkov in koncev posameznih izmen. Dne 28. marca smo pričeli delati delavci kombinata v vseh TOZD in delovnih skupnostih vseh sedmih delovnih organizacij in v

DS ASO in TSO tako, da traja delovni čas prve izmene od 7. do 15. ure, druge izmene od 15. do 23. in tretje izmene od 23. do 7. ure naslednjega dne. Ta delovni čas velja tako za rudarje v jamskih TOZD, kakor tudi ostale delavce v drugih TOZD in delovnih skupnostih, vključno s skupnimi službami. Izjema velja le za delavce DO ZPT na področju Hrastnika (TOZD Premogovnik Ojstro, TOZD Premogovnik Hrastnik, TOZD RESD Hrastnik in DS Pomožna dejavnost Hrastnik in deli DS SS ZPT s področja Hrastnika). Ta izjema je tehnično in tehnološko utemeljena in smo se za ta premik prizadevali že več let, da bi ga v prak-

jila iz TOZD RESD Hrastnik in se vključila v DO IMD Trbovlje. Z momentom, ko je bila ta skupina priključena v DO IMD, lahko trdimo, da delovna organizacija IMD ni pokazala nobene prave zainteresiranosti za zaposlene v tej delovni enoti na področju Hrastnika in je še naprej celotni interes za razvoj slonel na TOZD RESD Hrastnik. Stanje v tej delovni enoti se je vedno bolj slabšalo, tako da so delavci s področja Hrastnika zahtevali, da preidejo ponovno v TOZD RESD kot samostojna obračunska enota in s 1. 4. 1982 se je ponovno priključila v TOZD RESD Hrastnik in deluje popolnoma samostojno. Trenutno zaposluje 16 delavcev, ki pa ne zmorejo celotnega obsega dela, ker so potrebe proizvodnih TOZD v ZPT po popravljani opremi SHP čedalje večje in zahtevnejše.

Treba pa je opozoriti tudi na problem plačevanja računov za te storitve. Zato se v letošnjem letu pripravlja samoupravni sporazum o financiranju te delovne enote. Velike težave ima TOZD RESD Hrastnik pri naročanju in plačilu rezervnih delov, zaradi česar je dostikrat prišlo do kasnitve pri popraviljanju različnih sestavnih delov, ki se uporabljajo pri SHP.

S temi težavami se enota srečuje še danes, ker je v glavnem potrebno rezervne dele uvažati.

Skratka, sklepamo lahko, da so financiranje te delovne enote posvetili premalo pozornosti in da so se odgovorni do tega problema preveč površno obnašali. Vzporedno s tem pa tudi nismo mogli reševati kadrovskih problemov. Že v letu 1982 bi morali v enoti povečati kadrovsko zasedbo za pet kovi narjev, ki bi se specializirali za hidravliko in bi v letošnjem letu zadovoljili vsem potrebam, ki jih zahtevajo proizvodne TOZD v DO ZPT. Naj samo navedem nekaj del, ki jih je enota opravila v letu 1982:

Popravilo 34 kompletov hidravličnih enot Marrel Hydro,

408 komadov različnih cilindrov, 300 komadov različnih ventilov, 470 komadov različnih sornikov, 80 kompletov Salzgitter enot, dve visokotlačni črpalki EHP3k, 5000 m visoko tlačnih cevi NW 20 in NW 25. Poleg navedenih del smo v letu 1982 pripravili plato za izdelavo delavniške hale v skupni površini 1700 m².

V letu 1983 bomo popravili planirano število hidravličnih enot vseh vrst, ki jih zahteva jo premogovniške TOZD, vendar bo potrebno po rešenem financiranju izpopolniti kadrovsko zasedbo, ki v letošnjem

letu še ne bo dovolj strokovno usposobljena. Z rešenim kadrovskim vprašanjem bomo ustanovili grupe, ki se bodo usposabljevale in izvajale remonte vsaka na svojem tipu podporja in s tem bomo povečali kvaliteto in kvantiteto. Ob vsem tem bomo morali razmišljati o dodatnem usposabljanju delavcev v enoti, kakor tudi delavcev na vzdrževanju v jami s področja hidravlike, da bo pristop k remontom in odnos do hidravlike pravilnejši.

Adolf Laznik

Delitev celotnega prihodka za leto 1982 in primerjava z letnim planom 1982 ter doseženimi rezultati v letu 1981 v DO, DS in SOZD REK — EK, Trbovlje

Zap. št.	Vsebina	DOSEŽENO I - XII/1982 (din)	INDEKS 1-12/82 1-12/82 1-12/81 Plan 82	
1	2	3	4	
DO ZASAVSKI PREMOGOVNICI TRBOVLJE				
1.	CELOTNI PRIHODEK	4.046.030.682,55	164	95
2.	PORAB. SREDSTVA	2.310.426.292,75	170	96
2.1	od tega amortizacija	225.322.503,05	186	90
3.	DOHODEK	1.735.604.389,80	158	93
4.	OBVEZNOSTI IZ DOH.	679.575.643,75	139	108
5.	ČISTI DOHODEK	1.056.028.746,05	172	86
5.1	Del ČD za OD	1.004.122.639,45	136	100
5.2	Skladi	107.799.365,10	182	48
6.	IZGUBA	55.893.258,50	30	—
6.1	Nekrita izguba	—	—	—
7.	Delitev ČD	95		
	OD/ČD			
	SKI./ČD	5		

DO RUDNIK RJAVEGA PREMOGA SENOVO

1.	CELOTNI PRIHODEK	352.549.920,82	135	105
2.	PORAB. SREDSTVA	156.124.909,68	135	103
2.1	od tega amortizacija	28.182.458,59	145	100
3.	DOHODEK	196.425.011,14	135	108
4.	OBVEZNOSTI IZ DOH.	41.045.662,55	128	114
5.	ČISTI DOHODEK	155.379.348,59	136	106
5.1	Del ČD za OD	137.367.128,10	135	113
5.2	Skladi	18.012.220,49	148	74
6.	IZGUBA	—	—	—
7.	Delitev ČD	OD/ČD 88 SKI./ČD 12		

Zap. št.	Vsebina	DOSEŽENO	INDEKS	
		I - XII/1982 (din)	1-12/82 1-12/81	1-12/82 Plan 82
1	2	3	4	

DO RUDNIK RJAVEGA PREMOGA KANIŽARICA

1.	CELOTNI PRIHODEK	271.850.830,60	127	87
2.	PORAB. SREDSTVA	99.062.932,22	134	99
2.1	od tega amortizacija	20.562.232,95	141	97
3.	DOHODEK	172.787.898,38	123	81
4.	OBVEZNOSTI IZ DOH.	39.248.962,10	140	88
5.	ČISTI DOHODEK	133.538.936,28	119	80
5.1	Del ČD za OD	115.969.122,60	126	89
5.2	Skladi	17.569.813,68	86	47
6.	IZGUBA	—	—	—
7.	Delitev ČD	87	—	—
	OD/ČD	—	—	—
	SKI./ČD	13	—	—

DO TET

1.	CELOTNI PRIHODEK	1.051.898.860,31	152	97
2.	PORAB. SREDSTVA	514.857.085,86	131	101
2.1	od tega amortizacija	201.403.997,50	124	71
3.	DOHODEK	537.041.774,45	180	94
4.	OBVEZNOSTI IZ DOH.	440.595.920,75	269	114
5.	ČISTI DOHODEK	96.445.853,70	72	52
5.1	Del ČD za OD	148.321.745,40	122	106
5.2	Skladi	21.206.531,30	147	48
6.	IZGUBA	73.082.423,00	—	—
6.1	Nekrita izguba	—	—	—
7.	Delitev ČD	—	—	—
	OD/ČD	—	—	—
	SKI./ČD	—	—	—

DO RGD

1.	CELOTNI PRIHODEK	957.137.435,75	144	124
2.	PORAB. SREDSTVA	441.517.680,50	159	137
2.1	od tega amortizacija	46.760.141,95	180	117
3.	DOHODEK	515.619.755,25	133	114
4.	OBVEZNOSTI IZ DOH.	117.960.240,65	130	111
5.	ČISTI DOHODEK	397.659.514,60	134	115
5.1	Del ČD za OD	284.395.710,30	133	114
5.2	Skladi	113.263.804,30	134	118
6.	IZGUBA	—	—	—
7.	Delitev ČD	72	—	—
	OD/ČD	—	—	—
	SKI./ČD	28	—	—

DO IMD

1.	CELOTNI PRIHODEK	158.357.781,10	118	98
2.	PORAB. SREDSTVA	57.854.569,50	104	86
2.1	od tega amortizacija	4.150.758,05	226	113
3.	DOHODEK	100.503.211,60	127	106
4.	OBVEZNOSTI IZ DOH.	31.314.153,70	142	104
5.	ČISTI DOHODEK	69.189.057,90	121	107
5.1	Del ČD za OD	46.050.481,25	127	108
5.2	Skladi	23.138.576,65	110	106
6.	IZGUBA	—	—	—
7.	Delitev ČD	67	—	—
	OD/ČD	—	—	—
	SKI./ČD	33	—	—

Iz celotne analize o doseženih rezultatih poslovanja za obdobje januar — december 1982 je razvidno gibanje poslovanja po posameznih TOZD, DS in DO v SOZD REK EK Trbovlje, in sicer:

1. Doseganje in delitev celotnega prihodka

Pri doseganju CP (celokupni prihodek) ugotavljamo, da je ta dosežen z indeksom 154 v primerjavi z istim obdobjem leta 1981 in 1982 oziroma z indeksom 99 v primerjavi s planiranim v letu 1982.

Tak rezultat doseganja CP v kombinatu kaže, da je bilo poslovanje doseženo v okviru planiranega.

Enaka razmerja ugotavljamo pri doseganju dohodka in čistega dohodka.

Iz delitve CP je predvsem razvidno gibanje porabljenih sredstev v primerjavi z doseženimi v letu 1981 in 1982 z indeksom 157 oziroma v primerjavi s planom z indeksom 100. Nadalje gibanje obveznosti iz dohodka, predvsem del svobodne menjave dela, ki se ugotavlja, da SMD v delovnih organizacijah hitreje stroškovno narašča kot v SOZD in da so se obveznosti iz dohodka povečale kar za 80 % v primerjavi z letom 1981 in 1982.

Čisti dohodek in njena delitev pa kažeta predvsem uspeh v delitvenem razmerju med OD in skladi z razmerjem leta 1981-98 in 2 in z razmerjem v letu 1982-91 in 9.

Po končni delitvi čistega dohodka ugotavljamo v kombinatu tudi poslovanje treh temeljnih organizacij (brez rudnika Laško) z izgubo. To so:

	din
TOZD Rudnik premoga	
Kotredež	43.888.699,10
TOZD Separacija premoga	
Trbovlje	12.004.559,40

TOZD Proizvodnja električne
energije 73.082.432,00

SKUPAJ: 128.975.681,50

Ta izguba je bila pokrita po
zaključnem računu iz nasled-
njih virov:

din
kritje izgube iz rezervnega
sklada

26.413.335,30

kritje izgube z razmejitevijo
amort. 102.562.362,20

Celotni zbirni rezultati pa
kažejo, da je poslovanje bilo v
letu 1982 bolj uspešno kot v
letu 1981, predvsem iz dveh
razlogov:

— manj tozdvov je v izgubi
po številu in vrednosti

— ter doseženi rezultati v
skladih so boljši za cca 400 %
oziroma v letu 1981 so bili
doseženi v višini 10 % planira-
nih v letu 1982 pa so doseženi
v višini 40 % planiranih.

Nevenka Plevnik

Zap. št.	Vsebina	DOSEŽENO I - XII/1982 (din)	INDEKS 1-12/82 1-12/81	1-12/82 Plan 82
-------------	---------	-----------------------------------	------------------------------	--------------------

1	2	3	4
---	---	---	---

DS ASO

1.	CELOTNI PRIHODEK	38.423.491,25	133	104
2.	PORAB. SREDSTVA	15.409.262,99	124	102
2.1	od tega amortizacija	1.496.806,85	150	92
3.	DOHODEK	23.014.228,26	139	106
4.	OBVEZNOSTI IZ DOH.	5.416.818,05	148	119
5.	ČISTI DOHODEK	17.597.410,21	137	102
5.1	Del ČD za OD	14.676.021,30	135	98
5.2	Skladi	2.921.388,91	150	130
6.	IZGUBA	—	—	—
7.	Delitev ČD	83		
	OD/ČD	17		
	SKI./ČD			

DS TSO

1.	CELOTNI PRIHODEK	32.272.579,75	124	101
2.	PORAB. SREDSTVA	5.875.306,85	84	76
2.1	od tega amortizacija	449.760,45	240	66
3.	DOHODEK	26.397.272,90	139	109
4.	OBVEZNOSTI IZ DOH.	4.210.699,65	153	130
5.	ČISTI DOHODEK	22.186.573,25	136	105
5.1	Del ČD za OD	18.180.834,25	146	96
5.2	Skladi	4.005.739,00	104	185
6.	IZGUBA	—	—	—
7.	Delitev ČD	82		
	OD/ČD	18		
	SKI./ČD			

SOZD REK EK

1.	CELOTNI PRIHODEK	6.908.521.582,13	154	99
2.	PORAB. SREDSTVA	3.601.128.040,35	157	100
2.1	od tega amortizacija	528.328.659,39	152	84
3.	DOHODEK	3.307.393.541,78	151	97
4.	OBVEZNOSTI IZ DOH.	1.359.368.101,20	164	110
5.	ČISTI DOHODEK	1.948.025.440,58	143	89
5.1	Del ČD za OD	1.769.083.682,65	151	100
5.2	Skladi	307.917.439,43	143	68
6.	IZGUBA	128.975.681,50	70	—
6.1	Nekrita izguba	—	—	—
7.	Delitev ČD	91		
	OD/ČD	9		
	SKI./ČD			

DO RUDNIK RJAVEGA PREMOGA LAŠKO (informacija)

1.	CELOTNI PRIHODEK	118.405.569,51	147	78
2.	PORAB. SREDSTVA	56.448.867,58	166	96
2.1	od tega amortizacija	15.663.260,54	276	
3.	DOHODEK	61.956.701,93	133	67
4.	OBVEZNOSTI IZ DOH.	17.822.021,70	148	111
5.	ČISTI DOHODEK	44.134.680,23	128	58
5.1	Del ČD za OD	55.150.066,75	150	113
5.2	Skladi	—	—	—
6.	IZGUBA	11.015.386,52	313	—
6.1	Nekrita izguba	—	—	—
7.	Delitev ČD	—	—	—
	OD/ČD	—	—	—
	SKI./ČD	—	—	—

Finančni rezultat poslovanja v letu 1982 je bil navidezno boljši

Čeprav je finančni rezultat poslovanja za leto 1982 relativno boljši kot za leto 1981, z njim še ne moremo biti zadovoljni. Izgube res ni imela nobena delovna organizacija niti TOZD, vendar je več kot polovica temeljnih organizacij združenega dela, v katerih združuje delo 76 % delavcev REK poslovalo z motnjami. Pozitiven izid bilanc je posledica treh dejavnikov, in sicer prvič: energetske DO so bile postavljene s ceno v nekoliko boljši položaj; drugič, da je bil prerazporejeni skupni prihodek od prodaje električne energije v korist tistih, ki so imeli izgubo, to sta DO ZPT in DO TET, ter tretjič, da se je del amortizacije v stroških zmanjšal s prenosom na časovne razmejitve. Prva dva dejavnika sta v vsakem pogledu finančno pozitivna, tretji dejavnik pa bo imel še negativne posledice, ker bo z zmanjšanjem amortizacije zmanjšana možnost nadomeščanja osnovnih sredstev in investiranja.

V primerjavi z letom 1981 se je izboljšal položaj v DO ZPT, kar kažejo povečan kazalec čistega dohodka na delavca 70 %, kazalec akumulacije v primerjavi z dohodkom za 80 % ter kazalec amortizacije v primerjavi s čistim dohodkom za 65 % in akumulacije v primerjavi s povprečno porabljenimi sredstvi za 126 %. Izboljšanje položaja je za toliko odstotkov, za kolikor so kazalci nad nivojem inflacije. Izguba v DO ZPT je bila v absolutnem znesku na enakem nivoju kot leta 1981.

Kazalci DO Senovo kažejo, da ni ujela inflacijskih gibanj, pa je kljub temu še lahko oblikovala del skladov skupne porabe. Enako velja tudi za DO RP Kanižarica. Pri DO TET pade v oči izrazito povečan dohodek na delavca za 84 %, kar pa je posledica zelo visoke stopnje povečanja stroškov za obresti, ki so bile pokrite iz skupnega prihodka. V ostalih kazalcih poslovanja DO TET zaostaja za letom 1981. Tudi DO RGD ni ujela inflacijskih gibanj, saj se je akumulacija v primerjavi z letom 1981 celo znižala

za 25 %, kar pomeni ob tako visoki stopnji inflacije še bistveno nižjo akumulativnost. Skoraj enako velja tudi za DO IMD. Obe DO izven energetike (DO RGD in DO IMD) sta oblikovali tudi vse potrebne sklade vključno z delom za razrešitev materialne osnove dela.

Pri oceni uspešnosti moramo upoštevati sledeča dejstva:

- da ne dosegajo dobrih finančnih rezultatov le DO energetike,
- da so bila porabljena sredstva v REK-u kot celoti obvladovana v planskih okvirih,

- da je bil celotni prihodek realiziran z 99 %, upoštevajoč prerazporeditev prihodka v EGS,
- da je bil dohodek realiziran v višini 97 %,

- da je bila masa osebnih dohodkov realizirana s 103 % v primerjavi s planom,
- da je bil plan energetskih delovnih organizacij usklajen z ovrednoteno bilanco EGS, kar pomeni, da so bile že v planu bilance reducirane v primerjavi z našimi realnimi ocenami v času planiranja za leto 1982.

Na širokem čelu Terezija 2. polje, na K. 160.

Foto: J. Kirič

Iz teh dejstev lahko zaključimo, da je neustreznost finančni rezultat v glavnem posledica nedoseganja cen električne energije in s tem energetskega ter komercialnega premoga.

Janko Koritnik

Uresničevanje družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1983

Z dogovorom se udeleženci (Izvršni svet SR Slovenije, RSZS SR Slovenije, GZ SR Slovenije in SDK Slovenije) vsako leto dogovorijo, kako uresničiti usmeritve, ki so določene z republiško resolucijo glede oblikovanja sredstev za osebne dohodke ter o skupni porabi delavcev v organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih.

Globalne okvire o politiki oblikovanja sredstev za osebne dohodke ter skupno porabo delavcev določa resolucija o družbenoekonomskem razvoju v letu 1983. Ti globalni okviri so predvsem:

- da bo rast sredstev za osebne dohodke za 35 % počasnejša od rasti dohodka;

- da je le dohodek, dosežen z boljšimi rezultati dela in poslovanja merilo za rast sredstev za OD;

- da je pri razporejanju dohodka in oblikovanju sredstev za osebne dohodke potrebno doseči čimmanjše razlike v OD med enakimi deli in nalogami na posameznih področjih družbenega dela;

- da se upoštevajo boljši rezultati dela in poslovanja, ki jih delavci dosežejo in izkažejo;

- da se ustrezno vrednotijo produktivna dela in naloge, zlasti še v težjih delovnih pogojih ter ustvarjalna dela, ki jih delavci opravljajo.

Področje usmeritve teh okvirov resolucije pa dogovor opredeljuje predvsem v drugem poglavju, ko govori o usmeritvah za razporejanje dohodka. V teh usmeritvah dogovora v členih 6. in 7. opredeljeno ugotavljanje kazalnikov, ki naj dajo

osnovo za razporejanje dohodka in oblikovanje sredstev za OD. Za ugotavljanje uspešnosti svojega dela in poslovanja naj delavci enotno načrtujejo in ugotavljajo svoje rezultate na podlagi štirih kazalnikov:

- fizične proizvodnosti dela,
- gospodarnost (ekonomičnost) poslovanja,
- donosnost (rentabilnost) uporabljenih poslovnih sredstev,
- konvertibilnost deviznega priliva.

Za te kazalnike v dogovoru je pomembno, da predstavlja skupno podlago za merjenje uspešnosti dela in poslovanje; po katerih naj se ocenjujejo rezultati in na osnovi njih povečujejo sredstva za OD.

Eden od najbistvenjših členov v dogovoru je člen 10, ki daje vsem tozdom energetike v našem kombinatu možnost, da se v okviru samoupravnih interesne skupnosti energetike dogovorimo, da v skladu z dogovorom določimo osnove in merila za razporejanje dohodka in oblikovanje sredstev za OD in SSP.

Druga usmeritev, ki je opredeljena v 11. členu dogovora pa nakazuje razporejanje dohodka in oblikovanje sredstev za OD v delovnih skupnostih. Ta gibanja morajo biti v letu 1983 usklajena in odvisna od izpolnjevanja dogovorjenega programa dela ter njihovega prispevka k ustvarjanju dohodka TOZD.

Na področju sredstev skupne porabe je usmeritev v dogovoru predvsem ta, da bo rast le teh nižja od rasti OD. Višina teh sredstev naj znaša največ 13.500 din na zaposlenega delavca. V to osnovo pa niso vključena nekatera sredstva (kot so: stanovanjska, intervencije

v kmetijstvu, regres za prehrano itd).

V dogovoru so opredeljene tudi naloge in obveznosti za posameznega udeleženca ter kot priloga k dogovoru metodologija za spremljanje izvajanja dogovora.

Janez Juvan

Nov delovni uspeh TOZD SIMD v Raši

Preko posredništva RUDIS že dalj časa sodelujeta rudnik Raša in naš TOZD SIMD. V avgustu 1982 so se dogovorili za modernizacijo navozišča in odvozišča pri enem izmed rudniških jaškov v Tupljaku pri Podpičanu. Montaža je trajala približno pol leta. Večino opreme so izdelali v STT in v SIC Zagorje.

Navozišče je pri dnu jaška, kamor prihajajo polni vozički premoga iz jame in odhajajo po jašku navzgor. Prazni vozički ali po potrebi napolnjeni z zasipom pa se po obratni poti vračajo iz dneva v jamo. Navozišče je 250 m globoko pod površino oz. pod odvoziščem. Na

odvozišču pa polni vozički odhajajo iz jaška in jih nadomeščajo prazni vozički oz. po potrebi vozički z zasipom, ki gredo v jamo.

Naprave na navozišču, ki smo jih montirali so:

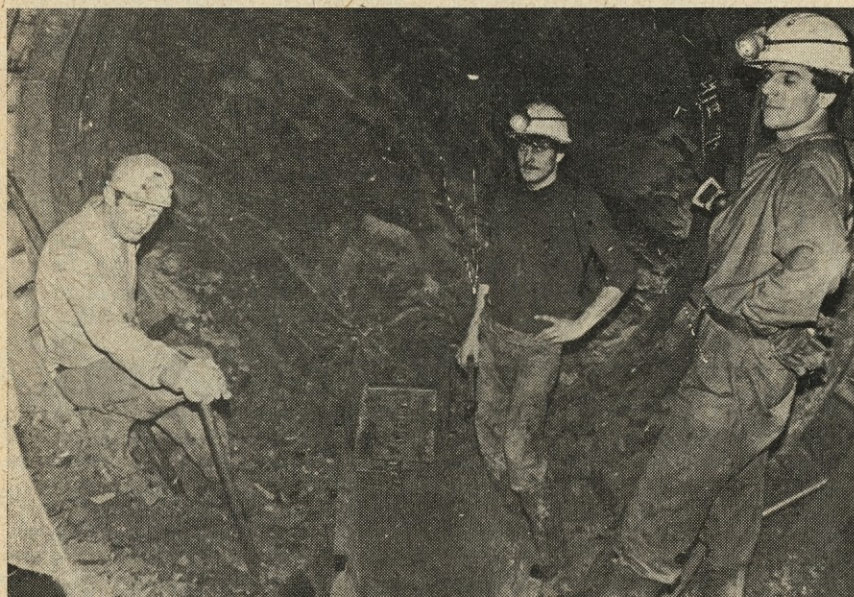
— Narivalna naprava z nihalnima mostičkoma na obeh straneh kletke porine poln voziček premoga v kletko, pri tem pa poln voziček izrine iz kletke praznega oz. napolnjenega z zasipom.

— Horizontalna spodnja veriga, ki teče med tračnicami in potiska prazne vozičke preko avtomatske kretnice do strmine navzgor.

— Na strmini navzgor imamo med tiri zopet spodnjo verigo, ki poriva prazne vozičke po njej na vrh strmine.

— Po drugi strani strmine stečejo prazni vozički pod vplivom težnosti navzdol, kjer se na ravnem delu proge zbirajo v vlak. Samo še speti jih je treba in odpeljati proti deloviščem, kjer jih napolnijo s premogom. Če pa so vozički napolnjeni z zasipom, jih najprej na določenem mestu izpraznijo in šele nato uporabijo za odvoz premoga. Na odvozišču na vrhu jaška pa smo montirali sledeče naprave:

— Narivalna naprava z nihalnima mostičkoma na obeh straneh kletke potisne v kletko prazen voziček, ali če je potrebno, poln voziček zasipa. Ta voziček izbije iz kletke voziček s premogom.

Skupina rudarjev pri izdelavi proge v premogu na koti 150 Javor v jami Ojstro.

Foto: J. Kirič

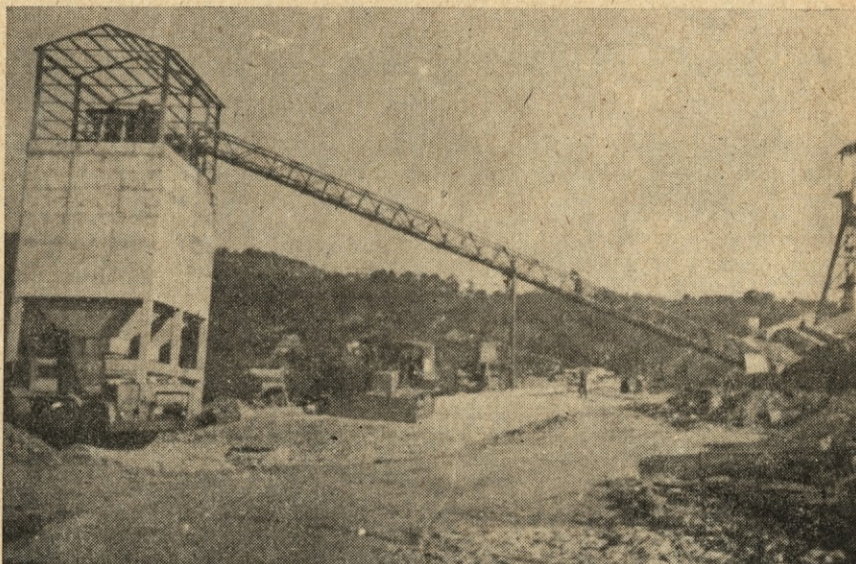
— Polni voziček se po strmini navzdol zapelje do zvrčalca. Ta ga obrne in izprazni iz njega premog v lijak, pod katerim je dodajalec, ki doriva premog na trak. Trak nosi premog v enega izmed silosev za premog.

— Izpraznjeni voziček izbije iz zvrčalca naslednji polni voziček.

— Polni voziček se po strmini zapelje do poševne spodnje verige, ki ga dvigne tako visoko, da se lahko po strmini navzdol zopet vrne k odvozišču jaška.

— Lahko pa se preko avtomatske pnevmatske kretnice preusmeri pot praznega vozička pod silos za zasip. Tu je polnilna naprava (vibracijski dodajalec in gumi trak), ki napolni voziček z zasipom. Potem pa se voziček usmeri proti odvozišču.

Vse to delo je bilo strokovno opravljeno. TOZD SIMD se je

Most na bunker v rudniku Raša, izdelek SIC Zagorje.

Foto: A. Plahuta

izkazal, obenem pa so naši delavci pridobili nove izkušnje. DO Raša jami Tupljak želimo povečano kvantiteto dela, ki je

v sedanjem času stabilizacije nam vsem še kako potrebna.

Alojz Plahuta

Kadrovska in stanovanjska problematika na Rudniku Kanižarica

Na Rudniku rjavega premoga Kanižarica je trenutno zaposlenih 430 delavcev. V nasprotju s preteklimi leti, ko nas je nenehno pestilo pomanjkanje delavcev za delo v jami, smo letošnje leto pričeli z zadostnim številom delavcev, zmanjšala pa se je tudi fluktuacija, ki je bila še v lanskem letu izredno visoka. Razveseljivo je dejstvo, da se v zadnjem času vse več mladih iz bližnje okolice odloča za rudarski poklic. Večje zanimanje domačinov za delo v jami, ki ga beležimo nekako od lanske jeseni, je pripisati predvsem manjšim možnostim zaposlovanja v drugih organizacijah, pa tudi nekoliko višjemu osebnemu dohodku v naši panogi, kar je prevladujoč motiv. Pri tem je zanimivo to, da se k opravljanju del in nalog nekvalificiranega delavca v jami prijavljajo tudi kandi-

dati s končanimi poklicnimi šolami raznih strok. Slednji se razmeroma hitro privadijo rudarskemu poklicu, saj vemo, da je rudarsko delo raznoliko in zahteva poleg znanja rudarstva tudi znanja ostalih strok.

Ceprav smo s staležem zaposlenih nekako v okviru plana, še ne moremo biti zadovoljni s kvalifikacijsko strukturo, saj nam še vedno primanjkuje izkušenih kopačev za delo na odkopih. V tej smeri smo tekom letošnje zime organizirali, kot vsa leta nazaj, interne tečaje za kopače in kopaške pomočnike. Obe obliki usposabljanja je obiskovalo in tudi uspešno končalo 25 delavcev.

Letošnjo jesen je predvidena v okviru Centra srednjih šol Črnomelj oddelek skrajšanega programa rudarske usmeritve. Vse aktivnosti v tej smeri že potekajo, oddelek je razpisan in

vključen v mrežo šol. Največja skrb do pričetka šolskega leta je, da pridobimo zadostno število kandidatov, kar je tudi pogoj za obstoj oddelka. V tej smeri tečejo razgovori z mladino na osnovnih šolah, razpisali pa smo tudi večje število kadrovskih štipendij.

Uspešno reševanje kadrovske problematike je v veliki meri odvisno tudi od reševanja stanovanjske problematike. Ceprav imamo največji priliv delavcev iz podeželskih predelov, ki imajo stanovanjski problem delno rešen, saj se vsakodnevno vozijo od doma na delo z avtobusi, je še veliko število delavcev z nerešenim ali neustreznim rešenim stanovanjskim vprašanjem. Pridobivanje novih stanovanj v družbeni lasti je prepočasno. Letno pridobimo dva do tri nova stanovanja kar je odločno premalo. Te težave

bomo vsaj delno ublažili z 18-stanovanjskim blokom v Kanižarici, katerega gradnja se je že pričela. Lokacija je ugodna, stanovalci ne bodo imeli daleč na delo, z naselitvijo novih družin pa se bodo tudi ostali problemi v sami krajevni skupnosti hitreje reševali. Sočasno z gradnjo bloka teče tudi gradnja novega obrata družbene prehrane. To bo velika pridobitev ne samo za rudnik, ampak tudi za cel kraj, saj trenutno v Kanižarici nimamo tovrstnega objekta. Predvideno je, da bo otvoritev že na letošnji dan rudarjev.

Kot sem že omenil, je večina delavcev v naši delovni organizaciji iz okolice Butoraja, Semiča, Metlike ter iz vasi v smeri Vinice. Veliko se jih vozi tudi iz sosednje Hrvaške. Ti delavci si stanovanjski problem rešujejo v lastni režiji. Mlajši, samski, stanujejo pri starših, kasneje pa večina prične z gradnjo stanovanjske hiše. V bodoče moramo tem delavcem v večji meri pomagati z dodeljevanjem posojil za individualno stanovanjsko gradnjo, saj je to še najceneje za delovno organizacijo.

Za samske delavce imamo dva samska domova s 93 ležišči. V glavnem jih zasedajo delavci iz drugih republik, trenutno tudi delavci Geološkega zavoda Ljubljana, ki izvajajo del investicijskih del pri odpiranju južnega polja. Zagotavljanje dodatnih kapacitet verjetno ne bo potrebno, saj je vse manj priliva delavcev iz drugih republik, potrebna pa bodo razna popravila in vzdrževalna dela, da bomo tudi tem delavcem izboljšali bivalne pogoje.

Vinko Kukman

Dijaški dom v Hrastniku bo kmalu dograjen

Dijaški dom v Hrastniku bo kmalu končan. Postavlja se vprašanje, ali bo dom polno zaseden s svojo kapaciteto ali ne? Na to bomo lahko odgovorili v jeseni, se pravi ob pričetku novega šolskega leta. To bo odvisno od vpisa učencev v rudarsko usmeritev iz ostalih predelov naše ožje republike ter iz ostalih republik (BiH). Ravno v tem času potekajo njihove odločitve, rezultat pa bo znan ob zaključku šolskega leta. Seveda bo dom tudi odprt za učence, ki se bodo odločili za vpis v ostale usmeritve v Zasavju. Dijaški dom bo vsekakor nova pridobitev za učence, ki se jim bo nedvomno izboljšal standard samega bivanja. Kako bo potekalo njihovo življenje v domu, kakšna bo sploh vzgoja in delo pa bo odvisno predvsem od ljudi oziroma delavcev, ki bodo to delo in učence vodili. Glede na samo velikost doma (kapaciteta 240 postelj) bo potrebno številčno okrepiti pedagoški kader, in sicer naj bi ob polni zasedenosti doma bilo najmanj enajst delavcev. Njihova prvenstvena naloga bo dobra organizacija vzgojnega dela z učenci. To delo bo moralo potekati v vzgojnih skupinah. Kakšen bo sestav posamezne vzgojne skupine bo odvisno predvsem od starostne strukture učencev, njihove smeri in stopnje izobraževanja ter od razporeditve obiskovanja teoretičnega in

Dijaški dom v Hrastniku v zaključni fazi gradnje.

Foto: B. Klančar

praktičnega pouka. Verjetno bodo vzgojne skupine formirane tudi glede na nastanitev v posameznem traktu doma. Skratka na homogenost vzgojne skupine bo vplivalo več faktorjev. Poleg sestava vzgojne skupine pa bo potrebno organizirati še vse ostalo delo v domu, da bo vodenje vzgojnih skupin čimbolj uspešno.

V prvi vrsti bo potrebna dobra organizacija učenja, se pravi pripra-

va na šolo, za kar bodo dani dobri pogoji, saj bo za to imela na razpolago svoj prostor vsaka vzgojna skupina. Nadvse pomembna bo tudi organiziranost dela v interesnih dejavnostih tako na področju politehničnih kot športno-kulturnih, za kar bodo dani tudi dobri pogoji. Za vodenje nekaterih od teh dejavnosti bo vsekakor potrebno pritegniti k sodelovanju tudi zunanje sodelavce, predvsem takšne, ki bodo znali k

dejavnosti pritegniti čim več učencev, znali z njimi pravilno delati, jih pravilno usmerjati in voditi. Najbolj pomembno pri vsem tem pa bo okolje. Ali bo to okolje sprejelo učence za svoje? Ali jim bo nudilo vse tisto, kar mlad človek potrebuje? Velja poudariti, da bo ta faktor še kako odločilen, saj zna okolje ali pozitivno ali negativno vplivati na učence. V tem pogledu bo potrebno tudi dobro sodelovanje in vključevanje faktorjev iz krajevnih skupnosti v delo in življenje v domu.

Kaj pa prehrana? Kako bo organizirana? Že ob sami gradnji doma se je investitor odločil, da bo prehrano za učence dijaškega doma organiziral obrat družbene prehrane,

s tem da bodo vse otroke iz obrata prevažali v dijaški dom, kjer jo bodo razdeljevali. V samem domu je sodobno urejena čajna kuhinja z razdeljevalnico in jedilnico. Ob sami prehrani velja poudariti, da bo pri sestavi jedilnikov potrebno tudi sodelovanje učencev oziroma komisije, ki bo delovala v okviru njihovega samoupravnega organa-domske skupnosti. Tudi samoupravno se bodo morali učenci dobro organizirati, to pa bodo dosegli z izvolitvijo v organe upravljanja najboljše in najbolj sposobne ter z dobrim mentorskim vodenjem. Kako se bodo vse te naloge uresničile pa več ob pričetku šolskega leta.

Jože Omahne

Problematika toplifikacije Trbovelj

Svet za varstvo okolja pri občinski konferenci SZDL Trbovlje je sklical 24. marca t.l. ob 17. uri v predavalnici Delavskega doma v Trbovljah problemsko konferenco o toplifikaciji Trbovelj. Na konferenco so povabili organe krajevnih skupnosti, krajevnih konferenc SZDL, zainteresirane organizacije združenega dela, hišne svete, predstavnike SIS materialne proizvodnje, odgovorne dejavnike v občini in druge občane. Namen problemske konference je bil, da sprejmejo stališča in usmeritve do določenih predlogov za dolgoročno razreševanje problematike toplotnega ogrevanja v trboveljski občini.

Obravnavali so možne načine toplotne preskrbe do priključitve na TE — TO Trbovlje. Prva varianta je toplotni vir iz TE Trbovlje, PEE II, druga varianta je gradnja lokalnih toplarn in tretja varianta razširitev toplotne na Polaju, to je na lokaciji, kjer že sedaj stoji toplotna.

Po prvi varianti bi znašala investicijska vrednost po cenah v letošnjem letu skupno 750 milijonov din, pri čemer ni upoštevan prispevek elektrogospodarski skupnosti za priključitev. Druga varianta, ki predvideva postavitev lokalnih toplarn, in sicer petih toplarn na premog s približno močjo 4 MW. Ocenjena investicijska vrednost tovrstne kotlarne z mehaniziranim kuriščem znaša okoli 45 milijonov din, za obratovanje pa bi potrebovali najmanj po 6 ljudi. Kurjenje s tekočimi gorivi pa ne pride v poštev.

Tretja varianta predvideva razširitev toplotne Polaj. V tem načrtu je odstranitev obstoječega postrojenja na mazut z močjo 9 MW, nadomestitev odstranjenega toplotnega vira ter zagotovitev dodatnih 20 MW toplotne moči s kotli na premog. Za povečani obseg obratovanja bi morali zgraditi nov dimnik višine 65 m in nadomestiti filterske naprave za čiščenje dimnih plinov. Investi-

cijska vrednost za razširitev toplotne z zgraditvijo vseh obstoječih objektov in naprav je ocenjena na 150 milijonov din.

Do teh variantnih predlogov je prišlo zato, ker ni pravočasno prišlo do zgraditve TE-TO III v Trbovljah, kakor je bilo sprva predvideno. To upanje še vedno obstaja in računamo z gotovostjo, da bo do gradnje TE-TO III vendarle prišlo v naslednjem obdobju. Takrat se bodo priključili na TE-TO III tudi porabniki toplotne energije iz Hraštnika in Zagorja. (tl)

Slovenski izvršni svet o energetskega varčevanju

Izvršni svet SR Slovenije je sredi marca t.l. med drugim razpravljal tudi o izvajanju energetske bilance za leto 1982. Iz poročila je razvidno, da je Slovenija v letu 1982 porabila skupaj okoli 144.000 TJ energije, kar je za 8,1 % manj od bilančno predvidenih količin oziroma 1,2 % več kot v letu 1981. Poraba električne energije je bila za 5 %, trdnih goriv za 11,1 %, tekočih goriv za 7,8 % in plinastih goriv za 12,3 % manjša od načrtovane. Poraba daljinske toplote je bila večja za 14,7 %, poraba v industriji je bila manjša za 9,2 %, v prometu za 3,8 % in v široki porabi prav tako 8,8 % manjša od predvidene. Struktura porabe izkoriščene energije se je izboljšala v prid trdnih goriv. To je predvsem rezultat varčevanja in načrtovanega nadomeščanja tekočih goriv, kot tudi posledica nezadostne preskrbe porabnikov z naftnimi derivati.

Poraba električne energije iz elektroenergetskega sistema je znašala 8.482 GWh ali 95,6 % od predvidene oziroma 2,3 % več kot leta 1981. Dobava drugim območ-

jem v Jugoslaviji je znašala 388 GWh, medtem ko smo v inozemstvu na račun izmenjave oziroma vračila izposojene električne energije dobavili 5 x 354 GWh. Proizvodnja električne energije je dosegla 8.722 GWh ali 101,3 % načrtovane oziroma 16,8 % več kot v letu 1981. Od tega je znašala proizvodnja v HE 2.970 GWh — 101,3 %, proizvodnja v TE vključno z JE Krško je znašala 5.752 GWh oziroma 101,6 %. JE Krško je proizvedla 1.175 GWh, kar pomeni 75 % plana. Iz ostalih območij SFRJ smo prejeli 388 GWh.

Proizvodnja lignita je v Sloveniji znašala 5 milijonov ton, kar je za 2 % več od bilančne količine oziroma 0,5 % manj kot leta 1981. Dodatno je bilo iz drugih republik in

pokrajin zagotovljenih 630.750 ton lignita za energetske potrebe in široko porabo, kar je za 34 % več kot je bilo predvideno in za 13,7 % več kot v letu 1981.

Rjavega premoga smo v Sloveniji nakopali 1.650.190 ton, kar je 92,2 % od načrtovane količine. Po energetski bilanci za leto 1982 je bila predvidena tudi nabava iz drugih republik v višini 410.000 ton, realiziranih pa je bilo le 84 %. Ta količina pa je večja za 35 % od dobav v letu 1981.

Naftnih derivatov je bilo na razpolago le 1.684.000 ton, čeravno je bilo z energetske bilanco Jugoslavije predvidenih 1.910.000 ton. Zato je prišlo do nekaterih problemov pri preskrbi porabnikov v industriji, prometu in široki porabi. (tl)

gljivosti, posebno hidroelektrarn. Počasnost izvajalcev del, pomanjkanje denarja, neizvrševanje načrtov itd., so vzroki, ki stalno pritiskajo na naše gospodarstvo. Za letos računajo, da bodo dokončane tri nove hidroelektrarne in štiri termoelektrarne. Vse kaže, da bo največ problemov v oskrbovanju termoelektrarn z mazutom, ker ne bo dovolj deviz za nabavo potrebnih količin, pa tudi ne za uvoz surove nafte.

V zvezi s problemi premogovnikov je govorilo na seji skupščine več delegatov. Vprašali so, če je predsedstvo GZJ dalo polno podporo pri sprejemanju energetske bilance in zakaj ta bilanca še vse doslej ni bila sprejeta. Odgovorni so pojasnili, da je vzrok le v neusklajenosti potrebnih količin nafte oz. mazuta.

Delegati so na koncu ocenili, da je energetska situacija izredno težka in da je treba podvzeti vse ukrepe in zakonske možnosti, da se energetska bilanca Jugoslavije čimprej sprejme. (tl)

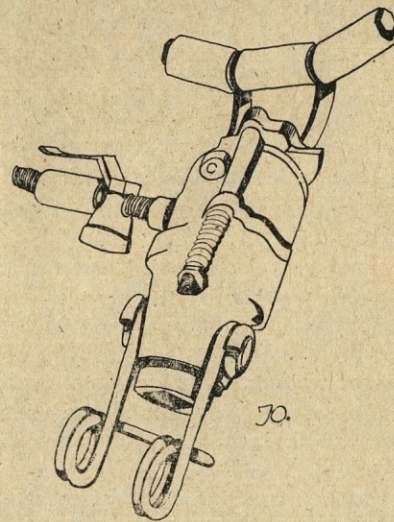
Gospodarska zbornica Jugoslavije o energetski bilanci

V začetku marca tega leta so se sestali delegati skupščine gospodarske zbornice Jugoslavije. Na tej seji so delegati soglasno izbrali Božina Jovanovića za predsednika Predsedstva gospodarske zbornice Jugoslavije z enoletnim mandatom. Za člana Predsedstva gospodarske zbornice Jugoslavije pa Antona Stipanića, ki je sicer predsednik kolegijskega poslovodnega organa SOZD Iskra Ljubljana.

Na tej seji je bil govor tudi o osnutku energetske bilance za letošnje leto. V njem je predvideno, da bi proizvedli v Jugoslaviji letos

60,7 milijona ton premoga, 71,25 milijarde kWh električne energije, kar je 9,8 % več od lanskoletne proizvodnje in 4,27 milijona ton domače nafte. Do dneva seje skupščine GZJ pa še ni bilo znano, koliko nafte bo letos uvožene, 9,3 ali 11 milijonov ton. Možna je tudi tretja količina.

Če bi s proizvodnjo električne energije in premoga nadaljevali v naslednjih mesecih, tako kot smo začeli januarja in februarja, ne bi smelo biti pomanjkanja tovrstne energije. Vendar pa je ponovno bil govor o izgradnji energetskih zmo-

Jože Ovnik: Rudarjev zvest pomočnik, risba, tuš

Novosti v osnutku novega pokojninskega in invalidskega zakona

Dne 22. aprila 1982 je bil sprejet nov zvezni zakon o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (Uradni list SFRJ št. 23/82), ki se bo začel uporabljati 1. 7. 1983 in narekuje izdajo

novega republiškega zakona na tem področju. Tako je dne 28. 9. 1982 skupščina SR Slovenije sprejela predlog za izdajo republiškega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju s predlaganimi sistem-

skimi rešitvami in temeljnimi izhodišči.

Delovno besedilo osnutka zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju bo do konca meseca aprila 1983 v javni razpravi. Zaradi

pomembnosti osnutka zakona so bili s tem v zvezi sprejeti akcijski programi aktivnosti za organiziranje in vodenje javne razprave v organizacijah združenega dela ter v krajevnih in drugih samoupravnih skupnostih kakor tudi v društvu upokojencev. Po tem programu naj bi razprave potekale široko in s pomočjo strokovnih sodelavcev in nosilcev javne razprave, ki so se pred tem udeležili regijskega seminarja s tem v zvezi. Razprava o osnutku zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju bo v naših TOZD in DS potekala od 14. 3. 1983 do 14. 4. 1983. V tem času naj bi bila v REK EK tudi organizirana regijska tematska razprava in razgovor o posameznih vprašanjih pokojninsko invalidskega zavarovanja.

Z namenom, da bi razprava o osnutku novega republiškega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju potekala med delavci našega kombinata temeljito in plodno vas seznanjamo z nekaterimi temeljnimi novostmi oziroma spremembami, ki jih prinaša nov osnutek zakona:

Splošne določbe (člen 1—8)

V splošnih določbah so posebej poudarjene le načelne novosti zveznega zakona in tiste, ki jih prinaša novi republiški zakon. Poudarjeno je načelo, ki opredeljuje naravo pokojnine kot pravice iz minulega dela, načelo enotnega pokojninskega in invalidskega zavarovanja delavcev v združenem delu in drugih delovnih ljudi, ker so v sistem vključeni tudi kmetje na območju SR Slovenije ter načelo o prevenciji invalidnosti oziroma dolžnosti organizacij združenega dela pri preprečevanju invalidnosti.

Tako bo potrebno sprejeti samoupravne splošne akte o pravicah zavarovancev s preostalo delovno zmoglostjo, ki jih uresničujejo v združenem delu in o obveznosti organizacij združenega dela do stalne aktivnosti na področju varstva pri delu.

Zavarovanci (člen 9—19)

Osnutek novega zakona prinaša predvsem novost enotnega sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja delavcev v združenem delu

in drugih delovnih ljudi. Osnutek predvideva nov položaj oseb, ki opravljajo samostojne dejavnosti, kmetov in vrhunskih športnikov — neprofesionalcev v enotnem pokojninsko-invalidskem zavarovanju.

Pravice in obveznosti na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja oseb, ki opravljajo samostojne dejavnosti, se izenačijo s pravicami in obveznostmi delavcev v združenem delu. Pogoj za zavarovanje bi postalo opravljanje samostojne gospodarske ali poklicne dejavnosti kot edini ali glavni poklic in prijava zavarovanja pri skupnosti.

Novost je tudi možnost dokupa let, ki naj bi se omogočil vsem zavarovancem, ki opravljajo samostojno dejavnost vključno s kmetijsko dejavnostjo. Uvede se obvezno zavarovanje vrhunskih športnikov — neprofesionalcev. Najpomembnejša novost pa je vključitev kmetov v enotni sistem pokojninsko-invalidskega zavarovanja delavcev v združenem delu in drugih delovnih ljudi.

Temeljno načelo sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja je minulo delo poleg načel vzajemnosti in solidarnosti. Položaj upokojencev naj bi v največji možni meri odražal družbenoekonomski položaj, ki so si ga bili ustvarili v svoji aktivni delovni dobi. Osnutek zakona v pomanjkanju boljših upoštev kot merilo in kriterij minulega dela celotni osebni dohodek (ne le del osebnega dohodka, ki je rezultat minulega dela in s tem povečanje materialne podlage dela) in kot korektivni kriterij — rast celotne družbene produktivnosti dela.

Kmetje, ki se niso vključili v pokojninsko in invalidsko zavarovanje so obvezno zavarovani v starostnem zavarovanju kmetov. Ta sistem pa temelji na lastnini in ne na delu in rezultatih dela in je bil torej ocenjen kot ustavno oporečen.

Po osnutku zakona se vključijo v sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja vsi tisti, ki opravljajo kmetijsko dejavnost kot glavni poklic. Združeni kmetje, ki se zavarujejo vsaj v višini zneska zajamčene pokojnine, imajo iste pravice kot delavci v združenem delu.

Kmetje, pri katerih pa se dohodek ne ugotavlja, bi plačevali prispevke od zavarovalnih osnov, ki bi jih določila skupnost in bi bili za-

varovani za pravice do starostne, invalidske in družinske pokojnine, ne pa tudi za varnostni dodatek in nadomestila za telesno okvaro.

Uporaba zakona o starostnem zavarovanju kmetov se podaljša, da bi bili zaščiteni najbolj ogroženi kmetje, omogočen pa je tudi dokup let.

Takšen sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja kmetov predstavlja razbremenitev združene- ga dela.

Opredeliti se bo treba tudi glede 15. člena, ki se nanaša predvsem na začasno nezaposlene in priznanja časa nezaposlenosti v delovno dobo.

Pridobitev in odmera pravic (člen 20—110)

Novost je uvedba pravice do zajamčene pokojnine. Določitev zneska je prepuščena skupnosti, z zakonom pa je določena le omejitev, da zajamčena pokojnina ne more biti nižja od 55 % povprečnega minimalnega osebnega dohodka delavcev, zaposlenih na območju SR Slovenije, doseženega v preteklem letu. Tako bi, npr.; od 1. 1. 1983 dalje znašala zajamčena pokojnina najmanj 7.777,55 din.

Novost je najnižja oziroma minimalna pokojnina. Predstavlja izpeljavo načela o zajamčeni pokojnini za vse upokojence. Pomeni podlago za postopno uveljavitev takšne ravni pokojnine, ki bo v odvisnosti od razvoja družbene skupnosti kot celote, za minimalno dobo, ki je pogoj za pridobitev pravice upravičencu nudila socialno varnost.

Pomeni, da se zavarovancem, ki so uveljavili pokojnino s krajšo dobo od polne pokojninske dobe, pokojnina odmeri najmanj od pokojninske osnove v višini 64,70 % povprečnega nominalnega osebnega dohodka vseh delavcev, zaposlenih na območju SR Slovenije, doseženega v preteklem letu. Tako bi, npr.; od 1. 1. 1983 znašala najnižja pokojninska osnova 9.150,28 din, od te pa se nato v odstotkih odvisno od pokojninske dobe odmeri najnižja pokojnina.

Možnost limitiranja pokojnin navzgor je predvidena v 29. členu zveznega zakona, predlog, naj najvišja pokojnina v posameznem koledarskem letu ne presega 85 % 3,5-kratnega povprečnega osebnega do-

hodka vseh zaposlenih iz preteklega leta pa upošteva gibanja najvišjih osebnih dohodkov v republiki. Višina pokojnine je bila v SR Sloveniji že doslej omejena z zneskom najvišje pokojninske osnove, ki ga je vsako leto določila skupnost. V varianti so predvidene tudi možnosti, naj bi najvišja pokojnina ne presegla 85 % 4-kratnega povprečnega osebnega dohodka zaposlenih iz preteklega leta, v tem primeru bi, npr., najvišja pokojninska osnova v letu 1983 znašala 56.564 din, najvišja možna pokojnina pa 48.079 din in naj bi višino najvišje pokojnine določala tako kot doslej skupnost s samoupravnim splošnim aktom.

Predlagana je ponovna uvedba pravice do predčasne pokojnine. Mnenja in stališča, izražena v razpravah ob sprejemanju predloga za izdajo zakona so bila enotna, da je potrebno ponovno vpeljati možnost pravice do predčasne pokojnine tudi v naši republiki. Različna so bila le v tem, koliko naj bi znašalo zmanjšanje pokojnine za vsako leto predčasnega odhoda v pokoj oziroma naj bi bilo to zmanjšanje čim bolj enotno na območju SFRJ.

Predčasno pokojnino lahko uveljavijo zavarovanci pet let pred dopolnitvijo polne delovne dobe. Naslednjih pet let dobivajo za dogovorjeni procent manjšo pokojnino, kot bi jo za polno delovno dobo, kasneje pa polno pokojnino. Pri predčasni upokojitvi se pokojnina odmeri od pokojninske osnove procentualno glede na pokojninsko dobo in znaša pri pet let manjši pokojninski dobi torej 10 % manjšo pokojninsko osnovo. Poleg tega pa se za to, ker se začne pokojnina uživati pet let prej, glede na starost, za vsako leto predčasnega odhoda v pokoj tudi dodatno zmanjša. Doslej se je zmanjševala, kjer je bila uvedena, za 1,33 %. (varianta 2 %).

Novi zvezni zakon prinaša spremembe tudi v veljavni sistem usklajevanja pokojnin. Uvaja obvezno usklajevanje pokojnin med letom, hkrati pa tudi izplačilo razlike v začetku koledarskega leta med pokojnino, ki pripada upokojencu po dokončni uskladitvi in pokojnino, ki jo je prejel v preteklem letu za vse leto nazaj. Slednje pomeni uresničitev zahteve po sprotnem ali tekočem usklajevanju pokojnin. Ker pa

to terja velika dodatna sredstva, zvezni zakon prepušča odločitev o tem, kdaj preiti na takšen sistem usklajevanja skupnostim s tem, da ga morajo uveljaviti najkasneje do 31. 12. 1986. Osnutek republiškega zakona sledi novostim v zveznem zakonu in določa porast pokojnin med letom na račun rasti nominalnih osebnih dohodkov v tem letu v višini 90 %, kar predstavlja spodnjo mejo za obvezno uskladitev pokojnin med letom. V predhodnih določbah pa je predviden sistem postopnega prehoda na tekoče usklajevanje tako, da bi se postopoma povečeval odstotek povečanja pokojnin med letom glede na porast nominalnih osebnih dohodkov vseh delavcev zaposlenih na območju republike v tem letu.

V poglavju o pravicah zavarovancev, pri katerih je podana neposredna nevarnost za nastanek invalidnosti ali spremenjena delovna zmožnost sta v osnutku zakona podrobnejši definiciji obeh navedenih pojmov in predvidena obveznost razporeditve na ustrezna dela oziroma naloge.

V poglavju o pravicah zavarovancev s preostalo delovno zmožnostjo, ki jim je po zveznem zakonu zagotovljena pravica do dela z delovnim časom, ki ustreza preostali delovni zmožnosti, pravica do razporeditve na druga ustrezna dela oziroma naloge, pravica do ustrezne zaposlitve ter pravica do prekvalifikacije oziroma dokvalifikacije, je v osnutku določeno načelo, da zavarovanci uresničujejo te pravice na podlagi invalidnosti skladno s preostalo delovno zmožnostjo. Glede denarnih nadomestil, ki gredo zavarovancem v zvezi s pravicami, pridobljenimi v skladu s preostalo delovno zmožnostjo pa so predvidene vrste denarnih nadomestil in temeljna načela za določanje višine posameznih vrst nadomestil z namenom, da se zaposlenim delovnim invalidom zagotovi načelno enak materialni položaj kot pred invalidnostjo, delovnim invalidom, ki niso v delovnem razmerju ali, ki ne ustvarjajo osebnega dohodka pa potrebna sredstva za preživljanje.

Predviden je prenos postopka ugotavljanja invalidnosti in pravic pri preostali delovni zmožnosti ter financiranje v organizacije združene ga dela. Te pravice so: pravica do

prekvalifikacije, dokvalifikacije, pravica do razporeditve na ustrezno delovno mesto in do denarnega nadomestila. Vse to bo moralo biti določeno v samoupravnih splošnih aktih organizacije združenega dela.

V Skupnosti pa bi te pravice uveljavljali še naprej tisti, ki niso v času nastanka invalidnosti bili v delovnem razmerju, nosilci samostojnega dela, delavci pri njih v delovnem razmerju, kmetje in tisti delavci, ki jim organizacije združenega dela iz objektivnih razlogov ne morejo pomagati. Skupnost v statutu določi, kakšna so denarna nadomestila za telesno okvaro in način usklajevanja.

V poglavju o pogojih za pridobitev in odmero družinske pokojnine so novosti zlasti v pridobitvi kroga zavarovanih družinskih članov, pravico pridobijo tudi bratje in sestre ter otroci brez staršev, ki jih je zavarovanec preživljal ter oseba, ki je z zavarovancem živela v življenjski skupnosti, ki je po zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih izenačena z zakonsko. Novost glede na veljavno ureditev je tudi v izenačitvi let starosti za vdove in vdovce ter starše kot pogojev za pridobitev pravice do družinske pokojnine. Doslej določenih 45 let starosti pri vdovi se zvišuje na 50 let in 60 let pri vdovcu se znižuje na 50 let. Novost je tudi predlagana ureditev odmere družinske pokojnine otroku v primerih če izgubi oba roditelja.

V poglavju o uživanju in izgubi pravic so pomembnejše novosti zlasti tiste, ki urejajo uživanje in izgubo pravic na podlagi preostale delovne zmožnosti. Predvideno je, da delovni invalid izgubi oziroma ne uživa ustreznih denarnih nadomestil v primerih, ko brez opravičljivega razloga onemogoča prekvalifikacijo ali dokvalifikacijo, ustrezno zaposlitev oziroma razporeditev na druga ustrezna dela in naloge. Prav tako ne uživa teh dajatev, vključno z invalidsko pokojnino tisti delovni invalid, ki onemogoča ponovno oceno preostale delovne zmožnosti oziroma invalidnosti, če je le ta potrebna glede na nastale spremembe v njegovem zdravstvenem stanju.

V poglavju o obveščanju in evidencah je predvideno, da je nosilec informacijskega sistema na področju pokojninskega in invalidskega zava-

rovanja v SR Sloveniji skupnost, ki vodi evidenco o vseh pomembnih dejstvih in okoliščinah opredeljenih v zveznem zakonu o matični evidenci in o osnutku republiškega zakona.

Pokojninska doba (člen 111—123)

Torej se posameznik lahko po lastni želji odreče beneficirani delovni dobi.

Sindikati so neposredno vključeni v sistem ugotavljanja beneficirane delovne dobe.

V poglavju o pokojninski dobi so v osnutku zakona določena obdobja, ki se štejejo v zavarovalno in s tem v pokojninsko dobo pa niso zajeta v zveznem zakonu ali zvezni zakon določa le okvirje, natančnejše pogoje in čas vštevanja pa prepušča republiški regulativi. Tako je predlagana prekvalifikacija posebne dobe v zavarovalno dobo za člane KDZ v obdobju od 15. 5. 1945 do 31. 12. 1959, in predvidena možnost, da se zavarovanci lahko opredelijo, da se jim v pokojninsko dobo zavarovalna doba, ki se šteje s povečanjem, lahko všteva v dejanskem trajanju.

Zagotavljanje sredstev (člen 124—131)

Ta del zakona opredeljuje vključevanje pokojninskega sistema v družbenoekonomski sistem in daje načelne osnove za financiranje tega zavarovanja.

Potrebno bo jasneje ugotoviti odnose med sredstvi, ki pritekajo iz sredstev bruto osebnih dohodkov in dohodka organizacije združenega dela. Te opredelitve pomenijo namreč tudi okvir za pogoje poslovanja združenega dela.

Posebno vprašanje je vprašanje medsebojne solidarnosti delavskega in kmečkega zavarovanja. Po osnutku zakona je predvidena razbremenitev združenega dela in večji prispevek kmetovalcev in polkmetov, in sicer iz dohodka od zemlje in gozda.

Postopek za uveljavljanje pravic in sodno varstvo (člen 132—135)

Gre za racionalizacijo postopka v zvezi z ugotavljanjem pravic iz in-

validskega zavarovanja. Postopek je v pristojnosti Skupnosti in organizacije združenega dela (če gre za uveljavljanje pravic v organizaciji združenega dela).

Skupnost (člen 136—143)

Postavlja se vprašanje, zakaj je izpuščena institucionalizacija samoupravne delavske kontrole — organi delavske kontrole.

Povrnitev povzročene škode (člen 144—154)

V poglavju o povrnitvi povzročene škode je predvideno, da je problematika urejanja odškodninske odgovornosti predmet posebnega zakona — zakona o obligacijskih razmerjih, glede na specifičnost področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja pa so urejeni le nekateri posebni primeri. Opredeljena je tudi odgovornost skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja za škodo, ki jo povzroči za-

varovancu pri opravljanju ali v zvezi z opravljanjem svoje dejavnosti.

Kazenske določbe (člen 155—156)

V poglavju o kazenskih določbah so denarne kazni usklajene z zakonom o prekrških ter določene zgornje in spodnje meje.

Prehodne in končne določbe (člen 157—177)

Vse zaposlene delavce v SOZD REK EK obveščamo, da je bilo besedilo osnutka zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju v celoti objavljeno v posebni prilogi Poročevalca Skupščine SRS dne 23. 2. 1983, krajše poljudnejše gradivo, ki opozarja na bistvene novosti na področju pokojninsko invalidskega zavarovanja, pa je bilo objavljeno dne 4. marca 1983 v dnevno-informativnem tisku (Delo, Večer, Dnevnik, Delavska enotnost, Kmečki glas).

Anton Hancič

Problemska konferenca ZKS o energetiki

Konec februarja letos je bila v Mariboru problemska konferenca ZKS o energetiki, ki so se je udeležili delegati iz vseh Osnovnih organizacij ZK iz rudarstva in elektrogospodarstva. Naš kombinat je zastopalo enajst delegatov: Srečko Klenovšek, OO ZK TOZD RESD Hrastnik, Jože Žitnik, OO ZK TOZD premogovnik Kotredež Janko Savšek, OO ZK DSSS ASO, Ivan Berger, OO ZK DO ZPT Rajko Medvešek, OO ZK TOZD EIMD Maks Zapušek, OO ZK TOZD PEE TET Miro Florjanc, OO ZK DSSS TET Zoran Šoln, OO ZK Rudnik Senovo Vladimir Breznik, OO ZK Rudnik Kanižarica in Jernej Žohar, OO ZK Rudnik Laško. Iz revirjev so se poleg naših delegatov konference udeležili še Srečko Klenovšek, predsednik PO SOZD REK EK Trbovlje, Karel Vukovič, sekretar MS ZKS Trbovlje in Rudi Babič, pred-

sednik skupščine interesne skupnosti Elektrogospodarstva Slovenije.

Tako je osem sto štirideset komunistov iz štiriintridesetih Osnovnih organizacij Zveze komunistov iz SOZD REK EK Trbovlje zastopalo dejansko enajst udeležencev konference, od katerih sta prebrala razprave, in to o samoupravni organiziranosti Jože Žitnik in o dohodkovnih odnosih Maks Zapušek (obe razpravi v celoti objavljamo).

Konferenco ZKS o energetiki je odprl Štefan Korošec, član predsedstva CK ZKS. Po globalnem orisu sedanjih težav v energetiki je med drugim jasno začrtal naloge na področju dohodkovnih odnosov in samoupravne organiziranosti, s tem da je posebej izpostavil vlogo komunistov pri tem procesu. Poudaril je, da sedanje gospodarske težave in motnje v družbeni reprodukciji ter še vedno nezadostni rezultati gospo-

darjenja z družbenimi sredstvi ne morejo biti komunistom izgovor za njihovo pasivnost v njihovih delovnih in življenjskih okoljih. Kritične razmere ne smejo razoroževati komunistov, še manj pa je mogoče pristajati na oportunistem in kompromisarstvu. V celoti je nesprejemljivo, je poudaril Štefan Korošec, da komunisti, namesto da bi se izkazali s svojim znanjem, ustvarjalnostjo in akcijsko enotnostjo, postajajo v nekaterih okoljih celo nosilci odporov proti uveljavljanju ključnih prvin sistema združenega dela in socialističnega samoupravljanja. Opozoril je, da se moramo upreti poskusom, **da bi Zvezo komunistov kot avantgardo delavskega razreda poimenovali odgovorno oziroma krivo za obnašanje in delovanje vsakega posameznega člana, zlasti, če ta ne izpolnjuje usmeritve in nalog organizacij in organov Zveze komunistov.** »V Zvezi komunistov se mora vsak njen član dnevno potrjevati kot komunist in je za svoje delo ali nedelo **odgovoren predvsem osnovni organizaciji in delavcem temeljne organizacije združenega dela oziroma delegatom v raznih samoupravnih organih in skupščinah.** Na področju energetike je mnogo nalog, ki so splošne in skupne vsem komunistom. So pa tudi posebne težnje, ki izvirajo iz posebnosti tega področja, še zlasti iz upravljanja tega področja. Pričakujemo, da bo današnja konferenca prispevala k temu, da bodo komunisti na področju energetike temeljiteje spoznali svoje naloge in se konkretnije obvezali za njihovo dosledno izpolnjevanje. Energetika je posebna dejavnost, v kateri so najtesneje povezani posamični in splošni družbeni interesi.« Posebej je poudaril, da slednje dejstvo ne daje nobenih prednosti, ampak da povečuje odgovornost vseh delavcev, zlasti komunistov, ki delujejo v energetiki.

Uvodno poročilo na problemski konferenci ZKS o energetiki je podal Jakob Piskernik, predsednik Republiškega komiteja za energetiko. Že uvodoma je poudaril, da so energetske sistem, njegovo enotno in stabilno delovanje ter k varčevanju naravnana poraba energetskih virov ključni elementi družbene produkcije in morajo biti zato v središču pozornosti subjektivnih sil. Izpostavil je oceno, da so pogoji za

sklic konference dozoreli do take mere, da smo sposobni za uresničevanje temeljnih smotrov konference, to je, **DA SE POENOTIMO IN DOGOVORIMO** o akciji komunistov za tiste spremembe, ki bodo podlaga odločilni vlogi delavcev v energetske gospodarstvu ter porabnikov pri odločanju o ključnih vprašanjih, ki zadevajo tako odpravljanje sedanjih slabosti in težav znotraj kot tudi v povezovanju delavcev in uporabnikov ter pri dolgoročnem razvoju. »To pa pomeni, da moramo opredeliti osnove za delovanje v vsaki OO ZK ter zagotoviti takšno medsebojno akcijsko povezovanje, ki bo podlaga za učinkovito delovanje **CELOTNEGA** energetskega sistema ter za povezovanje v državi na saloupravnih osnovah. Ustvariti moramo pogoje med delavci v energetiki in skupno s porabniki v družbi kot celoti, kot v prvi polovici sedemdesetih let, ko smo v SR Sloveniji prvič premagovali posledice energetske krize in **KOT GA KAŽEJO RUDARJI V PREMGOVNIKIHZADNJA LETA PRI IZKOPU PREMOGA.**

V nadaljevanju je poudaril, da potekajo razprave o samoupravnosti organiziranosti energetskega gospodarstva že cela desetletja, intenzivirale pa so se po sprejemu Zakona o energetske gospodarstvu in družbenega dogovora, ki sta ob ugotovljenih pomanjkljivostih dela usmeritve za takšno organiziranost, ki bo preprečevala podvajanje funkcij in nalog na posameznih ravneh združevanja dela in sredstev, zagotavljala učinkovito planiranje razvoja in uveljavitev dohodkovnih odnosov, omogočila enotno tehnično — tehnološko vodenje procesa v OZD, ki obratujejo v sistemu ter omogočila in zagotovila opredelitev odgovornosti in vsebine odločanja na posameznih ravneh združenega dela. Zakon in dogovor sta sicer učinkovito pomagala pri spreminjanju razmer, ne moreta pa spreminjati vsebine družbenoekonomskih odnosov, ki jo morajo, izhajajoč iz dejanske povezanosti, vnesti delavci in uporabniki v procesu dogovarjanja in odločanja. »Ni tedaj naključje, da komunisti hkrati z novo samoupravno organiziranostjo zahtevamo tudi uveljavitev nove vsebine tudi v ekonomskih odnosih — v pridobivanju in razporejanju skupnega prihodka,

v delitvi čistega dohodka in tudi pri uveljavljanju nagrajevanja po rezultatih dela«, je med drugim dejal tovariš Piskernik, ki je v zaključku uvodnega referata poudaril, da na tokratni konferenci ne moremo dobiti bitke na vseh omenjenih področjih ter da moramo naša prizadevanja usmeriti v ustvarjanje pogojev za krepitev vloge proizvajalca in uporabnika kot odločilnega dejavnika novih družbenoekonomskih odnosov v energetske dejavnostih, kot nosilca delegatskega odločanja na vseh ravneh in kot nosilca iniciative za krepitev vloge proizvajalca in uporabnika kot odločilnega dejavnika novih družbenoekonomskih odnosov v energetske dejavnostih, kot nosilca delegatskega odločanja na vseh ravneh in kot nosilca iniciative za uveljavljanje sodobne, strokovno zasnovane energetske politike in strategije.

Delovnemu predsedstvu, ki so ga sestavljali Jože Žitnik, Alojz Saviozzi, Boris Lepšina, Ivo Marenk in Vili Rozman, je priglasilo razprave kar 36 delegatov. Del razprav ni bilo podanih, saj so jih delegati oddali v pisni obliki. Delovno predsedstvo je sklenilo, da bodo vse razprave objavljene, zaključke problemske konference ZKS o energetiki, pa bo verificiralo predsedstvo SK ZKS.

Razprava Maksa Zapuška

DOHODKOVNI ODNOSI

Tovarišice, tovariši!

Nepotrebno je dokazovati potrebo po dohodkovni povezavi subjektov energetskega gospodarstva, potrebno pa je opredeliti, razčistiti in zastaviti novo kvaliteto v dohodkovnih odnosih. Dohodkovni odnosi morajo v bistveno večji meri razrešiti različen družbeno-ekonomski položaj udeležencev na prihodku v energetske gospodarstvu. Razčleniti moramo bolj natančno dva odnosa, in to odnos med proizvajalci in potrošniki ter odnos skupnega prihodka udeležencev pri proizvodnji in prodaji električne energije.

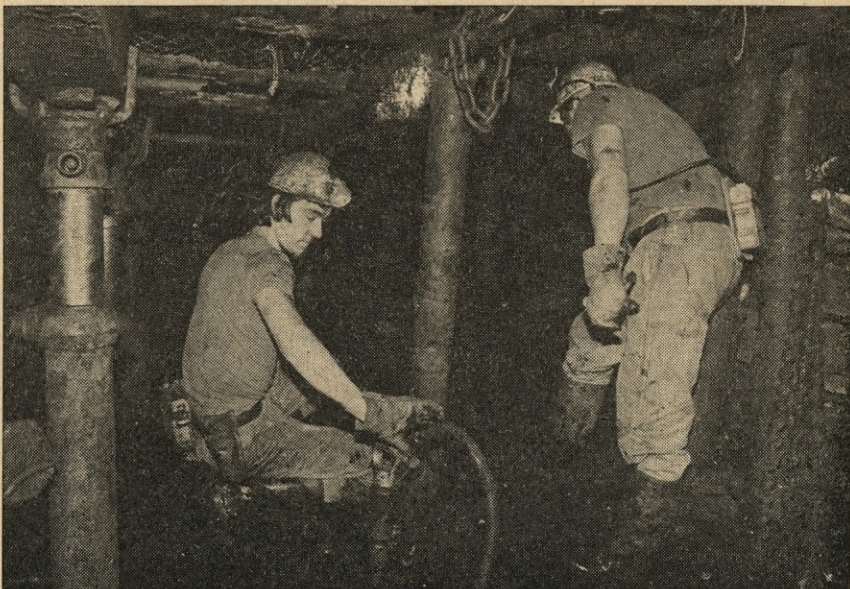
V samoupravni interesni skupnosti uresničujemo proizvajalci energije in potrošniki svoje interese, kot jih opredeljuje Zakon o združenem delu. Vprašujemo pa se, ali so to pravi dohodkovni odnosi, če dogo-

vorjeno vrednotenje elektroenergetske bilance med porabniki in potrošniki prepreči administrativni ukrep in s tem povzroči ogromne izgube, izpade skladov ter neizbežen in po obsegu neobvladljiv likvidnostni problem. Administrativno določena cena ne deluje na vse enako zaradi različne strukture živega in minulega dela, kar sicer v energetskem gospodarstvu rešujemo s solidarnostnimi akcijami v okviru lastnih možnosti, po zaključnem računu za leto 1982 pa smo prišli že v tak položaj, da si sami ne moremo več pomagati, kajti za pokrivanje izgube smo morali prerazporediti polovico amortizacije. Zato se upravičeno sprašujemo, kdaj in na kak način bo to mogoče nadoknaditi. Zniževanje cene je tako globoko, da učinki lastnih ukrepov in stabilizacijskih naporov znotraj energetike pomenijo zelo malo v primerjavi z velikostjo izpada prihodka.

V našem kombinatu se zavedamo, da je treba gospodarski položaj izboljšati predvsem z lastnim delom, to je s povečanjem produktivnosti, z zniževanjem stroškov ter z izboljšanjem kvalitete proizvodov. Stanje v REK je bilo že večkrat obrazloženo naši družbi in ne moremo mimo ugotovitve, da je stopnja mehaniziranosti zelo nizka tako v rudarstvu, kot termoelektrarni zaradi česar je potreben bistveno večji delež živega dela na enoto proizvoda. To je, kot je znano, posledica takšnega odnosa družbe do energetskih virov v preteklosti, ki pa je še vedno bolj deklarativen kot materialen.

Na področju vlaganj v posodobitev in povečanje proizvodnje v rudarstvu je bilo mnogo narejenega v zadnjih letih v dohodkovnih odnosih s porabniki električne energije, saj so bila zbrana znatna sredstva in znaten del je tudi planiran in porabljen za rudarstvo. Menimo, da je sistem odnosov na razširjeni reprodukciji razvit, čeprav ne do kraja, vendar po obsegu združevanja sredstev ne zadošča za realizacijo srednjeročnih in dolgoročnih planov energetske bilance.

Delavci našega kombinata se obvezujemo, da bomo z razpoložljivimi sredstvi za razširjeno reprodukcijo gospodarili racionalno s ciljem, da v čim večji meri uresničimo zastavljene srednjeročne in dolgoročne

Na odkopu v jami Ojstro.

Foto: B. Klančar

ne cilje energetske bilance, vendar moramo pripomniti, da sedanji nivo razpoložljivih sredstev tega ne zagotavlja. Kot posledica tega in podkrepljeno s težko gospodarsko situacijo obstoja zahteva po zmanjševanju planov, ne smemo pa zapasti v malodušje, kar se že pojavlja v elektrogospodarstvu in pristati na ničelno stopnjo razvoja, temveč celotni slovenski družbi prikazati realen položaj in posledice takih odločitev.

V zadnjih letih se pojavlja v odnosih med proizvajalci in potrošniki nezaupanje, kar zmanjšuje učinkovitost gospodarjenja na eni in drugi strani. To nezaupanje je treba razbiti s prikazom realnega stanja, kar mora pripeljati do takih cenovnih razmerij ali dohodkovnih odnosov, da bi lahko energetske gospodarstvo normalno gospodarilo na nivoju enostavne reprodukcije ob izpolnjevanju planskih obveznosti in pri normativno dogovorjeni porabi živega in minulega dela.

Pri vzpostavljanju odnosa skupnega prihodka pri proizvodnji in prodaji se pojavljajo velike težave, ker posamezni subjekti povezovanja niso pripravljeni vstopiti kot enakopravni člani. Leta in leta se že izguba locira na rudnikih in termoelektrarnah. Menimo, da je treba presekati s takšno prakso in vzpostaviti take odnose, da lahko vsak udeleženec doseže enakopraven položaj pri izpolnjevanju planskih ob-

vezanosti ob normativnih stroških živega in minulega dela. Seveda ne moremo mimo dejstva, da že leta in leta s solidarnostnimi akcijami v okviru elektrogospodarstva, blažimo posledice slabo postavljenih normativov (z združevanjem rezervnih skladov, prerazporeditvijo prihodka ter združevanjem skladov skupne porabe), zahtevamo pa, da se takoj pristopi k urejevanju tega področja.

Menimo, da je treba za to razrešiti tri bistvena vprašanja, to je prvič, da se temeljito obdelajo normativi in merila za ovrednotenje elementov osnov in da se skonfrontirajo na strokovnem in samoupravnem nivoju. Drugič mora biti dodelana metodologija planiranja proizvodnje in obratovne pripravljenosti za vse udeležence tako, da imajo enako izhodiščno možnost doseganja planirane proizvodnje ob enakem vloženem trudu. Tretjič, da se je treba dosledno držati dogovora o združevanju amortizacije, in to še v večji meri kot je dogovrjeno v sedanjih sporazumih. Le sprotno združevanje amortizacije bi postavilo udeležence v enak položaj in zagotavljalo prepotrebna sredstva za normalni razvoj elektrogospodarstva, ki je eden od bistvenih pogojev za razvoj ostalega gospodarstva.

Omeniti moramo še likvidnostni problem kot eno zelo hudih posledic takšnih dohodkovnih odnosov s porabniki in v okviru elektroenergetike. Naš kombinat ima v ener-

getske gospodarstvu z likvidnostjo največje probleme, ki imajo lahko v bodoče zelo hude posledice. Ena od posledic je tudi povečevanje stroškov zaradi izredno velikega najemanja kratkoročnih kreditov. Izjemno težke posledice pa bi nastale, če bi zapadli posamezni tozdi v plačilno nesposobnost. Zahtevamo, da se razreši ta problem z že zastavljenimi in novimi akcijami za zagotovitev trajnih obratnih sredstev, čeprav je dokončna rešitev samo ta, da pridobivanje prihodka omogoča normalno poslovanje.

Razprava Jožeta Žitnika

SAMOUPRAVNA ORGANIZIRANOST

Tovarišice in tovariši!

Poudariti želim, da se bom v razpravi omejil zgolj na problematiko samoupravnega organiziranja. V spomin nas vseh bi rad priklical spoznanje, da smo zakoračili v drugo polovico desetletja po sprejemu Zakona o združenem delu. Navzlic tolikšni časovni odmaknjenosti pa še vedno ne moremo reči, da smo v energetiki povsem uresničili duh in določila male ustave. Opredeljevati in iskati vzroke za takšno stanje na današnji problemski konferenci ne bi bilo umestno, četudi nam morajo biti vseskozi prisotne usmeritve minulih tretjih sej obeh Centralnih komitejev, obeh kongresov Zveze komunistov ter zlasti pete seje CK ZKS.

Ocena komunistov v SOZD Revirski energetskega kombinata Edvarda Kardelja je, da smo subjektivne sile premalo prisotne in odločne pri uresničevanju teh dokumentov ter da ne vztrajamo na uresničitvi opredeljenih, dogovorjenih ter politično verificiranih stališč.

V našem SOZD-u so potekale dokaj razvejane aktivnosti, zlasti v minulih mesecih po sprejetju Družbenega dogovora o organiziranosti energetskega gospodarstva in po prejetih tezah za današnjo problemsko konferenco. Pri tem nam je bila vodilo misel tovariša Kraigherja, da je nujno potrebno celotni sistem graditi iz baze.

V drugi polovici lanskega decembra smo organizirali, da bi resnično vzpodbudili široko javno razpravo, dvodnevni razgovor o gradivu za to

problemsko konferenco, povezujoč ga z opredelitvami za realizacijo Družbenega dogovora. Na teh razgovorih so ob sekretarjih Osnovnih organizacij Zveze komunistov sodelovali še predsedniki izvršnih odborov osnovnih organizacij sindikata, mladine in delavskih svetov ter individualni poslovodni organi iz delovnih in temeljnih organizacij ter delovnih skupnosti strokovnih služb. Po razgovorih so bile v velikem številu od dvaintridesetih Osnovnih organizacij Zveze komunistov z 840 člani, skupne seje z izvršnim odbori sindikalnih organizacij. Razumljivo pa je, da tečejo aktivnosti tudi v naši komisiji za samoupravno organiziranost in v vseh družbeno-političnih organizacijah in organih v kombinatu. Te aktivnosti se stopnjujejo.

Tovarišice in tovariši!

Dosedanje izvajanje bi rad v nadaljevanju konkretiziral z ugotovitvami iz javne razprave in seveda tudi z ugotovitvami o uresničevanju dogovora o organiziranosti energetskega gospodarstva in našega nadaljnjega notranjega samoupravnega dograjevanja izhajajoč iz določil Družbenega dogovora in dosedanje prakse. Osnovna ugotovitev javne razprave je, da je nujno potrebno na osnovi strokovnih podlag z vsestransko politično in samoupravno aktivnostjo doseči in dograditi takšno samoupravno organiziranost, ki bo zagotavljala enakopravno in dejansko odločanje delavcev v celotnem sistemu energetskega gospodarstva. Razumljivo pa je, da moramo biti predvsem komunisti tisti dejavnik, ki bomo dajali ton in zagon pri tej aktivnosti s tem, da se moramo končno idejno in akcijsko poenotiti. Gre za povezovanje reprodukcijskih celot in njihovega racionalnega organiziranja s ciljem doseči in zagotoviti proizvodno odgovornost, proizvodne in samoupravne odnose na osnovi dohodkovne soodvisnosti posameznih delov posredne in neposredne proizvodnje premoga, termoelektrične energije, prenosa in distribucije. V kombinatu smo del dogovora že uresničili, tem, da so od 1. januarja letos v SOZD Revirski energetskega kombinata Edvarda Kardelja povezani vsi slovenski premogovniki rjavega

premoga. Termoelektrarna Trbovlje pa je že organizirana skladno z Družbenim dogovorom.

Komunisti v REK smo že zastavili akcijo za dograjevanje povezovanja znotraj kombinata skladno z določili našega samoupravnega spoznanja in Družbenega dogovora o združevanju delovnih organizacij v SOZD in nedvomnih funkcij, povezanih na nivoju kombinata. Spoznanja in interese, iz katerih mora izhajati enotno stališče, bomo poenotili na naši problemski konferenci Zveze komunistov kombinata.

Tovarišice in tovariši!

Upoštevajoč vsa dosedanja spoznanja, smo se v javni razpravi opredelili tudi do skupnih funkcij, ki naj bi se izvajale na nivoju energetike kot tudi do njihove organiziranosti. Pri združevanju skupnih nalog in opravil moramo temeljito preanalizirati, na kakšen način bomo dosegli večjo učinkovitost gospodarjenja z družbenimi sredstvi.

Družbeni dogovor o samoupravni organiziranosti energetskega gospodarstva naj se vsebinsko uresniči, ne z enostranskimi nalogami, ker morajo nekatere skupne funkcije delovati na ravni celotne energetike, zato smo se komunisti v REK-u opredelili do nekaterih konkretnih stališč.

Predlagamo, da se organizira ena interna banka za celotno energetske gospodarstvo, ostale finančne funkcije pa naj se opravljajo v SOZD-ih v posebnih finančnih službah. Naloga interene banke je združevanje sredstev za razširjeno reprodukcijo in interno združevanje prostih likvidnih sredstev za razreševanje likvidnosti celotnega energetskega gospodarstva ter razporejanja skupnega prihodka.

Pri informatiki naj se združuje oblikovanje enotnih programskih materialov, enotnega informacijskega sistema, ki služi vsem, ki imajo na skrbi energetske gospodarstvo. Operativna avtomatska obdelava podatkov pa mora biti neposredno pri uporabnikih in tu so različne možnosti. Za naš REK pomeni to nadaljnje poslovno sodelovanje z Zasavskim računskim centrom, zato ker je kombinat soustanovitelj in ga upravlja skupaj še z ostalimi štiriintridesetimi ustanovitelji. Menimo, da je to najracionalnejša oblika.

Komunisti v našem kombinatu smo prišli do spoznanja, da je nujno potrebno delovne organizacije skupnega pomena za inženiring opredeliti tako, da ne bodo opravljale istih poslov v različnih delovnih organizacijah. Predlagamo, da celotna energetska dejavnost rabi neodvisno strokovno službo, ki bo usmerjala in programirala razvoj energije ob visokem vplivu porabnikov, tako da ne bi bila funkcija globalnega razvoja energije Slovenije vključena v noben SOZD, ampak v Interesno skupnost za energetiko. Delovne organizacije skupnega pomena za inženiring pa naj bi se organizirale glede na že obstoječe izkušnje in sedanji kader za področje nafte in plina v SOZD za nafto in plin, za izgradnjo hidroenergije, prenosa in distribucije v SOZD Elektrogospodarstvo Slovenije, za izgradnjo termoeenergije v SOZD REK Titovo Velenje in za premogovništvo v SOZD REK Edvarda Kardelja Trbovlje.

Glede organiziranja obeh delovnih skupnosti posebnega družbenega pomena za ekonomske in tehnične zadeve sodimo, da bi bilo racionalnejše organizirati samo eno delovno skupnost. Smo proti razširjanju skupnih služb, ki so odtujene od delavcev in se proračunsko financirajo in smatramo, da je vsaka tehnična odločitev najtesneje povezana z ekonomskimi opredelitvami.

Komunisti v SOZD REK sodimo, da bi morali predlagatelji družbenega dogovora dokončno opredeliti ekonomske in tehnične osnove samoupravnega organiziranja elektrarne Brestanica, Toplarne Ljubljana, Nuklearne elektrarne Krško in Rudnika urana Žirovski vrh, ker smatramo, da te organizacije ne morejo biti organizacijsko včlenjene v SOZD Elektrogospodarstva brez vsakih vezi v svojih reprodukcijskih verigah.

Ob koncu razprave bi rad v ime nu vseh komunistov in delavcev našega kombinata dejal, da pričakujemo od današnje problemske konference ne le, da bo dala nov zagon za našo organiziranost, ampak da bo zavezala vse komuniste v energetskem gospodarstvu po doslednem uresničevanju določil dogovora o organiziranosti v določenem času, ki smo ga tudi opredelili. Izjem ne sme biti.

Problemska konferenca ZKS o energetiki je potrdila, da je za spreminjanje obstoječega in za uresničitev določil in duha tako zakona kot dogovora nujna strpna in preudarna pot ob idejni in akcijski enotnosti komunistov, kajti, ZDAJ NI VEČ

ČAS ZA RAZPRAVO O ZAKONU IN DOGOVORU; KOMUNISTI MORAMO PO TOKRATNI KONFERENCI V VSAKI TOZD USTVARITI POGOJE IN ZAHTEVATI IZDELAVO STROKOVNIH PODLAG ZA NJUNO IZVAJANJE.

Francka Herga nas je obiskala

Dne 3. marca je obiskala DO Zasavski premogovniki Francka Herga, podpredsednica Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije. Dopoldan je sodelovala na seji konference OOS DO ZPT. Govorili so o zaključnem računu za leto 1982, proizvodnji, produktivnosti, delu sindikata, novem delovnem času, cenah premoga, dohodkovnih odnosih, družbenem standardu in drugih aktualnih zadevah. Na razgovoru so sodelovali tudi poslovodni organi.

Opoldan istega dne je gostja obiskala še DO Termoelektrarna. Tudi tu so predstavniki sindikalne organizacije in poslovodni organi seznanili podpredsednico slovenskih sindikatov s problematiko, s katero se ukvarjajo v letošnjem letu.

Na obeh razgovorih so nekateri udeleženci izražali v razpravi bojazen, kako bo letos z denarjem za investicije za nadaljnji razvoj premogovnikov in gradnjo stanovanj, gradnjo TE-TO 3, pa tudi za izplačevanje osebnih dohodkov.

Delo Zveze sindikatov v Hrastniku

Nekaj problemov, s katerimi se sindikati srečujejo, je nanizal *Janez Juršak, predsednik sindikata TOZD Premogovnik Ojstrie in koordinator za področje Hrastnik*.

Tovariš Juršak dobro pozna knapovsko problematiko, saj je rudar že od leta 1948. Problemov, ki se pojavljajo, ne spremlja hladnokrvno, pač pa jih skuša rešiti po svoji in skupnih močeh.

— Včasih imam občutek, da je sindikat »deklica za vse«, pravi tovariš Juršak v smehu, menim pa, da je naša prva naloga usmerjati, podpirati samoupravljanje in bdeti nad njim. Delegatski sistem pri nas dobro poteka. Delegati na sejah na skupščini niso samo prisotni, pač pa z izdelanimi predlogi, saj se pred-

hodno sestanejo vodje delegacij skupaj s sindikatom, pa tudi na samoupravnih organih večkrat obravnavamo prispeli material. Povezani smo tudi z občinskim sindikatom, ki nam daje smernice. Pri obsežnem gradivu smo pozorni predvsem na snov, ki obravnava področje Hrastnika oziroma premogovnika.

Včasih smo malo razočarani, ker ne dobimo iz občine odgovarjajočih odgovorov in vzpodbud.

Naslednji problem, ki ga že dolgo rešujemo in ga bomo morali čim prej rešiti, je *nagrajevanje po delu*.

Današnjega pravilnika o ocenjevanju ne moremo upoštevati, ker ljudje nismo toliko vzgojeni, da bi drug drugega ocenjevali. Enostavno povedano, morali bomo po starem:

kolikor ton nakopanega premoga, toliko denarja. Že dalj časa sindikati zahtevamo od strokovnih delavcev, da naredijo za prizadevne posameznike ustrezen pravilnik. Dokler ne bomo uspeli nagraditi pridnih, se produktivnost ne bo povečala.

Osnove za izdelavo takšnega pravilnika je poslalo Elektrogospodarstvo Slovenije, ki tudi predlaga približno enake dohodke za vse rudarje, elektrinarje in delavce v skupnih službah v vsej Sloveniji.

Družbenopolitične organizacije in sindikati si skupno prizadevamo zmanjšati odsotnost z dela. Današnje stanje je naravnost zaskrbljujoče. Po lanskoletnih ugotovitvah je bilo v bolniškem staležu petinšestdeset odstotkov mladih z enim ali dvema leti delovne dobe. Petinšestdeset od teh je delalo le dva do tri mesece v letu, ostale mesece pa so bili v bolniškem staležu. Dogaja se, da je na delu le dve tretjini ljudi, tretjina pa je odsotna.

Da bi se stanje izboljšalo, smo si prizadevali pridobiti prednostno ambulanto za rudarje, vendar z zdravstvenimi delavci nismo našli skupne poti. Še naprej se bomo sindikati borili za obratno ambulanto in zdravnika, ki bo povezan z našimi službami, se udeleževal sestankov in bo tako dobro seznanjen z našimi problemi.

Trenutno pa največ govorimo o preventivnem zdravljenju. Lansko leto nam je zdravstvo pokrilo 30 % stroškov, in sicer zdravstvene usluge, sami pa smo plačali hotelske. Letos pa naj bi vse stroške pokrival sklad skupne porabe. Po spisku naj bi šlo štirideset delavcev na preventivno zdravljenje. Če pa ne bo denarja, bomo morali upoštevati prioriteto listo. Ker bodo tako nekateri odpadli, bomo člani sindikata v zelo neprijetnem položaju.

Naj omenim še letovanje naših delavcev. Ekonomska cena letovanja bo precej visoka. Za merilo regresiranja delavcev pa jemljemo povpreček zaslužka prvih treh mesecev v letu, ko je ta zaradi dela ob prostih sobotah in celo nedeljah razmeroma visok. Dvainštirideseturni delavnik bi bilo pravičnejše upoštevati, potem bi morali regresirati veliko več delavcev. Veliko prednost imamo delavci kombinata, ker posedujemo domove zaprtega tipa.

Režijo bi v precejšnji meri zmanjšali, če bi v sezoni zaposlili v njih svoje ljudi iz pomožnih dejavnosti, ki so na vseh treh področjih.

Večkrat se na sindikalnih sestankih pojavlja tudi vprašanje osebne dohodke. Menimo, da je prva produktivnost, od te pa je odvisna višina osebnih dohodkov. Treba bo enkrat za vselej rešiti tudi vprašanje internih cen. V Ojstrem nakoplujemo največ premoga, interne cene pa so najnižje, kar ni prav nič

vzpodbudno za naše delavce. Ker zagorski rudarji niso sami krivi, da imajo tako drage pogoje odkopavanja, se je potrebno z družbo dogovoriti, da bo pokrivala del stroškov. Pridni rudarji ne smejo biti nikoli udarjeni!

Sindikalni delavci v Hrastniku so prizadevni. Prepričani smo, da bodo tudi v bodoče probleme uspešno reševali.

Dragica Bregant

Problematika delovanja sindikata v Trbovljah

V današnjih razmerah, ko odnose v združenem delu urejamo po samoupravnih poti, je zelo pomembna vloga osnovne organizacije sindikata pri uresničevanju interesov delavcev. Nove družbenoekonomske odnose lahko uresničujemo le z najširšo in neposredno aktivnostjo delovnih ljudi pri uresničevanju vseh ali velike večine članov zveze sindikatov pri spremljanju odnosov v združenem delu in odpravljanju

pomanjkljivosti v svojem delovanju.

Sindikalni delavci in izvršni odbori sindikata se srečujejo z vrsto problemov, predvsem pri sprejemanju samoupravnih aktov, ki so odločilnega pomena in ob sprejemanju posameznih periodičnih obračunov, kjer ima sindikat vodilno vlogo. Da bi bilo delovanje sindikatov na tem področju bolj uspešno, je nujno potrebno sodelovanje strokovnih sodelavcev DS SS. Delo posameznih predsednikov osnovnih organizacij sindikata bi bilo tako olajšano obenem pa tudi poenoteno na celotnem področju. Za samoupravne sporazume materialne proizvodnje, zakon o invalidskem pokojninskem zavarovanju in zakon o zdravstvenem varstvu je še posebno potrebno, da se izvede predhodna razprava v posameznih delovnih oziroma sindikalnih skupinah. Kljub organiziranju takih razprav pa še niso bili doseženi zadovoljivi rezultati, zato menim, da bo potrebna še smiselnejša priprava razlage določenih samoupravnih aktov sindikalnim vodjem kot tudi vodjem delovnih skupin, da bi bile razprave na sestankih s strani delavcev bolj razumljive. V letu 1983 je predvidena reorganizacija v SOZD REK EK, pri čemer bo nujna pomoč strokovnih delavcev, da bodo osnovne organizacije sindikata zadane nalogo kvalitetno izpeljale. Prav osnovne

Na odkopnem čelu AB polja jame Trbovlje.

Foto: I. Glavač

organizacije sindikata bodo morale skrbeti, da bodo načrti ob reorganizaciji zasnovani na samoupravnih sporazumih o združevanju dela in sredstev pri pridobivanju dohodka z udeležbo v skupnem prihodku.

Poudariti je potrebno, da za vse člane energetske verige velja, da je njihov skupni proizvod kilovatna ura električne energije in zato je skrajni čas, da se uredijo družbeno-ekonomski odnosi na osnovi skupnega prihodka oziroma dohodka. Cilj je torej usklajeno skupno delo, celovit energetski sistem in takšna vsebina samoupravnih odnosov v njem, da bo lahko rasel vpliv delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela.

Pri uresničevanju socialne varnosti delavcev se osnovne organizacije sindikatov srečujejo s precejšnjimi problemi. Glede zaposlovanja delovnih invalidov lahko rečemo, da sistemsko še ni urejeno, kljub nenehnim naporom. Zaposlitev delavca v kombinatu ki postane delovni invalid, je potrebno reševati solidarno med temeljnimi organizacijami, tako da jim je zagotovljena socialna varnost in da se ne bodo počutili zapostavljene in družbi nepotrebne.

Prehrana med delom na področju Trbovelj še ni urejena v vseh temeljnih organizacijah. Idealne pogoje za prehrano med delom ima le separacija, medtem ko ostale temeljne organizacije teh pogojev nimajo. Sindikati se že dalj časa zavzemajo, da bi bila kvaliteta tople malice po kalorični lestvici, vendar ob pomanjkanju raznih mesnih izdelkov tega ni mogoče urediti. Kljub temu pa se moramo zavzemati, da se to čimprej uredi.

Stanovanjska problematika je na področju Trbovelj precej problematična. Prav zaradi pomanjkanja stanovanj ne moremo zagotoviti delavcu minimalnih standardov. Do sedaj se za pridobitev stanovanja ni upoštevala lastna udeležba, pravilnik, ki pa je pravkar v razpravi, pa določa lastno udeležbo za pridobitev družbenega stanovanja. Prav tu se bo porodil nov problem, kako bo mlada družina plačala lastno udeležbo.

Najtežji problem pri delovanju sindikata pa je oživitve delegacij samoupravnih interesnih skupnosti. Vzrokov, da je temu tako, je več. Posamezne delegacije prejema-

grado le nekaj dni pred sejo delegatskih skupščin. Gradivo je zelo obširno in nerazumljivo. Posamezni delgati so pa tudi precej nezainteresirani, pa čeprav so funkcijo sprejeli zavestno. Tako v pretežni meri odpade delo na vodjo delegacije, kar pa ni namen delegatskega sistema. Potrebni bodo še dodatni napor za kar najbolj popolno uveljavitev delegatskega sistema in odpravo negativnih pojavov. Za iz-

boljšanje dela delegacij morajo osnovne organizacije sindikata stremiti, da bodo vodje delegacij prejeli gradivo pravočasno in da bo gradivo razumljivo, s tem jim bo tudi omogočen sklic same delegacije. Nujna pa je pomoč vodjem delegacij samoupravnih interesnih skupnosti od strokovnih sodelavcev kot tudi zbora združenega dela.

Bruno Šorli

O čem smo razpravljali na letni konferenci sindikata na Senovem

Na letni konferenci OO ZS rudnika Senovo, ki je bila 27. 2. 1983, so delegati kritično spregovorili o delovanju sindikata v preteklem letu z namenom, da se ugotovijo in analizirajo slabosti v delovanju zato, da bi v delovnih usmeritvah za leto 1983 začrtali svojo aktivnost v odpravo teh pomanjkljivosti.

Tako je ena izmed prioritetenih nalog OO ZS rudnika Senovo za leto 1983 utrjevanje samoupravljanja in položaja delavca pri upravljanju z družbenimi sredstvi. To pa je tudi osnova za uspešnejše gospodarjenje, za doseg boljši pogojev dela, efikasnejše organizacije dela ter uresničevanje nalog gospodarske stabilizacije.

Ko so delegati razpravljali o proizvodni problematiki, so opozorili, da je bila planirana količinska proizvodnja v letu 1982 presežena za kar gre vsa pohvala tistim, ki so v dela prostih dneh nakopali 9,5 % premoga od skupne količine. Pri tem pa so opozorili, da moramo doseči plansko proizvodnjo v rednih delavnikih, pri čemer bo morala OO ZS delovati tako, da se bo eliminiral vpliv subjektivnih vzrokov, kot so neodgovorni odnos do dela in povečana odsotnost z dela.

Tesno povezana s proizvodno problematiko pa je tudi investicijska dejavnost. Odprte zaloge premoga zagotavljajo proizvodnjo pri takšnem fizičnem letnem obsegu le do leta 1985.

Dela v zvezi z investicijo nadaljnega odpiranja zalog od kote 102

do kote 52 pa že kasnijo, zato je potrebno vse sile usmeriti v realizacijo te investicije, ker bo v nasprotnem primeru ogrožena kontinuiteta proizvodnje.

Ugodnim proizvodnim rezultatom pa, kot so opozorili delegati, ne sledi adekvatni finančni rezultati.

Posledico neredne prodajne cene premoga vidimo v primanjkljaju čistega dohodka za sklade. To pomeni, da bo ceno premoga treba prilagoditi stroškom za vloženo in minulo delo vsaj do ravni enostavne reprodukcije ob naravnih pogojih gospodarjenja in trenutnem stanju osnovnih sredstev. Priznanje ekonomskih cen bi delovalo stimulativno na elemente gospodarjenja (obseg proizvodnje, storilnost, obvladovanje stroškov) in bi zahtevala po odvisnosti osebnega dohodka od doseženega dohodka postala realna.

To so nekateri bistveni poudarki razprav z letne konference OO ZS rudnika Senovo.

Za razrešitev problemov, nakazanih na konferenci, bo OOZS morala bolj razviti tiste oblike dela, ki bodo v aktivnosti vključile kar najširši krog delavcev.

Vsak od nas pa je dolžan po svojih najboljših močeh prispevati k boljšemu in učinkovitejšemu delu OOZS.

Jana Čepin

Končana je politična šola

Dne 16. marca letos je končala z delom trimesečna politična šola, ki je potekala v organizaciji Medobčinskega študijskega središča politične šole CK ZKS v Trbovljah. Seminar teorije in prakse marksizma je letos končalo 22 slušateljev. Po končanem šolanju so prejeli absolventi šole priznanja o uspešno opravljenem seminarju. Podelil jih je Karel Vukovič, sekretar Medobčinskega sveta ZKS revirskih občin.

To je bila že šesta generacija slušateljev te šole. Vseh je doslej absolviralo 135 revirskih komunistov. Ob zaključku so predavatelji te šole zelo dobro ocenili potek seminarja in delo slušateljev. Tudi slušatelji so predlagali nekaj izboljšav, kar naj bi v bodoče pomagalo k še uspešnejšemu idejnopolitičnemu izobraževanju bodočih generacij slušateljev tega seminarja.

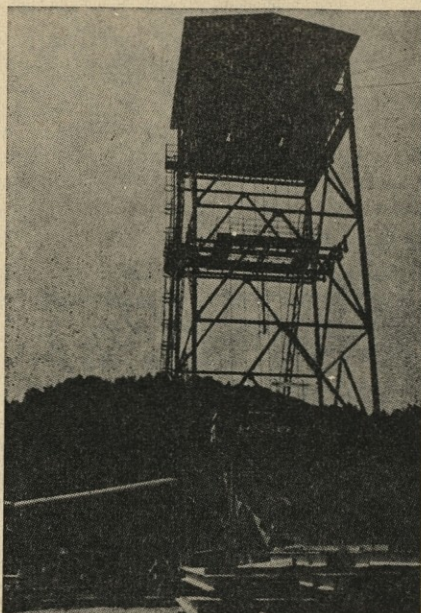
Razgovor z delegati SIS

O problemih, s katerimi se delegati srečujejo, smo v našem glasilu že večkrat pisali.

Njihovo delo še vedno ne poteka tako, kot bi moralo in kot bi si delegati želeli. V nekaterih tozdih ga več ali manj prepuščajo prizadevnim posameznikom...

Branko Vrečar, zaposlen v DO RGD, TOZD ESMD tri leta kot strojni inženir v tehnološko-konstruktorskem oddelku.

Od leta 1982 je delegat oz. predsednik delegacije materialne proizvodnje. — Prvo in najvažnejše je, da dobro opravljáš svoje delo na

Del jaška Preloge, TOZD ESMD, DO RGD.

Foto: J. Juvan

delovnem mestu, pravi tovariš Vrečar.

Smernice delegatskega sistema so dobre, vendar zelo široko zastavljene. Kdo izmed nas bi bil sposoben vso snov, ki jo strokovne službe kvalitetno pripravijo, spreminjati, jo preštudirati, pa tudi popolnoma razumeti?

Ko sem prevzel odgovornost delegata, sem bil novinec. Veliko sem pridobil na seminarjih, organiziranih lansko leto. Bili so dobro pripravljeni.

Kakšen vpliv imajo delegati na odločitve?

Vpliv imaš, saj s tem, ko dvigneš roko nekaj potrdiš. Malokdaj pa vplivaš na gradivo, ki je, kot sem omenil, dobro in zelo strokovno pripravljeno. Pri nas v veliki meri zaupamo vodji TOZD, ki najbolj pozna naše probleme in je tudi najbolj seznanjen z družbenim dogajanjem v naši občini. Z njim se delegati tudi pomenimo pred vsako sejo družbenopolitičnega zbora skupščine občine Trbovlje.

Kaj pa povratna informacija?

— Navadno pripomb po sejah ni. Delegati se sestajamo le po potrebi. Tudi ostale delavce obveščamo takrat, ko smo razpravljali predvsem o stvareh, ki se jih tičejo. Delegati

si delo razdelimo, sicer bi prišlo preveč obveznosti na enega človeka.

Tovariš Vrečar poudarja delo, in to predvsem kvalitetno delo ter prihranke, ki bi jih marsikdaj dosegli z boljšo organizacijo dela in če bi z materialom, ki ga uporabljajo delavci v proizvodnji, še racionalneje ravnali.

— Na delu slonijo tudi smernice delegatskega sistema, ki se počasi, pa vendarle zanesljivo uveljavlja, je zaključil pogovor delegat tozda ESMD.

Adi Alešnik, TOZD Premogovnik Kotredež — zaposlen kot rudar že dvajset let. Adi Alešnik je delegat SIS — občinske zdravstvene skupnosti.

Delo delegatov v našem tozdu še vedno ne poteka tako, kot bi moralo. Gradivo za sejo dobi predsednik delegacije in ga navadno razdeli delegatom kakšen dan pred sejo. Takrat se delegati tudi na hitro sestanemo. Pred zadnjo sejo sem potem še sam predeloval gradivo kar približno štiri ure. Zdravstveni delavci so tudi premalo prizadevni. Morali bi nam razložiti marsikatero stvar, tako napr. finančno problematiko v zdravstvenem domu in razne spremembe v zvezi s preventivnim zdravljenjem ter različni prispevki.

Odločate delegati o najpomembnejših zadevah?

Na seji občinske zdravstvene skupnosti se nismo strinjali z vsebino točke o naših dajatvah in prispevkih. O tem so kasneje delavci razpravljali na svojih zbiorih. Zavedati se moramo, da en delegat ne sme in ne more odločati za vse sodelavce. Zato bi morali biti vsi resnejši in bolj zainteresirani.

Ste na seji SIS povedali zdravstvenim delavcem, s čim se ne strinjate?

Povedali smo, vendar se zaenkrat še ni ničesar spremenilo. Tudi odgovorov nismo dobili.

Ni prav, da so ravno rudarjem dodeljeni mladi zdravniki, stažisti, ki se zelo hitro menjajo. Kakšne so posledice zaradi tega pa že tako vemo. Na vrata ordinacije bi morali obesiti urnik in se po njem tudi ravnati. Tako pa človek sploh

ne ve, kako dolgo je zdravnik v ambulantni.

Menim, da bo potrebno v bodoče več resnosti in discipline delegatov in vseh ostalih pri reševanju problemov, ki se vsak dan pojavljajo.

Bojan Škerlep — rudar, kopač, zaposlen na TOZD Premogovnik Trbovlje osem let.

Bojan je delegat SIS materialne proizvodnje. Bil je kratek in jedrnat: Poglavitna stvar, ki ovira naše delo je, da gradivo, ki naj bi ga pred sejo obravnavali, pride prepozno. Tudi naše izmensko delo ovira normalno sestajanje delegatov. Za seje nismo dobro pripravljeni.

Strokovne službe SIS še vedno

pripravljajo preobširna in težko razumljiva gradiva — vsaj za delavce v proizvodnji.

Enake probleme je naštel tudi *Branko Lipovšek* — vodja delegacije SIS, zaposlen na TOZD Premogovniku Trbovlje deset let kot rudar kopač.

V našem tozdu delo delegatov ne poteka tako, kot bi moralo. Gradivo prihaja štiri do pet dni pred sejo... V tako kratkem času je nemogoče sklicati delegate in predelati gradivo. Navadno predsednik delegacije poišče delegata, mu odda gradivo, delegat pa oddide na sestanek brez stališč iz baze.

Glede gradiva bi še dodal, da smo že apelirali na pristojne, naj

ob zaključku napišejo izvlečke oz. predloge sklepov, o katerih bi delegati razpravljali, vendar do sedaj teh pripomb še niso upoštevali.

Nisem še zasledil, da bi kdaj razpravljali samoupravni organi o sklepih, ki so jih sprejeli na sejah SIS.

Nimamo niti prave evidence o udeležbi delegatov na teh sejah.

Pri nas so predsedniki delegacij nadzorniki. Menim, da bi oni, ki rudarje najbolj poznajo, lahko največ naredili, da bi delo delegatov potekalo, kot bi moralo.

Delavcem bi morali prikazati pomen delegatskega sistema. Pri tem nam bo moral pomagati tudi tehnični kader.

Dragica Bregant

Problematika SLO in DS v DO RGD

Da bi se seznanili s problematiko SLO in družbene samozaščite v DO RGD, je potrebno najprej spoznati teritorialno ločenost posameznih gradbišč.

Posamezni sedeži tozdov in sedež DS SS so v Trbovljah. Najmočnejši TOZD po staležu zaposlenih delavcev in po obsegu del je TOZD RIG, ki je glede na lokacijo svojih gradbišč teritorialno med ostalimi tozdi tudi najbolj ločen. Kot je znano, omenjeni TOZD izvaja razna dela v tujini in domovini. Od 745 delavcev, ki združujejo delo v tozdu RIG jih je zaposlenih 206 na več gradbiščih v tujini, preostali del delavcev pa je zaposlen na področju zasavskih občin ter Titovem Velenju, Laškem, Kamniku in Labinu. Poleg tozda RIG je teritorialno ločen tudi TOZD Avtoprevoz s svojima eno-

tama v Zagorju in Hrastniku. Ostala dva tozda ESMD in Gramat pa le občasno delujeta izven trboveljske občine. V večji meri TOZD ESMD, ki tesno sodeluje s tozdom RIG in je z njim povezan tako v delovnem procesu kakor tudi pri ustvarjanju dohodka, v manjši meri pa gradbena skupina iz TOZD Gramat, ki opravlja razna dela predvsem v sezonskem času.

Prav zaradi teritorialne ločenosti posameznih gradbišč pride do problemov koordinacije oziroma koordiniranega dela med posameznimi izvajalci ukrepov, pripravljenosti in mobilizacije. V DO RGD bomo stremeli za tem, da bo koordinirano delo med posameznimi gradbišči zaživelo v večji meri, kajti SLO in družbeno samozaščito je treba nenehno dograjevati.

Podružbljanje SLO in DS je temeljna naloga vseh družbenopolitičnih in družbenih subjektov v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih in občinah. Ta naloga naj bi bila v bodoče v ospredju naše politične aktivnosti družbenopolitičnih sil in samoupravnih organov v naši DO. S tem bi dosegli, da bi SLO in DS postala dejansko integralna sestavina samoupravnih odnosov ter neodtujena pravica in obveznost delovnih ljudi.

Če ugotavljamo, kakšno je sodelovanje naše DO z ostalimi DO v sestavu SOZD REK EK (v največji meri z DO ZPT) in občinskimi organi, lahko to ocenimo kot dobro in uspešno. Ne moremo pa mimo dejstva, da je sodelovanje s krajevnimi skupnostjo slabo in prav tej bomo morali, poleg seveda ostalih stvari, posvetiti več pozornosti.

Sašo Petauer

IV. referendum v Zagorju

ZAGORJANI BODO GLASOVALI »ZA«

Občani občine Zagorje ob Savi se že od novembra 1982 dalje pripravljajo na IV. refe-

rendum o uvedbi samoprispevka. Referendum bo 8. maja 1983 od 6. do 18. ure na glasovalnih mestih, ki jih bo določila občinska volilna komisija. Sklep o razpisu referenduma za

uvedbo samoprispevka v občini Zagorje za sofinanciranje gradnje družbenih objektov je sprejela Skupščina občine Zagorje.

Ta oblika financiranja gradnje prepotrebnih družbenih objektov poteka v zagorski občini že od leta 1968 dalje. V vseh teh letih je bilo s sredstvi ob-

čanov zgrajenih veliko število novih objektov od osnovnih šol, zdravstvenega doma pa do modernizacije oziroma ureditve cest. Takšnih rezultatov ne bi dosegli, če ne bi delovni ljudje in občani pri tem sodelovali s svojimi sredstvi.

S sredstvi, zbranimi s samopriskom, bodo sofinancirali gradnjo družbenih objektov iz srednjeročnih programov samoupravnih interesnih skupnosti in občinskega srednjeročnega programa za obdobje 1980 do 1985 po naslednjem programu:

Vrsta objekta in del

v 000 din

I.

	Predračunska vrednost po ocenah decem-ber 1982	Sofinanciranje iz IV. samopriskovka
1. dokončanje izgradnje otroškega vrtca v Zagorju	52.000	3.400
2. adaptacija objektov usmerjenega izobraževanja		
a) adaptacija gimnazije — ekonomske šole z izgradnjo telovadnice in zakloniščem	55.900	14.000
b) adaptacija TVD Partizan Zagorje	21.000	7.300
3. izgradnja novega pokopališča v Zagorju	20.000	10.000
4. izgradnja vrtca v Kisovcu	20.400	8.000
5. izvedba večjih vzdrževalni del na Delavskem domu	8.200	6.000
6. adaptacija glasbene šole	7.000	2.000
7. izgradnja prizidka k OŠ Ivana Skvarča za potrebe dr. Gruma	20.000	10.000
8. adaptacija OŠ Mlinše	9.200	5.000
9. izgradnja I. faze turistično-rekreacijskega centra Medijske Toplice	56.700	10.000

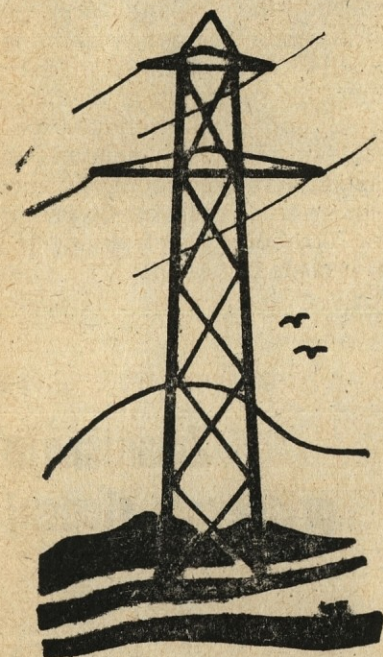
II.

Modernizacija cest po krajevnem programu, ki so ga sprejele krajevne skupnosti v občini na zboru KS.

78.300 38.300

III.

1. Plačilo stroškov strokovnih služb skupnosti za gradnjo družbenih objektov za opravljanje nadzora nad zbiranjem in uporabo s samopriskom zbranih sredstev in strokovnega nadzora nad izvajanjem del		
2. Pokrivanje predvidenih podražitev ref. programa pod točko I. v času izvajanja programa razen I/1, I/2a in I/9.	2.500	2.500
	36.700	36.700

Skupni znesek, ki je potreben za izvršitev programa

387.900

Skupno zbranih sredstev samoprispevka za sofinanciranje gradnje objektov.

153.200

Samoprispevek bo uveden za obdobje petih let, in to od 1.7. 1983 do 30. 6. 1988 v denarju: Delovni ljudje in občani, ki prejemajo osebne dohodke iz dela v združenem delu oziroma nadomestil in delavci pri delovnih ljudeh, ki z osebnim delom samostojno opravljajo gospodarsko in poklicno dejav-

nost, od neto osebnih dohodkov 1,5 %. Upokojeni občani bodo prispevali od pokojnin 1 %, kmetije od katastrskega dohodka in negozdnih površin 1,5 %, delovni ljudje, ki so na začasnem delu v tujini 1,5 % od neto osebnih dohodkov, delovni ljudje in občani, ki opravljajo samostojno gospodar-

sko ali poklicno dejavnost kot glavni ali postranski poklic od davčne osnove, zmanjšane za davke in prispevke 1,5 %.

Občinski sklep o razpisu referendumu vsebuje tudi poseben člen, iz katerega je razvidno, kateri občani so oproščeni plačevanja samoprispevka.

Člane kolektiva našega kombinata, ki imajo stalno bivališče v Zagorju ob Savi, vabimo, da se razpisanega referendumu zanesljivo udeleže in tudi tokrat izkažejo svojo pripravljenost pri nadaljnjem izboljševanju življenjske ravni vseh občanov in glasujejo ZA uvedbo IV. samoprispevka.

Mika Špiljak novi član predsedstva SFRJ

Dne 1. marca 1983 je skupščina SFRJ izvolila za novega člana Predsedstva SFRJ Mika Špiljaka iz SR Hrvatske. V ta organ je bil izvoljen zaradi smrti dr. Vladimira Bakarića.

Sedanji sestav Predsedstva SFRJ je naslednji:

- Cvijetin Mijatović iz SR Bosne in Hercegovine,
- Vidoje Žarković iz SR Črne gore,
- Mika Špiljak iz SR Hrvatske,
- Lazar Koliševski iz SR Makedonije,
- Sergej Kraigher iz SR Slovenije,
- Petar Stambolić iz SR Srbije,

- Fadil Hoxha iz AP Kosovo,
- Radovan Vlaković iz AP Vojvodina,
- Mitja Ribičič kot predsednik Predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije.

V tem enoletnem mandatu, ki poteče sredi maja tega leta, je predsednik Predsedstva SFRJ Petar Stambolić.

Vlak bratstva in enotnosti v Sloveniji

V začetku marca so se pričele priprave na sprejem Vlaka bratstva in enotnosti, ki prihaja letos v Slovenijo. Ta tradicija ohranja tesno sodelovanje prijateljev in znancev, ko so se v Srbiji spoprijateljili izseljeni Slovenci v težkih vojnih letih. Letos bo predvidoma pripotovalo z vlakom okoli 1.500 občanov iz različnih krajev Srbije v goste k prijateljem in znancem v Sloveniji.

V srbskih krajih, kjer so med zadnjo vojno bivali izseljeni Slovenci, so že pričeli organizirati posebne delovne skupine, ki bodo pripravile sezname udeležencev potovanja. Prijateljstvo se bo znova potrdilo in utrdilo. Tokrat bo med gosti precej mlajših iz Srbije, ki bodo z navezavo stikov z mladimi v Sloveniji nadaljevali tradicijo medsebojnih srečanj. Sicer pa bo posebna delovna skupina proučila tudi možnosti nadaljnjih oblik sodelovanja med mesti, ki gojijo prijateljske vezi. V tej skupini so delavci iz gospodarstva, družbeni, kulturni in športni delavci. O prihodu vlaka bomo podrobneje pisali v naslednji številki.

Zmanjšanje prispevnih stopenj

Z veljavnostjo od aprila oz. maja letos dalje se bodo zmanjšale prispevne stopnje za nekatere samoupravne interesne skupnosti, zato se bo lahko povečal netto osebni dohodek za 2,18 %. Nekatere SIS so namreč za letos planirale previsoke

prispevne stopnje, zato je prišlo do zahteve, da jih zdaj zmanjšajo.

Povprečna stopnja prispevkov za občinske samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti se bo znižala iz 21,30 na 20,45 %. Od 1. aprila letos bo skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja znižala prispevno stopnjo iz

13,29 na 12,64 %, skupnost starostnega zavarovanja kmetov iz 0,64 na 0,60 %, republiška kulturna skupnost pa s 1. majem iz 0,54 na 0,53 %. Skupno znižanje prispevnih stopenj za občinske in republiške SIS družbene dejavnosti bo znašalo 1,53 % od brutto osebnih dohodkov, kar pomeni 2,18 % povečanje netto osebnih dohodkov.

ČISTI OSEBNI DOHODEK NA DELAVCA (neto) za leto 1982
v primerjavi z letom 1981 v SOZD REK EK, Trbovlje

TOZD DO	ČISTI OSEBNI DOHODEK NA DELAVCA		INDEKS 3 : 2
	I-XII/1981	I-XII/1982	
1	2	3	4
PH	15.189	20.320	134
PO	15.469	20.386	132
PT	15.664	21.181	135
PKo	15.066	21.063	140
SPT	13.450	17.554	131
SPZ	11.571	15.529	134
RŠC-Z	15.784	22.108	140
RES-D-H	13.544	18.814	139
RES-D-T	13.913	18.588	134
RES-D-Z	14.464	19.030	132
PJL-T	12.719	17.051	134
DS PD-H	10.212	13.750	135
DS PD-T	10.182	13.565	133
DS PD-Z	10.515	13.983	133
DS SS ZPT	13.463	17.842	133
DO ZPT	14.186	19.113	135
DO RPS	13.773	18.110	132
DO RPK	13.961	17.534	126
DO RPL	11.631	17.163	148
PEE	13.403	16.681	125
VN	13.557	16.984	125
DS SS TET	12.503	15.639	125
DO TET	13.264	16.532	125
RIG	15.620	21.658	139
ESMD	13.580	18.312	135
GRAMAT	10.117	12.285	121
Avtopr. Zasavje	12.361	15.983	129
DS SS RGD	14.310	19.141	134
DO RGD	14.426	19.692	137
SIMD	12.773	15.782	124
EIMD	12.578	17.432	139
DS SS IMD	12.474	15.406	124
DO IMD	12.666	16.192	128
DS ASO	14.661	19.269	131
DS TSO	16.728	22.049	132
SOZD REK-EK	13.989	18.659	133

Pokojnine nekoliko zvišane

Skupščina skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja SR Slovenije je na svoji seji dne 15. marca 1983 obravnavala med drugim tudi vprašanja uskladiitev pokojnin v primerjavi s povečanjem osebnih dohodkov v Sloveniji v lanskem letu. Delegati so sprejeli sklep, da z veljavnostjo od 1. januarja 1983 dalje pokojnine v Sloveniji povečajo za 2,9 %. S tem sklepom so dokončno usklajene pokojnine s 26 % povečanjem osebnih dohodkov v letu 1982. Pokojnine so se namreč 1. julija lani povečale za 10 %, 1. oktobra za 6 % in 1. januarja letos za 5 %. Za dokončno uskladiitev je tako ostalo še 2,9 %.

Varstveni dodatek bodo prejeli upokoenci, če njihovi dohodki skupaj z dohodki članov gospodinjstva ne presegajo mesečno 7.162,50 din ali letno 85.953,00 din na posameznega člana gospodinjstva.

Upokoenci, ki potrebujejo pomoč in nego za opravljanje vseh osnovnih življenjskih potreb, so letos upravičeni do 4.413,00 din dodatka. Do nižjega zneska 2.800 din pa so upravičeni upokoenci, ki potrebujejo stalno pomoč za opravljanje večine življenjskih potreb. Mejni znesek najnižjih pokojninskih prejemkov se poveča od dosedanjih 7.520,90 din na novih 7.740,20 din. Najnižji znesek pokojninske osnove za letos je določen v višini 8.360,10 din in najvišji v znesku 44.531,50 din, kar pomeni 3,1-kratni povprečni osebni dohodek vseh zaposlenih v Sloveniji v lanskem letu.

Hkrati s povečanjem osebnih dohodkov v lanskem letu se povečajo za 26 % tudi letošnje invalidnine za telesno okvaro. Za rekreacijo bodo letos upo-

J. J.

kojenci prejeli 1.500 din. Istočasno je ta skupščina odobrila razdelitev denarja za rekreativno dejavnost, in to društvom upokoјencev v občinah skupno 23,4 milijona din, za regresiranje bivanja v počitniških domovih upokoјencev 15,1 milijona din, Zveza društva upokoјencev pa bo v ta namen dobila 4,4 milijona din, za športno in rekreativno dejavnost pa so namenili 3,3 milijona din.

Delegati te skupnosti pa so sklepali tudi o presežkih skupnosti preteklega leta. Nekaj sredstev so namenili za rezervni sklad, pretežni del sredstev pa so prenesli med prihodke letošnjega leta. Skupno je bilo lansko leto presežkov 535 milijonov din. Od 1. aprila letos pa se zmanjšuje stopnja prispevka iz osebnih dohodkov za skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja od sedanjih 13,29 % na 12,64 %, torej se zmanjšuje prispevek za 0,65 %. (tl)

Mirko Mlakar

NA REPUBLIŠKEM
KOMITEJU ZA
ENERGETIKO

Mirko Mlakar, dipl. ing. rud., naš bivši dolgoletni sodelavec, je s 1. marcem nastopil novo dolžnost na Republiškem komiteju za energetiko. Imenovan je bil za pomočnika predsednika Republiškega komiteja za energetiko, odgovornega za rudarske upravne zadeve.

Doslej je bil Mirko Mlakar nekaj let zaposlen kot tajnik posebne izobraževalne skupnosti za rudarstvo in geologijo Slovenije. Ob svojem odhodu z dosedanjega mesta izvrševalca del in nalog tajnika PIS za RIG se je pisno zahvalil vsem organizacijam združenega dela za večletno dobro sodelovanje. Za novega tajnika PIS pri RIG je bil izvoljen tovariš Počivavšek, dipl. oec.

Spremembe imenovanja

Dolgoletni uspešni vodja TOZD Avtoprevoz — Zasavje v DO RGD Alojz Kišek je 7. marca 1983 predal posle zaradi upokoјitve novoimenovanemu vodji Rihardu Majcenu; ta je bil doslej vodja tehniško-komercialnega sektorja v DO IMD.

ABC Pomurka — Trgovsko podjetje Prvi junij, Trbovlje, ima od januarja letos novega direktorja Nikolo Bojoviča. Dosedanji direktor Ivan Muhič se pripravlja na upokoјitev. Nikola Bojovič je bil doslej direktor TOZD Trgovina v Zasavski kmetijski zadrugi v Trbovljah.

Za novega direktorja gostinskega podjetja Jelka v Hrastniku, ki deluje v okviru SOZD Mercator, je bil imenovan Mirko Kovač. Občinska skupščina Hrastnik je v začetku marca 1983 ukinila začasni kolegijski poslovodni organ te OZD.

Skupščina občine Trbovlje je imenovala za novega vodjo Zavoda za plan in analize pri Komiteju za gospodarstvo občine Trbovlje, Marijo Sluga, dipl. oec. Doslej je ta zavod vodil kot vršilec dolžnosti Branko Krevl.

Dosedanji direktor Revirske delavske univerze v Trbovljah, Franc Dežjot, bo nastopil s 1. aprilom 1983 novo dolžnost. S strani občinske skupščine Trbovlje je bil imenovan za novega načelnika oddelka za ljudsko obrambo občine Trbovlje, izvoljen pa je bil tudi za novega člana izvršnega sveta Skupščine občine Trbovlje. (tl)

Devize za premogovnike

Splošno združenje jugoslovanskih premogovnikov je na seji svojega izvršnega odbora dne 17. marca seznanilo premogovnike in ostalo javnost, da

bodo imeli jugoslovanski premogovniki v letošnjem letu na razpolago po vsej verjetnosti 54 milijonov dolarjev sredstev za uvoz reprodukcijskega materiala, zaščitne opreme in nadomestnih delov. Računajo, da bodo s temi deviznimi sredstvi lahko zagotovili uvoz vsega tistega materiala in opreme, ki ga potrebujejo v letošnjem letu za izpolnitev načrtovane proizvodnje premoga. Seveda pa daje k temu svoj dokončni sklep samoupravna interesna skupnost za ekonomske odnose s tujino, SFRJ.

Jugoslovanska razstava izumov na Reki

V času od 10. do 17. junija 1983 bo pod pokroviteljstvom Gospodarske zbornice Jugoslavije razstava izumov, tehničnih izboljšav in novosti pod nazivom RAST YU 83. To bo že 11. razstava povrsti. Tudi tokrat daje možnost razstavljalcem, izumiteljem, inovatorjem in drugim občanom, da pokažejo svoje izume, tehnične izboljšave, tehnične in tehnološke inovacije, nove proizvode, tehnologijo ipd.

RAST YU je največja in edina razstava s področja inventivne dejavnosti v Jugoslaviji, na kateri sodelujejo delovne organizacije in posamezniki iz vseh republik in pokrajin Jugoslavije. Po svoji vsebini in rešitvah je ena najpomembnejših evropskih prireditev takšne vrste.

Kot občajno bo ta razstava na Reki.

Povprečni osebni dohodki v Sloveniji

Zavod SR Slovenije za statistiko je pred nedavnim objavil poročilo o višini in letni stopnji rasti povprečnega mesečnega osebnega dohodka na zaposlenega delavca v SR Sloveniji v letu 1982.

Iz tega poročila povzemamo, da je v letu 1982 znašal povprečni mesečni kosmati osebni dohodek na zaposlenega delavca 19.609,00 din, povprečni mesečni čisti oz. netto osebni dohodek pa 14.365,00 din.

Povprečni mesečni kosmati oz. brutto osebni dohodek na zaposlenega delavca v gospodarstvu je znašal 19.148,00 din, povprečni mesečni čisti oz. netto osebni dohodek pa 14.040,00 din.

Letna stopnja rasti osebnega dohodka na zaposlenega delavca je znašala za kosmati osebni dohodek 25,7 %, za čisti osebni dohodek pa 26 %.

Letna stopnja rasti osebnega dohodka na zaposlenega delavca v gospodarstvu, je znašala za kosmati osebni dohodek 25,7 %, za čisti osebni dohodek pa 25,9 %.

V znesku povprečnega osebnega dohodka so upoštevana tudi nadomestila osebnega dohodka za čas bolezni in druge zadržanosti z dela do 30 dni.

Cena

STANOVANJSKE
POVRŠINE V PRETEKLEM
LETU.

Republiški komite za varstvo okolja in urejanje prostora je objavil povprečno ceno kvadratnega metra površine in povprečno vrednost točke zgrajenih stanovanj v Sloveniji v letu 1982. Povprečna cena kvadratnega metra stanovanjske površine, zgrajene v letu 1982 v Sloveniji, je znašala 24.042,41 din, povprečna vrednost točke stanovanj, zgrajenih v letu 1982 v Sloveniji, pa je 75,41 din.

Na šestem horizontu

»Obveščamo te, da je odhod na zaključno ekskurzijo v soboto, 26. februarja 1983 ob 6. uri, izpred hotela Creina v Kranju. Ogledali si bomo jamo Kisovec — tozd Kotredež v Zagorju«.

Tako se je glasilo kratko obvestilo, ki smo ga prejeli vsi udeleženci občinske politične šole v Kranju.

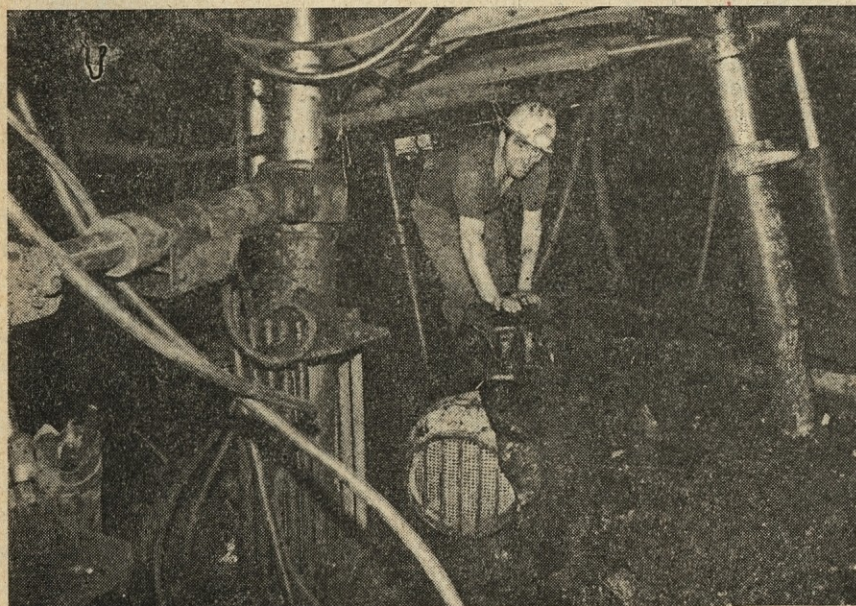
Že pred napovedano uro smo se zbrali, saj ni nihče hotel zamuditi,

da si ogleda, kaj se dogaja globoko pod zemljo, tam med rudarji. Napestost v avtobusu (ali pa trema) je rasla, kratek postanek na Trojanah, še nekaj ovinkov in počasi prispemo v ozko dolino.

Končno, pred rudnikom smo! Da, pred rudnikom, toda ne pred pravim, ustavili smo smo se v Kisovcu; še enkrat nazaj v avtobus in po nekaj kilometrih smo dočakali pravo postojanko. Napotili smo se v reševalno postajo, kjer smo dobili prve napotke in prvi SREČNO. Da, srečno, si mislimo, ko se ogledujemo, kako izgledamo v oranžnih »uniformah«. Ugotovimo, da so rudarji bolj vitkih postav, saj za našega Franja, ki ni preveč vitek, ni bilo obleke po meri. Naslednja postaja; dobili smo svetilke, akumulatorje, čelade in zaščitne maske. Nežni spol ugotavlja, da oprema niti ni tako lahka, kot izgleda.

Počasi korakamo pod zemljo, med nami vodiči. Zečelo se je, na to nas opozarja napis »rov VINE«; počasi izgine jezikavost. Kar preveč moreča tišina, ko prispemo do »dvigala«. Tu smo dobili prve podatke o jami: šli bomo na Šesti horizont — 360 m pod zemljo oziroma preko 100 m pod morsko gladino.

Čakanje, kadaj se bomo spustili, je zaradi nestrpnosti trajalo kar predolgo. Spuščamo se dokaj hitro, vodič nam da še nekaj navodil in odprtih ust ga poslušamo. Pristanek, počasi se odpravimo po rovu. Sem ter tja vidimo kakšnega rudarja, drugače pa slišiš samo čofotanje po vodi, vzklík »hodi po tračnicah«. Zdelo se je neskončno dolgo. Kje pravzaprav kopljejo premog? V daljavi zagledamo prve luči — ne še, ni kop. »Sedaj gremo po jaški za zračenje«, nam pojasni vodič. Jašek postaja vse manjši in kaj kmalu spoznamo, kako prav pride čelada. Vedno bolj pogosto slišiš — tresk, bum — nato pride na vrsto »puzanje« in tako naprej. Sam pri sebi mislim, da nas peljejo tja, kjer je najhujše, da bomo takoj spoznali, kakšen je rudarski kruh. Hodimo že celo večnost ali nas morda samo vara občutek za čas. Končno spet SREČNO. Od rudarjev zvemo, da je samo še nekaj minut hoje in prispeli bomo do samega kopa premo-ga. Na cilju smo! Slišijo se prvi

Koncem preteklega leta v jami Ojstro.

Foto: B. Klančar

komentarji »tale premog pa res ni drag« in podobno. Prijazni vodiči in rudarji kopači nam vse razložijo, ko dobimo v roke kramp in vsak si je sam odkopal kanček premoga za spomin. Ni več tiste moreče tišine. vsi smo postali bolj sproščeni, vprašanja so kar deževala. Seveda pa ne bi doživeli vsega, če ne bi poskusili še zvečiti tobak. Kar naenkrat smo hoteli biti vsi vsaj za trenutek »pravi rudarji«. Vedar, čas beži, vračamo se po drugem rovu. Pot nazaj je bila precej krajša, po občutku seveda. Polni raznih vtisov prispemo nazaj na trdno zemljo. Še dva gasilska posnetka

za spomin, kopanje in zopet smo v civilu.

Rudarski »dan« za nas še ni bil končan, čakali so nas še »knapovski sendviči z dodatki«. Tudi tisti, ki skrbijo za linijo, so pospravili te polkilske sendviče. Utrujeni? Seveda, mi, ki smo preživeli samo nekaj časa pod zemljo. Kaj pa rudarji, ki preživijo tam po osem in več ur iz dneva v dan? To vedo samo oni in na to se bo spomnil tudi marsikdo od nas, ko se bomo grelj ob premogu, ki krepko ogreje že tiste, ki ga kopljejo.

Vprašanj ni bilo ne konca ne kraja. Toda naše prijazne gostitelje

čakajo še druge obveznosti, zato smo se počasi poslovili, polni lepih doživetij, ki smo jih šele potem urejali. Poslovili smo se: SREČNO!

Srečno rudarji in še kdaj nasvidenje!

Janez Justin

Vsem, ki ste nam omogočili ogled jame, se najlepše zahvaljujemo, predvsem pa tovarišem Prebilu, Jagru, Lučiču in Govejšku.

Udeleženci občinske politične šole iz Kranja

Junaki Španije

(nadaljevanje)

Aleš Bebler, slovenski španski borec se takole spominja srečanja s Pavletom Krivcem v bolnišnici Murciji:

FANT DOBRE SORTE

V bolnišnici Pasionaria v Murcii so me položili na posteljo v kotu hodnika. Naokoli sami tuji obrazi. Po hodniku so hodile mimo bolničarke in ranjenci.

»Italiano?« me vpraša nekdo.

»No. Elsave, da Venezia Giulia.«

Bil je rdečeličen, sivolas mož z dobrimi, sinjimi očmi. Tip italijanskega alpskega kmeta. Roko je nosil v beli ruti, zavezani okoli vratu. Nemirno se je prestopal in stiskal ustnice. Očitno mu je rana povzročala neznosne bolečine.

Ko je slišal moj odgovor, je prisedel in si položil ranjeno roko kot bolnega otroka v naročje. Videti je bilo, da je pravkar prišel iz druge bolnišnice in nima komu potožiti svojega gorja.

»S hribov ob Lago Maggiore sem doma«, je pripovedoval. »Majhno kmetijo imam tam; toda kaj kmetija, kaj vse skupaj, le za sina mi je žal, za sina. ... Komaj devetnajst let je bil star in po vsej sili je hotel z menoj. Pregovarjal sem ga, naj ostane. Moje stare kosti, sem dejal, tako kmalu ne bodo za nobeno rabo. Mene ni škoda. Pa je silil in silil. Pojdi v božjem imenu, sem moral

naposled reči. Če res hoče iti, sem si mislil, pa naj gre. Tako sva šla oba. In kaj misliš, tovariš, padel je; vpricho mene je padel. V glavo je bil zadet.«

Obraz se mu je jel nabirati v gube, oči so se mu orosile. Vstal je in se obrnil, postal trenutek, nato pa z lahkim hitrim korakom, ki ga imajo planinci, odšel po hodniku, ne da bi se ozrl.

Odslej me je obiskoval po večkrat na dan. Nekoč se je približal postelji s posebno pozornim obrazem, opazujoč mladega, v glavo ranjenega tovariša, ki je sedel pri meni. Ko sta se spogledala, sem opazil, da imata podobne, sinje oči. Ranjenec ki je sedel pri meni, je bil rojak Pavle Krivic, revirski španski borec. Bil je eden najstarejših Gubčevcev, še z Jarne. Ranjen pa je bil pri Quintu dan pred menoj.

Pavle je bil iz hrastniške rudarske družine, ki je živela v severni Franciji. Tam ga je vse poznalo kot godca in pevca, ki je razveseljeval vse, kjer koli se je pojavil. Brez nje ga si v Sallaumines niso mogli misliti ne svatbe ne delavskega praznika večera. Ko pa je izbruhnila vojna v Španiji, se je pokazala druga pot veselega Pavleta. Odšel je v Španijo brez oklevanja. Počakal je plačilni dan, vzel nekaj stvari, pa ves ostali čas prespal. Lago Maggiore na vlak. Ves čas je bil na fronti. In re pa je kljub zdrobljeni kosti in je v treh ofenzivah opravljal naj-

težjo službo: zvezal med četami. Njegova odlika je bila, da je opravil tudi najbolj tvegano ali zoprno delo ne kot veliko dolžnost, marveč kot samo ob sebi umevno stvar. Njegova volja je delovala približno tako, kot se iz vztrajnosti nezadržno vrtilo težko pogonsko kolo, ki mu je sila dala primerno hitrost. Kolo Pavletove volje je pognal rudnik, v katerem je delal od štirinajstega leta, ustavilo se je šele, ko je bil hudo ranjen. Lago Maggiore, tako smo imenovali sedaj Italijana, nevarno ranjen nad levim ušesom, je zelo težko govoril, toda Lago Maggiore ga je razumel bolj kot vsi drugi. Pavletu je bilo treba reči le besedo, pa je že Lago Maggiore nadaljeval njegovo misel in Pavle je veselo prikimal, češ, prav to sem hotel reči. Zavoljo rane je bil na pol ohromel po vsej desni strani telesa. S težavo je predstavljaval desno nogo in roka mu je mrtva visela navzdol. Lago Maggiore je bil ranjen v desno roko. In tako je mogel z levo podpirati Pavleta pri hoji. Vsak dan sta razširjala svoj »delokrog«, najprej po našem nadstropju, potem na dvorišče in v kantino, nato na ulico in slednjič po vsem mestu. Ščasoma sta postala nerazdružna.

Le v enem se nista strinjala: v spanju. Pavle je bil zelo oslabil in je le nekaj ur popoldne in proti večeru vzdržal na nogah. Ker ni imel bolečin, kot se pri hudih ranah v glavo rado dogaja, je skoraj ves ostali čas prespal. Lago Maggiore na vlak. Ves čas je bil na fronti. In re pa je kljub zdrobljeni kosti in je v treh ofenzivah opravljal naj-

pri močeh. Bolečina mu tudi ni dala miru, in da bi vsaj ponoči nekaj ur spal, se je moral podnevi upehati. Ko so se v bolnišnici zbudili, se je vračal s prvega sprehoda iz okolice mesta in prinašal zdaj pomaranč ali dateljnove, pa limon, zdaj kakih vejic ali cvetja. Ko je Pavle po kosilu legel, se je Italijan spet izgubil in se vrnil čez več ur prašen in poten. Pripovedoval je, da je šel to pot za spremembo kar po glavni cesti iz mesta gledat, kam vodi. Tako je Pavleta pravzaprav ves dan čakal. Pri moji postelji je bilo shajališče in ko se je Pavle zbudil, je prišel k meni da se Lago Maggiore vrne, kdo ve od kod. Kadar pa se je Italijan prvi pojavil, je šepetaje vprašal, če Pavle še spi. Ni govoril na glas, čeprav je bila Pavletova soba daleč od moje. »To je fant«, je rekel nekoč, nič ga ne gane. In trdo življenje ima kot kopriva. Pomisli, da ni izgubil zavesti, ko je bil ranjen. Ganiti se ni mogel, govorili ni, slišal in videl pa je vse. In smeje se pripoveduje, kako je videl fante, ki so se ustavili ob njem in kako so se pomenkovali, ali je živ ali mrtev, ali naj ga odneso ali puste, in kako je potem nekdo opazil, da obrača oči za njim«. Kadar je potem prišel Pavle, sta se brez besed prišla pot pazduho in izgubila.

Nekega dne se je pa profesor Diaz spomnil Pavletove glave. Dodelili so mu posteljo v moji sobi, ker je bila najbolj mirna in sem so prinašali pravkar operirane ranjence. Pavletu je hotel profesor izrezati kos rebra in ga vtakniti v glavo, da bi zavaroval tisti del možganov, ki je bil pokrit samo s kožo. To operacijo je bilo treba opraviti brez narkoze, kot je navadno pri operacijah v glavi.

Pavle je odšel z bolničarko, ki ga je prišla klicat, s takim izrazom, s kakršnim je vsak dan odhajal na sprehod.

Ko so ga na nosilih prinesli nazaj, sem pričakoval, da bo tak kot vsi, ki sem jih videl takoj po operaciji. Brez zavesti, mrtvaško bled in s tako trpečo potezo okoli ust, da jih navadno bolničarji pokrijejo čez glavo, da ne bi pogled nanje preveč vznemirjal drugih. Pavle pa je bil pri polni zavesti in ko je ujel moj pogled, se je nasmehnil in jecljaje dejal: »Kaj si mislil, da me je že

vrag vzel? Mene pa ne! Jaz sem dobre sorte!«

Ležal je približno dva dni in pripovedoval, kako je profesor z majhnim dletom dolbel po glavi in udarjal s kladivcem. Čudno je že bilo, strašno pa ne, je bila njegova ocena.

Lago Maggiore je zahajal k njemu, toda prepovedal mu je govoriti. Sedel je pri njem dolge ure in sam včasih kaj pripovedoval, izogibaje se vprašanjem, ker je vedel, da bo hotel Pavle nanje odgovoriti. Tako sta se menila Italijan govoreč, Pavle pa pritrujuoč ali smeje se z očmi.

Čez dva dni je Pavle meni nič tebi nič vstal, se oblekel in na veliko razburjenje bolničark odšel iz sobe.

Vrnil se je čez nekaj ur, toda prvič, odkar sem ga poznal, se mi ni nasmehnil v pozdrav. Molče se je slekel, legel in zaspal. Šele drugo jutro se je zbudil in takoj smo opazili, da je izpremenjen. Gledal je predse brez izraza. Na vprašanja je le odkimal, češ, saj ni nič. Dva dni je ležal skoraj nepremično. V

očeh so izginjali odsevi vsega, kar se je godilo okoli njega. Tretji večer je jel tiho in nagosto nekaj govoriti. Najprej smo poskušali razumeti, kaj bi rad povedal, pa smo se prepričali, da govori zmedeno. Lago Maggiore je prihajal v sobo po večkrat na dan, pa tako, da smo ga opazili šele tedaj, ko je odhajal. Največkrat je ostal kar pri vratih, zrl nekaj trenutkov v Pavletov utrujeni obraz in kot da ne prenese tega pogleda, je prav tiho spet odšel.

Ponoči je Pavletovo govorjenje postalo nenadoma glasnejše. Proti jutru pa se je nenadoma utrgalo. Pavle je utihnil za zmeraj. Lago Maggiore je malo prej stopil v sobo. Vedel je, kaj se bo zgodilo. Sina bo izgubil vdruge. Lica so mu zadrževala in brez brez besed se je izmuznil skozi vrata.

Nikoli več ga ni bilo v našo sobo.

(nadaljevanje sledi)

Iz gradiva Revirskega muzeja
ljudske revolucije Trbovlje

130 let Rudarske godbe Hrastnik

Rudarska godba Hrastnik bo proslavila koncem aprila letos 130-letnico svojega obstoja. V ta namen bodo pripravili slavnostni koncert, izdali brošuro z opisom delovanja godbe v vseh letih obstoja, objavljenih pa bo tudi nekaj fotografij iz njihove zgodovine.

Več bomo o delu godbe objavili v naslednji številki našega glasila. Naš kombinat je prevzel soproviteljstvo nad letošnjo proslavo godbe v Hrastniku.

Godbi, kakor tudi godbenikom čestitamo ob tako visokem jubileju in jim želimo rudarski Srečno tudi še v vseh nadaljnjih letih.

Uspeh gojencev glasbenih šol na republiškem tekmovanju

V času od 15. do 19. marca t. l. je potekalo v Kranju letošnje republiško tekmovanje učencev in študentov glasbe iz Slovenije. Na tem prvenstvu so

učenci glasbenih šol iz Zasavja dosegli zelo dobre rezultate. Naj omenimo najpomembnejše:

a) iz glasbene šole Trbovlje:

— klarinetist I. kategorija, 1. mesto Jože Kotar iz razreda Ervina Plevnika;

— pozavnist, I. kategorija 1. mesto Ečo Matko iz razreda I. Zmrzlaka;

— trobente, I. kategorija, 3. mesto Roman Sotlar in Boštjan Cerar iz razreda I. Zmrzlaka;

— violinisti, I. kategorija, pohvala Emil Kadrijevič iz razreda J. Zupan.

b) iz glasbene šole Zagorje:

— flautisti, I. kategorija, 2. mesto Zupan.

Na tekmovanju so sodelovali tudi učenci srednje glasbene šole v Ljubljani, ki izvirajo iz revirjev. Dosegli so naslednje rezultate:

— klarinetisti, IV. kategorija, 1. mesto Toni Umek iz Trbovelj iz razreda Alojza Zupana;

— klarinetisti, II. kategorija, 1. mesto Jure Cizej iz razreda Igorja Karlina.

Vsi učenci, ki so dosegli prvo mesto, se bodo udeležili zveznega tekmovanja glasbenih šol in akademij iz Jugoslavije v Hercegovnem od 20. do 24. aprila t. l. (tl)

Čestitamo!

Vida Logar

Dolina

V plodni črni dolini
je reka čistino skalila,
nisi se mogel ozreti v podobo
sanj,
kazalci časa so v nove smeri
krenili.

V plodni črni dolini
se zemlja ponižuje,
akacija spominja na preteklost,
gozdovi čuvajo rdeče resje,
domovina je v slavje ovita.

V plodni črni dolini
ni razkošnih sončnih poti,
uteha misli so dnevi z lučjo
obzorja plasti in črno zlato.

V plodni črni dolini
je klic iz temin rova,
čela izkopa
prodiral z močjo telesa
in stroja na dan.

Sprašujem se,
do kje bodo segle
utrjene rudarske roke
z mislijo upora v globino zemlje?

Ce že rojen si lenuh,
iz pridnih rok ne jemlji kruh,
ker tvoj košček je tenak,
podpira naj te le bedak.

Ti, ki mlad si in močan,
brez dela si, a ni te sram,
pridi, se pridruži nam,
postani družbe koristen član.

Zaorji polje in zasej,
koplji premog in se grej,
brez dela pa tako naprej
ne boš ptiček ti na vej.

Za lenuha je bedak,
kdor v delu je junak,
al' ti želiš postati tak
dobrin naše družbe tat?

V časopisu vsak dan
bereš ti, da kak poznan
kradel je, bil spoštovan
dobil v zaporu apartma.

Za take kazni naj b'la mila,
zakaj v samici bi baraba gnila?
Naj za lon veselo dela,
da družba z njim ne bo izgub
imela!

Maks Marinčič

Svarilo

Nov časopis v Črnomlju

Občinska skupščina Črnomelj je sklenila, da bo začela izdajati svoj časopis — bilten Poročevalec. Objavljali bodo povzetke nekaterih občinskih gradiv, kratke informacije iz dela občinske skupščine upravnih organov in družbeno-političnih organizacij, SIS-ov in podobno. Izhajal bo mesečno oz. po potrebi. Trenutno izhaja v ciklostiranju obliki s tiskano naslovno stranjo.

Pestrost in bogastvo kulturnih prireditev

V zadnjem mesecu dni smo zabeležili vrsto kulturnih prireditev najrazličnejših zvrsti, ki so potekale v naših krajih. Zabeležiti nismo mogli vseh, ker nam podatki niso znani. Za obdobje februar — marec je bilo prireditev kar precej. V naslednjem običajnem pregledu jih bomo na kratko zabeležili:

Koncerti

23. marca je bila v Delavskem domu v Trbovljah v organizaciji ZKO revija otroških in mladinskih pevskih zborov občine Trbovlje. Nastopilo je sedem otroških in dva mladinska pevstva zborov. Najboljši so

se uvrstili na področno revijo, ki bo letos v Zagorju.

Dne 24. marca je bil ob 17. uri v dvorani Glasbene šole v Trbovljah koncert jazz kvarteta Toneta Janše v organizaciji glasbene šole. Dne 24. marca je bila ob 18. uri v Delavskem domu v Zagorju šesta revija mladih glasbenikov iz Ljubljane, Notranjske in Zasavja. Bil je to zaključni koncert najboljših učencev in študentov glasbenih šol in akademije. 25. marca je v okviru dneva prosvetnih delavcev občine Trbovlje koncertiral učiteljski pevski zbor Emil Adamič v Delavskem domu v Trbovljah.

26. marca v večernih urah je v Domu Svobode II v Trbovljah gostoval ženski pevski zbor Milko Škoberner pod vodstvom Igorja Majcna in oktet DPD Svoboda iz Žirovnice pod vodstvom Marjana Jemca. Koncert je potekal v okviru kulturnega sodelovanja pobratenih občin Jesenice — Trbovlje. 26. marca zvečer je nastopil MPZ Slavček iz Trbovelj v Vitezu, SR BIH s celovečernim koncertom narodnih, delavskih in borbenih pesmi pod vodstvom Jožeta Skrinarja.

Dne 7. aprila bo gostoval v Trbovljah pevski zbor Zvon iz Herlena, Holandija v organizaciji izseljenske matice in Svobode II Trbovlje. V dneh od 15. do 17. aprila bo gostoval v Avstriji Zagorski oktet. Dne 24. aprila bo v Domu Svobode II potekala 10. jubilejna revija pevskih zborov iz Slovenije, Koroške in Primorske: pesem ne pozna meja. Nastopili bodo zbori iz Pridvora, Križa pri Trstu, Doberdoba, Branika, zbori iz slovenske Koroške, domači MPZ Svoboda II in Trboveljski oktet.

Gledališče

Dne 28. februarja je v okviru abonmaja gostoval v Delavskem domu v Hrastniku Janez Hočevlar-Rifle z delom: Občinski svetnik Švejk. Dne 29. marca je v večernih urah gostovalo v Delavskem domu v Trbovljah v okviru 4. abonmaj-

Del Trbovelj, naselje pod Ostrim vrhom.

Foto: A. Bregant

ske predstave Prešernovo gledališče iz Kranja z delom »Dr. Dragan«.

Likovne razstave

Likovna sekcija RELIK Svobode Center Trbovlje je pripravila za letošnji praznik žensk 8. marec štiri razstave. Vse so bile odprte 8. marca. Prva razstava je bila postavljena v družbenih prostorih tovarne PEKO — tozdr Trbovlje, in to osemnajst slik v raznih tehnikah in tri plastike... V jedilnici Doma upokojencev Franca Salamona so pripravili razstavo šestnajstih del — slik v raznih tehnikah. Obe razstavi sta bili odprti deset dni.

Članica RELIKA Dragica Račič je razstavljala do konca marca v likovnem kotičku knjižnice Toneta Seliškarja v Trbovljah enajst svojih del. Član RELIKA Jernej Kreže ml. pa je pripravil v prostorih upravne zgradbe DO Termoelektrarna samostojno razstavo desetih slik v raznih tehnikah.

Literarna dejavnost

10. marca je odbor za literarno dejavnost pri ZKO Trbovlje predlagal, da bi se ustanovila pri Svobodi Center literarna sekcija, ki bi združevala mlajše in starejše literate iz Trbovelj.

Proslave

8. marca je bila v Delavskem domu v Trbovljah v popoldanskih urah proslava dneva žensk s sodelovanjem cicibanov, glasbene šole, srednješolskega kulturnega društva, Trboveljskega okteta, solistov Ide Virt in Richarda Majcna, harmonikarskega orkestra ter solistov glasbene šole. Proslavo sta pripravila ZKO in Občinska konferenca SZDL Trbovlje.

Predavanja

Dne 23. marca zvečer je bilo v predavalnici Delavskega doma v Trbovljah v organizaciji Planinskega društva Trbovlje planinsko predavanje na temo: Pamir 82. Predavala je Marija Frantar, vodja ženske alpinistične odprave. Prikazovala je številne barvne diapozitive.

Predstavitev knjige

Dne 24. marca ob 18. uri je bila v čitalnici knjižnice Toneta Seliškarja v Trbovljah javna predstavitev knjige domačega avtorja arhitekta Janeza Bizjaka: Gore pod polnočnim soncem. Pisec je navzoče seznanil s prvo zasavsko alpinistično odpravo na Grenlandijo in z vzroki za izid te knjige.

Zabavni večeri

Dne 5. marca je bil v Delavskem domu ob dnevu žena s sodelovanjem ansambla Pepel

in kri ter Andreja Šifrerja zabavni večer. Isti večer je potekala podobna prireditev tudi pod kupolo hotela Rudar. Dne

19. marca je bila v avli Delavskega doma v Trbovljah tradicionalna prireditev — maturantski ples gimnazijcev. (tl)

Rudarstvo in energetika doma in po svetu

ZDA — ZMANJŠANJE UVOZA ENERGIJE

Po najnovejših podatkih ministrstva za energetiko v ZDA se je uvoz energije zmanjšal v preteklem letu za 24,2 % napram letu 1981. Največji delež v lanskoletnem zmanjšanju uvoza energije je imela nafta, in sicer 22,1 %. Uvoz zemeljskega plina, ki je sodeloval z 12,9 % v celokupnem uvozu energije se je lani povečal za 8,6 %, medtem ko se je izvoz premoga zmanjšal za 4,5 %. Vrednost ameriškega uvoza energije se je lani zmanjšal za 25,9 % napram letu 1981 in je znašala 52,9 milijarde dolarjev. Njihova domača proizvodnja energije se je zmanjšala lansko leto za 1,5 %, kar gre izključno na račun zmanjšanja proizvodnje zemeljskega plina za 8,7 %. Proizvodnja premoga se je gibala na ravni leta 1981, medtem ko se je proizvodnja ostalih energetskih virov povečala za 10,2 %.

MADŽARSKA ENERGETSKA SITUACIJA

Po izjavi predstavnika madžarskega ministrstva za energijo bodo Madžari letošnje potrebe po energiji uspešno pokrili. Na voljo bodo imeli več električne energije, dovolj pa bo tudi zemeljskega plina in premoga. Pri porabi nafte bodo upoštevali racionalizirano porabo.

Proizvodnja premoga naj bi letos znašala 26 milijonov ton, in to v glavnem rjavega premoga. Zemeljskega plina bodo pro-

izvedli 6 milj. kubičnih metrov, medtem ko računajo, da bodo načrpali okoli 2 milijona ton surove nafte, kar pomeni okoli četrtno skupnih potreb.

VEČ ELEKTRIČNE ENERGIJE KOT PLANIRANE

V Jugoslaviji smo proizvedli v prvih dveh mesecih tega leta 11,450 milijarde kWh električne energije, kar je za 3 % več, kot določa energetska bilanca oz. za 7,3 % več kakor v istem obdobju lani. V termoelektrarnah so proizvedli v prvih dveh mesecih 5,283 milijarde kWh, v hidroelektrarnah 4,834 milijarde kWh in v termoelektrarnah na tekoča goriva 576 milijonov kWh. Do konca februarja smo v Jugoslaviji porabili 11,225 milijarde kWh, kar je za okoli 1 milijardo kWh manj, kot smo načrtovali z elektroenergetsko bilanco za letošnje leto.

Na manjšo porabo električne energije je vplivala majhna rast industrijske proizvodnje in razmeroma blaga zima. Celotne potrebe porabnikov pa v tem obdobju niso mogli pokriti v Makedoniji in Črni gori, zato so porabo začasno zmanjšali. Čeprav je na videz povoljna elektroenergetska situacija, pa je treba z električnim tokom ravnati racionalno, tako da bi omogočili normalno delo celotnega elektroenergetskega sistema.

RUDNIK RTANJ BODO VNOVIČ ODPRLI

Rudnik Rtanj so zaprli leta 1967. Ugotovili so, da je v bli-

žini tega rudnika še precej rezerv kakovostnega črnega premoga. Zato se je kolektiv premogovnika Bogovina odločil, da vložijo sredstva za izdelavo elaborata, s katerim bi dokazali ekonomsko upravičenost ponovnega odpiranja rudnika Rtanj. Ta rudnik bi lahko letno proizvedel okoli 100.000 ton visoko kaloričnega črnega premoga.

RUDNIK BAJOVAC POVEČAL PROIZVODNJO

Rudnik Bajovac bo v bodoče nakopal letno okoli 25.000 ton lignita. To bo možno po končani modernizaciji in rekonstrukciji, v katero so vložili 50 milijonov din. Rudarski institut iz Beograda je namreč ugotovil, da je ležišče na tem območju precej bogato z visoko kakovostnim lignitom, ki ga je mogoče uporabljati v industriji, prometu in široki porabi.

TIMOŠKI PREMGOVNIKI BODO DALI VEČ PREMOGA

Timoški premogovniki načrtujejo, da bodo letos porabnikom dobavili več kot 550.000 ton premoga, kar bo za 87.000 ton več od lanskoletne proizvodnje. Največjo proizvodnjo predvideva rudnik Bogovina — 220.000 ton, rudnik Soko pri Sokobanji računa na 200.000 ton, na večjo proizvodnjo pa računajo tudi v rudniku Lubnica in Vrška Čuka. Tudi v teh dveh rudnikih pripravljajo rekonstrukcijo proizvodnih zmogljivosti.

KOSTOLAC — PRIPRAVE ZA ODPIRANJE »POLJANE«

V industrijsko energetskem kombinatu Kostolac v Kostolcu so v teku priprave za odpiranje novega rudnika lignita. Po oceni strokovnjakov bi v tem rudniku »Poljane« lahko letno nakopali 600.000 ton lignita. Zaloge na tem območju znašajo okoli 60 milijonov ton s povprečno vrednostjo okoli 11.000 kilo joulov. To ustreza kalorični vrednosti 2.700 kilokalorij.

Rudnik Poljane naj bi bil zgrajen do začetka leta 1985. Pri financiranju izgradnje novega rudnika so poleg skupnih sredstev jugoslovanskega elektrogospodarstva sodelovali še termoelektrarna Morava v Svilajncu in organizacije združenega dela, ki so zainteresirane za nakup premoga. Najverjetneje pa bodo premog tega rudnika izkoristili kot energetske gorivo v tovarni sladkorja v Šabcu.

NOVE REZERVE PREMOGA NA KOSOVEM

Kosovo je znano po bogatih ležiščih premoga, predvsem lignita. Vendar pa raziskave na premog potekajo še vedno tudi na območjih, kjer domnevajo, da se pod zemeljsko skorjo nahajajo ležišča premoga. Najnovejše raziskave na območju srbiške občine so pokazale, da leži na tem območju okoli 162 milijonov ton premoga. Potrebne projekte so izdelali in računajo, da bodo s pridobivanjem pričeli letos sredi leta. Mnoge delovne organizacije so zainteresirane za prevzem del. Premog leži tako rekoč tik pod površino, saj je treba odkopati le okoli 10 m jalovine.

NOV POSTOPEK ZA PRETVARJANJE PREMOGA V TEKOČE GORIVO

Japonska družba Kawasaki — Steel je začela s praktično u-

porabo postopka za utekočinjenje premoga, predvsem slabših vrst. Proučevanje lastnosti novega goriva poteka od junija 1981 dalje. Družba pa ugotavlja, da bodo postopek še dalje izboljševali, da bi na ta način dosegli tudi komercialno vrednost novega goriva. Pričakovani padec proizvodnje in cen premoga za koksanje bistveno vpliva na oblikovanje cene tudi pri novi vrsti goriva.

IZVOZ PREMOGA IZ PREMGOVNIKOV BIH

Titovi rudniki Tuzla so v letu 1982 izvozili v Avstrijo, Italijo in Romunijo 524.000 ton v glavnem rjavega premoga. Njihov izvozni načrt je znašal 639.000 ton in so ga dosegli le 82 %. Za izvoženi premog so dobili 1,169 milijarde din ali 28 milijonov dolarjev. Izvoz je bil v glavnem vezan na kompenzacijski uvoz pšenice iz Avstrije. Od skupne količine se je na kompenzacijski posel vezalo 350.000 ton v vrednosti 18 milijonov dolarjev. Za letos predvidevajo izvoz v višini 900.000 ton. Z delom deviz, ki jim ostanejo od izvoženega premoga, nabavljajo uvoženo opremo, rezervne dele in zaščitno opremo.

POVEČAN IZKOP PREMOGA V KAKNJU

V Rudniku Kakanj bodo letos nakopali po načrtu 1.700.000 ton premoga. Predvidevajo pa, da se bo leta 1985 izkop premoga tako povečal, da se bodo približali 3 milijonom ton. Že preteklo leto so namreč pričeli s pripravami za odprtje novega površinskega kopa Vrtlišče, kjer bodo nakopali koncem tega srednjeročnega obdobja 1 milijon ton premoga letno. V novem rudniku bo dobilo zaposlitev okoli 700 delavcev, investicijski stroški odpiranja bodo pa znašali 6,28 milijarde din.

LESNI BRIKETI KOT PREMOG

V kombinatu Belišče, ki proizvaja velike količine kartona in embalažnega papirja, so v marcu pričeli s poskusno proizvodnjo lesnih briketov. V tem kombinatu namreč letno pride-lajo okoli 250.000 kubičnih metrov lesa, zato imajo precej lesnih odpadkov. Po končani rekonstrukciji in modernizaciji proizvodnje papirja pa bodo letno porabili 450.000 kubičnih metrov lesa. Doslej so jim bili lesni odpadki v napoto, sedaj bodo pa tvorili osnovno surovino za proizvodnjo kvalitetnih briketov. Po kalorični vrednosti 2,5-krat presegajo vrednost lignita. V prvem letu bodo proizvedli dnevno po 10 ton teh briketov. Računajo pa, da bodo v naslednjih letih povečali tovrstno proizvodnjo na 21.000 ton letno. Kombinac je za izgradnjo kombinata lesnih briketov investiral 80 milijonov din. Opreme niso uvažali.

NOVA JAMA V ZENICI

Rudnik rjavega premoga Zenica, ki bo po načrtu predvidoma nakopal 1,1 milijona ton rjavega premoga, bo kmalu pričel s pripravami za odpiranje nove jame Moščanica. Na tem območju so ugotovili rezerve premoga v višini okoli 66 milijonov ton. Kalorična vrednost tega premoga je precej visoka in znaša okoli 6.000 kalorij.

Republiški komite za energijo in industrijo SR BiH je že dal soglasje za pričetek pripravljalnih del. Zmogljivost bodočega premogovnika bo okoli milijon ton letno, kar je približno toliko, kot znaša proizvodnja sedaj v vseh štirih jamah premogovnika Zenica. Skupna vlaganja v odpiranje novega premogovnika bodo znašala okoli 10 milijard din. Največji del sredstev so zbrali z vlaganjem kupcev zeniškega premoga na principu združevanja sredstev. Del sredstev pa zagotavlja rudnik sam, računa-

jo pa tudi na komercialne kredite. Če bo šlo vse po programu, bi že leta 1988 lahko dobili prve tone rjavega premoga iz nove jame Moščanica.

UGLJEVIK — 2. FAZA TE

Samoupravna interesna skupnost elektrogospodarstva SR BIH je sprejela predlog elektrogospodarstva SR BIH o nameravani gradnji 2. faze termoelektrarne Ugljevik. Govor je o tako imenovanem objektu kontinuitete, ki bo zgrajen poleg obstoječe termoelektrarne.

Druga faza TE Ugljevik bo imela zmogljivost okoli 300 megavatov, s tem da bo proizvedla letno 1,645 milijarde kilovatnih ur električne energije.

Za drugi del Ugljevika so že končali tehnični projekt in del investicijske dokumentacije, ki je potrebna za dogovarjanje in sklepanje o uvoženi opremi. Prav tako pa so končali vse raziskave v zvezi z zagotovitvijo premoga za ta objekt. Opravili so tudi vse potrebno za zagotovitev potrebnega zemljišča za nadaljnji razvoj premogovnika in postavitve TE. Zgradili pa so tudi večje število objektov infrastrukture.

S firmami iz ZS SR so se dogovorili za izdelavo projektne dokumentacije in o dobavnih rokih. Ugljevik TE 2 nameravajo zgraditi v štirih letih. Z glavnimi gradbenimi deli bodo pričeli sredi tega leta. Predračunska vrednost izgradnje TE Ugljevik 2 bo po cenah iz preteklega leta znašala 9 milijard 482 milijonov din. Izgradnja premogovnika z letno zmogljivostjo 1,8 milijona ton premoga pa bo veljala 5 milijard 310 milijonov din. Skupna predračunska vrednost za izgradnjo premogovnika in TE 2 znaša 14 milijard 798 milijonov din.

KOLUBARA — GRADNJA NOVE SUŠILNICE

Kombinat Kolubara ima v tem srednjeročnem obdobju v

programu izvedbo ene najpomembnejših investicij, to je graditev nove sušilnice za premog. Priprave so končane in računajo, da bodo v naslednjih tednih pričeli s pripravljalnimi deli. Napravo za predelavo in oplemenjevanje lignita bodo zgradili v Vreocih, in sicer poleg obstoječih naprav. Gre za nove zmogljivosti sušenega lignita, iz katerih bo možno pridobiti letno 855.000 ton zelo iskanega goriva s kalorično vrednostjo preko 3.600 kilokalorij. Ta kakovost zamenjuje rjavi premog. Zato pri financiranju izgradnje nove sušilnice poleg delovnih oz. temeljnih organizacij, združenih v kombinat Kolubara, sodelujejo tudi porabniki širom države.

Oprema bo uvožena iz Avstrije. Z avstrijsko firmo Voes Alpina je bil sklenjen dogovor, da bodo največji del potrebne opreme izdelali v kooperaciji z domačo strojogradnjo. Prvo petoletko iz Trstenika, ATM iz Zagreba, Mostogradnjo iz Batjnice, medtem ko bo čisti uvoz opreme znašal le 10 %. Nosilec dobave opreme je Kolubara — Metal, ki proizvaja rudarsko opremo in ima pomembni delež v tem poslu.

Nove naprave bodo veljale 1 milijardo 300 milijonov din. Vsa bodoča proizvodnja sušenega lignita je razprodana, tako da potekajo sedaj razgovori o izgradnji še ene sušilnice. V tem smislu že potekajo priprave.

IZVOZ PREMOGA ZA REZERVNE DELE

Jugoslovanski premogovniki načrtujejo, da bodo letos nakopali skupno 60,7 milijona ton premoga vseh vrst. To je 14 % več od lanske letošnje proizvodnje. Premog, katerega količino smo načrtovali, je seveda treba nakopati, to pa bo možno le v primeru, če bodo na voljo tudi devizna sredstva za nakup rezervnih delov, zaščitnih sredstev in dela opreme. Rudarji

so tako kot naftaši zahtevali od pristojnih organov, da se z energetske in devizno bilanco za to leto predvidi in zagotovi potrebna devizna sredstva za uvoz rezervnih delov in reprodukcijskega materiala, kar je temeljni pogoj, da bi lahko dosegli letošnjo planirano proizvodnjo. Tej zahtevi pa seveda niso v celoti ugodili, zato premogovniki računajo na to, da bodo z izvozom premoga dobili potrebna sredstva. Za milijon ton izvoženega premoga bi lahko dobili okoli 55 milijonov dolarjev, potrebnih za uvoz rezervnih delov. Če teh rezervnih delov ne bo, bo precej mehansiranih odkopov pa tudi transportnih naprav stalo in urešničitve planirane proizvodnje bo v nevarnosti. Čeprav vlada energetska kriza, tudi premog ni lahko uvoziti našim premogovnikom so namreč na evropskem trgu veliki konkurenti Poljaki, Čehi pa tudi Amerikanci. Lansko leto so jugoslovanski premogovniki dobili soglasje za izvoz 1,5 milijona ton premoga, vendar so ga izvozili le okoli 600.000 ton. Ostalih količin ni bilo mogoče izvoziti zaradi domačih velikih potreb. Letos najbrž ne bodo v takšni dilemi in se bodo morali delno orientirati na izvoz, da bi zagotovili potrebna sredstva za plačilo nabav v tujini.

ČRPALNA ELEKTRARNA KOZJAK

Dravske elektrarne pripravljajo dokumentacijo za graditev črpalne elektrarne Kozjak na Dravi. Nova elektrarna bo imela instalirano moč dvakrat po 140 megavatov in umetno jezero na Kolarjevem vrhu z vsebnostjo 3,2 milijona kubičnih metrov vode. Z graditvijo te elektrarne nameravajo v Dravskih elektrarnah povečati obstoječi vodni potencial, tako da bi v bodoče dajale Dravske elektrarne letno okoli 2,7 milijard kWh električne energije.

GRADNJA HIDROELEKTRARNE DJERDAP II NAPREDUJE

Že hidroelektrarno Djerdap I na Donavi sta skupno zgradili Jugoslavija in Romunija. Bil je to velik uspeh graditeljev, pa tudi velika korist za obe državi. Že takrat pa so se dogovorili, da je treba zgraditi v naslednjih letih še dva objekta. Trenutno potekajo dela na novi elektrarni pod enakimi pogoji, pod katerimi je bila zgrajena Djerdap I. Tudi tu velja princip: enaki napor, enaka vlaganja in enaka korist. Skupne investicije in letni stroški se dele na dva enaka dela. Prav tako velja tudi za nadaljnje koriščenje hidroenergetskega potenciala Donave.

Jugoslovanski del objekta v Djerdap II grade v koritu Donave na romunski strani, zato je dogovorjeno, da Romunija zgradi glavne objekte hidroelektrarne in objekte za zaščito obale. Na našem mostu pa grade nasuto brano, med obalo in jugoslovansko ladijsko pot. Jugoslavija pa gradi objekte za zaščito desne obale od vpliva sistema Djerdap II, kakor tudi zaščito obale od dodatnih vplivov Djerdapa I. Razumljivo je, da bo Jugoslavija nabavila in montirala agregate za svoj del elektrarne Djerdap II.

Glavni objekt je projektiran tako, da vsaki strani pripada po ena elektrarna, po ena struga za ladijski prevoz in po polovica brane. Da bi lahko zadovoljili oz. izvajali ta dogovor, bodo po končani gradnji državno mejo trasirali tako, da bo šla po sredini brane. Tokrat bo popravljjanje meje v korist Jugoslavije, medtem ko je bilo pri Djerdap I v korist Romunije. Djerdap II je manjši objekt kot Djerdap I, vendar je za obe strani velikega pomena. Računajo, da bo povprečna letna proizvodnja okoli 2,5 milijarde kWh električne energije.

V vsaki elektrarni, naši in romunski v Djerdap II, bo

vgrajenih 8 cevnih agregatov. s skupno močjo 432 megavatov. Prvi agregati, to je po dva na vsaki elektrarni, bodo pričeli obratovati v letu dni, oziroma marca 1984. Hidroelektrarna pa naj bi bila v celoti dokončana do konca leta 1984. Sicer pa bo na naši strani še precej dela z urejevanjem obale in zaščito plodne zemlje. Prav tako gre tudi za zaščito Kladova. Zaradi večjega nivoja Donave bodo morali izseliti več vasi. Porušiti bo treba 612 stanovanjskih hiš in preseliti 2.700 prebivalcev.

OBREMENITEV NAFTE V KORIST PREMOGA

Ceprav na svetovnem trgu cena nafte pada, jo bomo najbrž pri nas povečali iz več razlogov: izgube naših rafinerij, želje, da se pospeši zamenjava mazuta s premogom in da se poraba bencina drži v okvirih možnega zadovoljevanja. V večjih cenah naftnih derivatov vidijo premogovniki najzanesljivejši vir za svoj razvoj in za zagotovitev uporabe premoga, s katerim bi zamenjali nafto. Čeprav mnogo govorimo o nadomestitvi mazuta s premogom, večjega koraka pri tem doslej nismo naredili. Ustavilo se je namreč pri pomanjkanju sredstev za razvoj premogovnikov in rekonstrukcijo kotlov za njegovo uporabo. V ceno nekih derivatov je sedaj prvič vračunan tudi prispevek za razvoj premogovnikov. Vendar je to še vedno kapljica v morje napram potrebam. Potrebuje se namreč 70 milijard din, po cenah iz leta 1980, za razvoj premogovnikov v tem srednjeročnem obdobju. Premogovniki zato terjajo, da se pri naslednji novi ceni naftnih derivatov poveča doprinos za razvoj premogovnikov in da zvezni organi sprejmejo vrsto drugih ukrepov, s katerimi bi zagotovili normalen dotok potrebnih sredstev za svoj razvoj, po drugi strani pa tudi za preusmeritev porabnikov mazuta na premog, kjer koli bo to možno. (tl)

Novi rudarski in geološki inženirji

V času od 1. januarja do 26. novembra 1982 so bili doseženi na Univerzi Edvarda Kardelja v Ljubljani, Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo, VTO Montanistika, naslednji študijski uspehi:

a) doktorji znanosti so postali
— geologa
Bogomir Jelen
Vasja Mikuš
— rudar
Branko Salopek

b) diplomirani inženirji so postali
— geologi
Bojana Jevšenak, Adrej Juren, Andrej Ločnikar, Silvana Lukič, Igor Madon, Elizabeta Mahne, Bojan Režun, Josip Sadnikar, Abebe Shiferaw, Simon Zavšek in Franc Žepič;

— rudarji
Yohannes Araya, Duško Arsovski, Evgen Dervarič, Roman Sladič, Ivan Tomažič;

c) inženirji so postali
— geolog
Jožef Pezdich
— rudarja
Franc Češnovar (ob delu), Zdravko Knez (ob delu)

Vsem naštetim čestitamo k doseženemu uspehu in jim želimo uspeh tako v strokovnem kot v poklicnem življenju. (tl)

Seminar o sončni energiji

Delavska univerza Djuro Djaković, Sarajevo, organizira v času od 14. do 16. aprila tega leta seminar na temo: Sončna energija, možnosti in načini koriščenja. Potekal bo v Dubrovniku. Cilj seminarja je, da bi razpravljali o temeljnih poj-

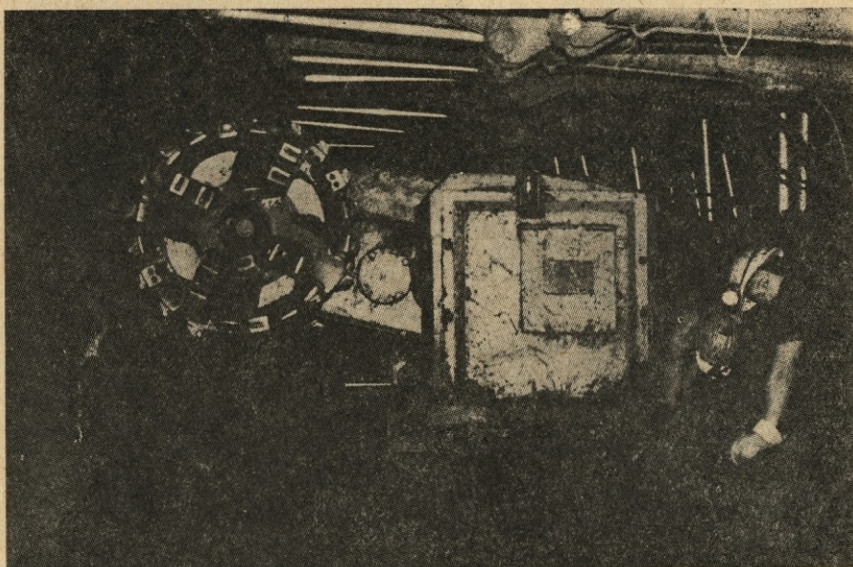
mih in znanju o sončni energiji s posebnim ozirom na nizko temperaturno področje uporabe, nadalje o temeljnih rešitvah konverzije in koriščenja, o možnostih izkoriščanja učinkov na temelju povprečno dobljenih vrednosti in o praktičnih navodilih in smernicah o možnem tehnološkem, ekološkem in ekonomskem limitu s priporočili za eksploatacijo.

Seminar je namenjen predvsem energetikom na področju razvoja in planiranja energetske porabe, energetikom na področju izgradnje in vodenja energetskih instalacij, projektantom termo energetskih naprav, arhitektom, urbanistom, mladim raziskovalcem in vsem ostalim tehničnim in strokovnim delavcem s področja proizvodnje in porabe energije.

Program seminarja je precej obsežen.

Premog v vrečkah

V letošnji zimski kurilni sezoni se je v poslovalnicah trgovskega podjetja Kurivoprodaja v Ljubljani pojavila novost. V polivinilne vrečke zapakirani rjavii premog po 4 kg ter pet takih vrečk v 20 kilogramski vrečki ali pa le 20 kg v papirnati vreči. To pravzaprav ni nikakršna novost, saj je bilo nekaj podobnega že tudi pred zanko vojno, vendar se v povojnem času takšna oblika prodaje kvalitetnega rjavega premoga pojavlja prvič. Cena pakiranega premoga, ki ima po znanih podatkih nekaj nad 20 MJ toplotne vrednosti, je seveda zato višja in dosega blizu 9.000 din/tono. Pakirali so v glavnem oreh — kocke ali samo kocke rjavega premoga iz Resavice, Zenice in Bile. S tem je trgovsko podjetje ponudilo možnost sprotnega nakupovanja manjših količin premoga, lažjega shranjevanja in transporta.

V AB poiđu v jami premogovnika Trbovlje, rezalni stroj RAVA-GEUSE.

Foto: I. Glavač

V nekaj vrstah...

RAZPIS NAGRAD RAZISKOVALNIH SKUPNOSTI HRASTNIK IN TRBOVLJE

Občinska raziskovalna skupnost Hrastnik je koncem februarja tega leta razpisala raziskovalno nalogo širšega pomena za občino Hrastnik s področja družbenopolitičnega, ekonomskega-samoupravnega sistema, obvladovanja prostora in varstva okolja, nadalje razvoja industrijskih proizvodov, tehnologij in proizvodnih procesov, naloge s področja vzgoje in izobraževanja ter zaposlovanja, pospeševanja razvoja kmetijstva in drobnega gospodarstva.

Občinska raziskovalna skupnost Hrastnik in Zveza sindikatov občine Hrastnik pa sta hkrati razpisala natečaj za predložitev izumov, tehničnih izboljšav in koristnih predlogov za delovne ljudi v občini Hrastnik. Podrobnosti obeh natečajev smo objavili v našem Biltenu. Rok za predložitev pred-

logov po obeh natečajih pa je 31. maj 1983.

Občinska raziskovalna skupnost Trbovlje pa je v začetku marca prav tako razpisala nagrade za preteklo leto. Gre za inovacijske in raziskovalne dosežke v Trbovljah. Prijava na razpis mora vsebovati običajne podatke predlagatelja, njegovo izobrazbo in delovno mesto, kratek opis njegovega dosežka in oceno splošne uporabnosti dosežka ter konkretne ekonomske rezultate uporabe inovacije. Prijave je treba predložiti do 31. marca na občinsko raziskovalno skupnost Trbovlje. Nagrade in priznanja bodo predvidoma podeljena na proslavi občinskega praznika 1. junija. Podrobnejšo vsebino tega razpisa smo objavili v našem Biltenu.

RAZPIS ZA OF PRIZNANJA

Žirije za podelitev priznanj OF pri občinskih konferencah SZDL so tudi letos razpisale

v odrejenem roku vlaganje predlogov za podelitev občinskih priznanj Osvobodilne fronte slovenskega naroda. Rok za predložitev predlogov je bil sredi marca tega leta, priznanja pa bodo podeljena ob 27. aprilu, dnevu OF slovenskega naroda. V Trbovljah bodo podelili letos osem priznanj.

NATEČAJI ZA NOVA STANOVANJA

Društvo upokojencev - Trbovlje je februarja letos razpisalo natečaj za najem družbeno najemnih stanovanj v novo zgrajenem stanovanjskem bloku v Koloniji 1. maja Trbovlje, imenovanem tudi DUT 2. V tej zgradbi bo 49 manjših stanovanj. Do teh stanovanj so upravičeni upokojenci, ki so stari najmanj 45 let in živijo v Trbovljah, upošteva se udeležba v NOV, sedanja kakovost stanovanja, zdravstveno stanje in višina pokojnine. Vloge je do srede marca sprejemala stanovanjska skupnost Trbovlje.

ČRNOMELJČANI ZA KULTURNI DOM

V občini Črnomelj imajo več krajevnih skupnosti. Vse te so v zadnjih desetih letih gradile ali posodablale kulturne domove za več namembnosti. Pred nedavnim so zgradili tak večnamenski kulturni dom v Preloki blizu Adlešičev. V domu imajo svoje prostore kulturniki in Kmetijska zadruga s svojo trgovino. Krajanje so napravili 18.000 prostovoljnih delovnih ur pri gradnji tega objekta. Mnogo pa so prispevali tudi v denarju in materialu.

STANOVANJSKA IZGRADNJA V ZAGORJU

Stanovanjska skupnost Zagorje si prizadeva, da bi v letošnjem letu in v prihodnjih letih zgradili kar največ stanovanj. V gradnji je ob Mediji stanovanjski blok s 83 stanovanji, ki pa bo končan šele prihod-

nje leto. Začeli bodo tudi z gradnjo 110 novih stanovanj na novem kompleksu. V solidarnostnem objektu pa bo predvideno 54 stanovanj za upokojence, ostalo pa bo namenjeno za solidarnost in za združeno delo. Kot vedno tudi tokrat spremljajo gradnjo razne težave, med katerimi je najpomembnejša ta, da ni dovolj denarja, zato poteka gradnja po posameznih fazah. Pogosto pa se pojavlja vprašanje, zakaj je stanovanjska gradnja sorazmerno draga.

PORAVNALNI SVETI SE UVELJAVLJAJO

Poravnalni sveti tudi v revirskih občinah Hrastnik, Trbovlje in Zagorje delujejo več ali manj uspešno že dolga leta. Skupno jih je 21; devet jih je v Trbovljah, devet v Zagorju in trije v Hrastniku. V letu 1982 so skupno obravnavali nad 100 primerov. V glavnem so reševali prepire med sosedi, krajanov in podobno. Večino motenj posesti, čast in ime primerov so poravnali, nekaj pa so jih reševala sodišča. V letih, odkar delujejo poravnalni sveti, so le-ti pridobili pri krajanih dobro ime in zaupanje, čeprav gledajo nanje nekateri še z nezaupanjem in skepto.

OBMOČNA ZAVAROVALNA SKUPNOST TRIGLAV JE ZBOROVALA

Koncem februarja t.l. so se sestali na letni skupščini delegati območne zavarovalne skupnosti Triglav za revirske občine. Za leto 1983 predvidevajo skupni prihodek v višini 237 milijonov din, kar pomeni indeks 126 napram letu 1982, od tega znaša indeks za družbeni sektor 130, za posebni sektor pa 119. Delegati so ugotovili, da imajo OZD, druge organizacije in društva preizkušeno zavarovane objekte. Povsod nimajo za to dovolj posluha, posledice pa se kažejo potem, ko nastane škoda. Govorili so

še o življenjskem, kmetijskem požarnovarnostnem in strojelomnem zavarovanju srednjeročnega plana itd.

ZASAVSKO GRADBENIŠTVO USPEŠNO

V SGP Beton Zagorje je združena domala vsa zasavska gradbena operativna iz Zagorja, Trbovelj in Hrastnika. Kljub težkemu gospodarskemu položaju pa so gradbeniki v letu 1982 poslovali razmeroma uspešno. Celotni prihodek je znašal preko 240 milijard S din, kar pomeni za 16 % več kot leta 1981. Od začetih del prenašajo v leto 1983 22 %. Za leto 1983 načrtujejo, da bo znašal celotni prihodek preko 250 milijard S din ali 7 % več kot leta 1982. Trenutno vse njihove zmogljivosti niso zasedene, ker investitorji nimajo denarja. Zato so se temeljiteje posvetili raziskavam tržišča. Dogovarjajo se, predvsem preko RUDIS-a, da bi se v večji meri angažirali pri delih v tujini, morda tudi kot podizvajalci ostalih partnerjev. To predvsem zavoljo tega, ker niso najboljše opremljeni, pa tudi izkušnje imajo premalo. Predvidoma bodo sodelovali pri raznih delih v ČSSR in Iraku.

PROIZVODNJA MLEKA

V zadnjem obdobju je zasavska kmetijska zadruga z raznimi ukrepi pomagala pri razvoju živinoreje, predvsem na območju Zagorja. S tem pa je povezana tudi večja proizvodnja mleka. Na področju Zagorja so ga zbrali v letu 1982 skupno 1,5 milijona litrov, v letošnjem letu ga nameravajo zbrati — odkupiti 1,6 milijona litrov. Poudarek dajejo večji mlečnosti, odprli pa bodo tudi nekaj novih prog za pobiranje mleka. Na zagorskem področju gojijo govejo žvino na 850 kmetijah, od tega 400 kmetij redno oddaja mleko. Zbiralnice mleka so razmeroma oddaljene, zato ni mogoče zajeti vseh ko-

ličin mleka. Na tem področju odkupujejo mleko Ljubljanske mlekarne. Sicer pa precej živine tudi pitajo.

DROBNO GOSPODARSTVO PREMALO RAZVITO

Medobčinska gospodarska zbornica revirskih občin je koncem februarja letos podrobneje obravnavala problematiko drobnega gospodarstva — obrtništva. Ugotovili so, da je ta veja našega narodnega gospodarstva v revirjih nekoliko zastopana, posebno v nekaterih zvrsteh. Nujna bi bila pomoč domačih organizacij, da bi se drobno gospodarstvo okrepilo, bodisi prostorsko, kadrovske, z opremljenostjo in kvalitetnim delom.

V IZLAKAH NOV PRIZIDEK ŠOLI

V začetku marca t.l. so odprli na Izlakah pri Zagorju nov prizidek k tamkajšnji osnovni šoli. Pridobili so pet novih učilnic in prostore za otroški vrtec. Stroški gradnje in opreme so znašali 39 milijonov din, pokrili pa so jih iz sredstev III. samoprispevka v Zagorju.

Otroški vrtec bo lahko sprejel 84 otrok, jasli pa še 12 dojenčkov. S prizidkom šole je bila prvič dana možnost za uvedbo enoizemskega pouka, obstajajo pa možnosti za uvedbo celodnevne šole. Občina Zagorje ima precejšnjo površino, več naselij in vasi, zato je potrebnih tudi več osnovnih šol.

Ob otvoritvi prizidka so šolarji pripravili lep kulturni program.

KURIRČKOVA POŠTA V REVIRJIH

Vsakoletna akcija slovenskih pionirjev tudi letos poteka po začrtanem programu. V Revirje pride 18. aprila, in to v Zagorje. Zagorski pionirji jo bo

do predali na Čebinah 29. aprila trboveljskim pionirjem. Dne 4. maja bo v Trbovljah centralna prireditel, nato pa jo bodo 5. maja v Čečah predali hrastniškim pionirjem.

DELOVNA SKUPINA CK ZKS V TRBOVLJAH

V ponedeljek, 14. marca se je mudila v Trbovljah delovna skupina CK ZKS. Mudila se je skupno s predstavniki občinskega komiteja ZKS Trbovlje in medobčinskega sveta ZKS revirskih občin v Zasavskem zdravstvenem centru. V tem centru so obravnavali najaktualnejšo problematiko, ki se trenutno v raznih oblikah kaže v revirskih občinah.

Naslednji dan, to je 15. marca, bi skupina morala obiskati SOZD REK EK, vendar je bil obisk prestavljen na kasnejši datum.

AKTIVNOST MLADINE V HRASTNIKU

Občinska konferenca ZSMS v Hrastniku je sredi marca obravnavala med drugim tudi vprašanje letošnjih domačih mladinskih delovnih akcij. Letos bodo sodelovali pri delih na štirih območjih. Udeležili se bodo akcije za zgraditev vodovoda na Kalu, pri izkopu jarka za vodovod na Kovku in na trasi Hrastnik — Dol.

RASTLINJAK V PRAPRETNEM

Zasavska kmetijska zadruga Trbovlje je v okviru svoje dejavnosti dala pobudo za ustanovitev vrtnarije z večjim rastlinjakom. Zgradili naj bi ga v Prapretnem v sodelovanju z DO TET. V tem rastlinjaku bi izkoristili »odpadno« toplo vodo iz TET II. Gojili bi predvsem vrtnine.

Največji problem je vprašanje ustreznega prostora za postavitev takega obrata. V revirskih občinah je spričo razgibane konfiguracije terena zelo težko najti ustrezno gradbeno

površino, ko bi bila dovolj blizu TET. V Prapretnem naj bi zgradili rastlinjak s površino 1.500 m². Gojili bi cvetje, v glavnem pa povrtnine, kar je ekonomsko upravičeno. Dosedanje raziskave so dale ugodne rezultate. V DO TET so tej zamisli naklonjeni, zaenkrat naj bi zgradili le objekt manjšega obsega.

NOVA STANOVANJA V TRBOVLJAH

Na Leninovem trgu v Trbovljah dokončujejo nov stanovanjski blok s 169 stanovanji, ki imajo skupno okoli 10.000 m² stanovanjske površine. Objekt bo predan v uporabo koncem marca, tako da bi se stanovalci lahko vselili v nova stanovanja v začetku aprila letos. Objekt so projektirali projektanti IBT — TOZD Projektiva Trbovlje, gradilo ga je SGP Beton — TOZD Operativa Zasavje, Trbovlje. Naročnik — investitor pa je bila samoupravna stanovanjska skupnost Trbovlje.

Še letos pa bodo pričeli z gradnjo dveh novih blokov na tem območju s 84 stanovanji.

30 LET KRVODAJALSTVA V TRBOVLJAH

Letos bo občinski odbor Rdečega križa Trbovlje posebej proslavil 30-letnico prostovoljnega krvodajalstva v Trbovljah. Kot vemo, so bili vse od začetka te humane akcije do današnjih dni najštevilnejši krvodajalci prav iz vrst rudarjev.

Lani se je javilo za prostovoljno oddajo krvi v Splošni bolnišnici Trbovlje skupno 1.610 krvodajalcev. Kri so odvzeli 1.560 krvodajalcem v skupni količini 583 litrov.

BANČNA AGENCIJA NA DOLU

Ljubljanska banka — Temeljna banka Zasavje Trbovlje je 14. marca t.l. odprla svojo bančno agencijo na Dolu pri

Hrastniku. Svoje prostore ima v novem stanovanjsko — poslovnem objektu. Dol pri Hrastniku se je v zadnjih letih zelo povečal, zato je bilo nujno, da naselje dobi tudi bančno podružnico.

PROBLEMATIKA ZDRAVSTVA

V torek 15. marca popoldan so se sestali v večnamenskem prostoru osnovne šole Trbovlje delegati občinskega zbora združenega dela in krajevnih skupnosti ter delegati samoupravne interesne zdravstvene skupnosti Trbovlje. Obravnavali so najrazličnejše probleme. Iskali so predvsem vzroke za nezmanjšano število bolniških izostankov, obravnavali delo zdravstvene službe in iskali pojasnila o tem, kako so porabljeni presežki zdravstvene skupnosti Trbovlje iz leta 1980. Predsednica A. Hudar in je pojasnila, da so bila sredstva namenjena za nakup ultrazvočnega aparata, za kar so porabili 47.000 dolarjev. Za ureditev dializnega oddelka v Splošni bolnišnici Trbovlje so že pred leti namenili 2,6 milijona din, vendar je bilo premalo za uresničitev projekta. Iz presežka leta 1982 so namenili še 2,00 milijona din, s tem pa se je obveznost domače skupnosti približala potrebnemu znesku. Za ureditev dializnega oddelka v Splošni bolnišnici v Trbovljah je bil imenovan poseben odbor za izvedbo tehničnih in finančnih vprašanj.

Na omenjeni skupni seji so delegati govorili tudi o participaciji za zdravstvene storitve. Nekateri delegati so poudarili, da bodo participacijo najtežje plačevali upokoјenci, torej tisti, ki zdravstvene storitve največje potrebujejo.

KMETIJI BODO IZVAŽALI

Zasavje je hribovit predel naše domovine, zato kmetijske proizvodnje ni mogoče razviti v taki meri kot na ravninskem

delu. Ker pa tudi naši kmetje in zadruga potrebujejo devize za uvoz nekaterih krmil, so se v Zasavski kmetijski zadruzi odločili, da bodo izvažali divjačino in hren. Že letos bodo poskusno nasadili več hrena in računajo, da ga bodo že letos izvozili osem ton.

NOVA STREHA NA GLASBENI ŠOLI

Ni še tako dolgo, ko je bila zgrajena v podaljšku osnovne šole — PE Tončke Čeč na Plevčkovem hribu v Trbovljah nova glasbena šola. Vendar, stre-

ha je kmalu začela puščati in kljub pogostim krpanjem niso uspeli preprečiti zamakanja spodnjih prostorov.

Kolektivu je končno uspelo, da je zainteresiral vse odgovorne v Trbovljah; zbrali so nekaj sredstev in v začetku aprila t. l. bodo streho v celoti obnovili. Sedaj bo strešna kritina iz plastificirane alu-rebraste pločevine.

Ostalo pa bo še vedno odprto vprašanje, kako ustaviti plaz na severni strani zgradbe. Tudi tega se bo treba lotiti, sicer bo nastala na zgradbi šole nepopravljiva škoda. (tl)

Umrli je Franc Magister znani udarnik

Dne 26. februarja 1983 je umrl znani udarnik Franc Magister. V povojnih letih se je izredno odlikoval pri doseganju najboljših možnih proizvodnih rezultatov v jami rudnika Trbovlje skupno z ostalimi rudarji-udarniki, posebno pa še s Tonetom Zagoriškom, prav tako znanim udarnikom, zveznim poslancom in družbenopolitičnim delavcem.

Franc Magister se je rodil 28. 1. 1902 v Zagradišču, z delom pa je začel 22. 2. 1928 kot rudar na takratnem zahodnem obratu rudnika Trbovlje. Upokoјen je bil 4. 4. 1958, star 56 let. Bil je 26-krat

udarnik za prekoračevanje takratne norme na odkopu premoga. Z Zagoriškom sta bila ne le pri rudniku Trbovlje, pač pa tudi v slovenskem in jugoslovanskem merilu vodilna udarnika oz. rudarja z največjimi učinki pri izkopu premoga.

Pokoјnega Franca Magistra, ki je zadnja leta preživel v Domu upokoјencev Franca Salamona v Trbovljah, so na njegovi zadnji poti pospremili uniformirani rudarji Premogovnika Trbovlje; v spomin in zahvalo za dosežene velike uspehe trboveljskih rudarjev pa mu je ob grobu spregovoril Miha Gosak iz Premogovnika Trbovlje. Slava mu!

Zasavski srednješolski center Trbovlje - TOZD srednja šola kovinsko-strojne usmeritve Trbovlje, Novi dom 60	ključavničar	— monter in upravljalac energet. naprav — oblikovalec kovin	IV 5 DO ZPT — TOZD RESD Hrast. IV 3 DO ZPT — TOZD RESD Zag. IV 3 DO RGD — TOZD ESMD IV 2 DO IMD — TOZD SIMD IV 3 DO TET — TOZD PEET IV 4 DO TET — TOZD VN IV 2 DO Rudnik rjav. pr. Senovo IV 2 DO Rudnik rjav. pr. Senovo
Srednja šola kovinarske in elektrotehnične usm. in elektrovarje trg 1 Krško, Hočevarjev trg 1	kovač		V 1 DO ZPT — TOZD RESD Zag.
Zasavski srednješolski center Trbovlje - TOZD srednja šola kovinsko-strojne usmeritve Trbovlje, Novi dom 60	kovinarstvo in strojništvo	strojni tehnik	V 1 DO ZPT — TOZD RESD Zag.
Fakulteta za strojništvo Ljubljana, Murnikova 2	dipl. inženir strojništva	dipl. inženir strojništva	VII 1 DO Rudnik rjav. pr. Senovo
Zasavski srednješolski center Trbovlje - TOZD srednja šola elektrotehnične usmeritve Zagorje ob Savi, C. zmage 3 a	dipl. inženir strojništva	elektrotehnik energetik	IV 2 DO ZPT — TOZD RESD Hrast. IV 2 DO ZPT — TOZD RESD Zag. IV 2 DO IMD — TOZD EIMD Trib. IV 1 DO TET — TOZD PEET IV 2 DO TET — TOZD VN
Zasavski srednješolski center Trbovlje - TOZD srednja šola elektrotehniške usmeritve Zagorje ob Savi, C. zmage 3 a	elektrotehnik energetik	elektrotehnik energetik	V 1 DO ZPT — TOZD RESD Zag.
Fakulteta za elektrotehniko Ljubljana, Tržaška 25	dipl. inženir elektrotehnike dipl. inž. računalništva	elektrotehnik elektrotehnik računalništvo in informatika	VII 1 DO Rudnik rjav. pr. Senovo VII 1 SOZD REK EK — DS TSO (tehnično strok. opravil) VII 1 SOZD REK EK — DS TSO
Zasavski srednješolski center Trbovlje - TOZD srednja šola naravoslovno-matematične in ekonomske usmeritve Trbovlje, Gimnazijska 10	poslovno-finančna dejavnost	ekonomski tehnik	V 3 DO ZPT — Del. skup. SS ZPT V 1 SOZD REK EK — Del. skup. administrativ. strok. oprav. V 1 DO Rudnik rjav. prem. Senovo
Ekonomska fakulteta Borisa Kidriča-Ljubljana, Kardeljeva ploščad 17	dipl. ekonomist	—	VII 1 DO Rudnik rjav. prem. Senovo
Tehniška šola Celje Celje, pot na lavo 22	zidar	gradbinec	IV 1 DO RGD — TOZD GRAMAT

Prošnje za podelitev kadrovske štipendije (Obr. DSZ 8,40 — Vloga za uveljavljanje socialnovarstvenih pravic) pošljite kadrovski službi delovne organizacije, ki razpisuje kadrovske štipendije, in sicer na naslov:

SOZD REK EDVARDA KARDELJA

— DO Zasavski premogovniki Trbovlje (ZPT)	Trbovlje, Trg revolucije 12
— DO Rudarska gradbena dejavnost (RGD)	Trbovlje, Trg revolucije 4 b
— DO Industrijske montažne delavnice (IMD)	Trbovlje, Ribnik 16
— DO Termoelektrarna Trbovlje	Trbovlje, Ob železnici 13
— DO Rudnik rjavega premoga Kanižarica	Črnomelj, 68340 Črnomelj
— DO Rudnik rjavega premoga Senovo	Senovo, Senovo 134
— DO Rudnik Laško, Rečica 18 a, 63270 Laško	
— DS administrativno strokovnih opravil (ASO)	Trbovlje, Trg revolucije 12
— DS tehnično strokovnih opravil (TSO)	Trbovlje, Trg revolucije 12

Kandidati morajo prijavi priložiti:

- potrdilo o vpisu v šolo,
- overjen prepis oz. fotokopijo zadnjega šolskega spričevala oziroma potrdilo šole o opravljenih izpitih,
- potrdilo o premoženjskem stanju družine in številu družinskih članov, ki živijo v skupnem gospodinjstvu,
- potrdilo o dohodku staršev v preteklem koledarskem letu

Prijave za razpis kadrovskih štipendij morajo prosilci vložiti najkasneje do 30. maja 1983.

V primeru, da delovne organizacije do tega datumane bodo prejele dovolj prošenj za kadrovske štipendije, bodo sprejemale prijave do 1. septembra 1983.

Prvomajska

AVTO-KARAVANA
V NOVIGRAD

Oddelek za družbeni standard pri kadrovskem sektorju DS ASO našega kombinata tudi letos organizira v sodelovanju z OZD Laguna — Turist iz Poreča, prvomajsko avto-karavano — Novigrad. V ta namen je naš oddelek že rezerviral večje število sob v hotelu Laguna v Novigradu. Udeleženci avto-karavane bodo lahko koristili hotelske usluge od petka 29. aprila (večerja) do torka 3. maja (kosilo), kar pomeni štiri polne pensione. Cena za dvoposteljno sobo znaša 392,00 din, cena za triposteljno sobo pa 362,00 din na osebo na dan.

Skrajni rok za prijavo in plačilo za prvomajsko karavano je do 10. 4. 1983, prijave pa sprejema oddelek za družbeni standard DS ASO SOZD REK EK. Do Novigrada lahko interesi pridejo z avtobusi ali z lastnimi osebnimi vozili. Avtobusne zveze iz Ljubljane so zelo ugodne, prav tako tudi za vrnitev iz Novigrada. Podrob-

nosti so bile objavljene v ožrožnici številka 19/83 z dne 18. marca 1983.

Program izletov

PLANINSKEGA DRUŠTVA
TRBOVLJE

Planinsko društvo Trbovlje prireja v pomladnih mesecih marec, april in maj 1983 naslednje izlete:

Marec

- 12. 3. 1983 (sobota)
- 9. zimski vzpon na Snežnik
- vodja: Ivan Bočko
- 27. 3. 1983 (nedelja)
- Zimski pohod na Porezen
- vodja: Avgust Koncilja

April

- 10. 4. 1983 (nedelja)
- Lovrenc — Veliko Kozje
- vodja: Andrej Drnovšek
- 24. 4. 1983 (nedelja)
- Bohor (jezikova nedelja)
- vodja: Andrej Ledinek

Maj

- 1. 5. 1983 (nedelja)
- Prvomajski zbor na Mrzlici
- vodja: Andrej Drnovšek

- 8. 5. 1983 (nedelja)
- 7. pohod na Blegoš
- vodja: Miro Drnovšek
- 15. 5. 1983 (nedelja)
- Zbor mladih planincev Zasavja na Kalu
- vodja: Avgust Koncilja
- 29. 5. 1983 (nedelja)
- Partizanski pohod na Vrhe
- vodja: Andrej Ledinek

Streliško

PRVENSTVO SLOVENIJE
V HRASTNIKU

Dne 13. marca t.l. je potekalo v Hrastniku republiško prvenstvo v streljanju. Udeležilo se ga je skupno 283 tekmovalcev — članov (141), članic (42), mladincev in mladink. Vseh ekip je bilo 67, tekmovali pa so tudi posamezno. Najboljši so bili Mariborčani, ki so osvojili tri prva mesta. Tekmovalci so dosegli štiri republiške rekorde.

Člani in članice ter mladinke so tekmovali z zračno puško, mladinci pa s puško in zračno pištolo. Člani SD Hrastnik — rudnik ekipno, so s 1114 krogi, dosegli nov republiški rekord.

Posamezno pri članih je dosegel prvo mesto Cvetko (Hrastnik) 376 krogov. Mladinci ekipno prvo mesto: SD Okrogar — Skvarča (Zagorje); pri mladinkah posamezno je bila na tretjem mestu Remsova (Trbovlje).

Prvenstvo je dobro organizirala in izpeljala občinska strelska zveza Hrastnik, pokrovitelji pa so bili REK EK — DO ZPT, TOZD-i v Hrastniku in Steklar na Hrastnik. (tl)

Krvodajalstvo

V času od 4. do 25. februarja 1983 so darovali kri naslednji sodelavci iz vrst članov kolektiva SOZD REK Edvarda Kardelja:

4. februar 1983

TOZD in DS s področja Trbovelj:

Martinčič Franc, Selšek Zvone, Šmid Darko, Rupnik Jože, Povše Gregor, Motoh Drago, Erjavec Franc.

11. februar 1983

TOZD in DS s področja Trbovelj:

Murko Ivan, Golob Rajko, Laca Janož, Kreže Štefan, Kos Vladimir, Narberger Franc, Bremec Drago, Pikel Jurij, Smode Drago, Božič Ignac, Kranjc Andrej, Božjak Mitja, Klavs Gabrijel, Koklič Roman, Rogan Zlatko, Drugović Ivo, Andrenšek Mitja, Berdon Janez, Klenovšek Ivan.

TOZD in DS s področja Zagorje:

Dernovšek Viktor, Zahirovič Jasmin, Grošelj Stanislav.

18. februar 1983

TOZD in DS s področja Trbovelj:

Žunk Ernest, Gunzek Boris, Centrih Dušan-Otmar, Vučilovski Damir, Lapuh Martin, Grošelj Matjaž, Kranjc Andrej, Černivec Štefan, Dolar Franc, Hlastan Bojan, Hauptman Vlado, Mohorko Karel, Posavec

Jakob, Ramšak Ivan, Sladič Anton, Smrekar Alojz, Strniša Rudi, Škof Anton, Šuntajs Bojan, Štrovs Franc, Tomelj Metod, Tominšek Metod.

TOZD in DS s področja Hrastnika:

Potušek Alojz, Sladič Slavko, Krajšek Jože.

TOZD in DS s področja Zagorja:

Benko Viktor, Klančičar Slavko, Kukovec Maks, Dobnik Ervin.

25. februar 1983

TOZD in DS s področja Trbovelj:

Kmetič Drago, Krhlikar Boris, Jankovič Živorad, Gorišek Bojan, Dragojlov Radislav, Černivec Milan, Ajdišek Tine.

TOZD in DS s področja Zagorja:

Gerečnik Franc, Osmanović Hussein.

TOVARIŠI, DAROVALCI KRAVI, HVALA VAM!

Irena Vidic

Kadrovske vesti

za čas od 1. 2. do 28. 2. 1983

PRIHOD

DO ZPT

TOZD PT: Bregar Samo — vozač, Zupanc Darjan — vozač, Pusovnik Milan — vozač, Ahac Roman — vozač, Glavan Samo — pom. ključ., Balagič Hamid — kopač, Vajdič Dušan — učnik

DS PD Trb.: Veteršek Joža — čistilka, Šviga Nada — čistilka, Lakanar Marjan — pom. zun. del.

TOZD sep. Trb.: Gorjup Aleš — sep. del., Zagorišek Bogdan — kovinar, Pristav Andrej — avtomobanik, Mašič Senad — sep. del.

TOZD PH: Saraf Ilija — kopač, Pavlič Janez — kop. pom., Razpotnik Julius — pom. zun. del., Klepej Janez — učnik

TOZD P Ojstro: Motoh Milan — učnik, Babič Milivoje — učnik, Drek Bajro — učnik, Nagode Branko — učnik, Glogovšek Andrej —

učnik, Lastrič Josip — kopač, Golob Slavko — učnik

DS PD Hr.: Lesjak Jelka — čistilka

RESD Hr: Gruban Radivoj — kov. jam. mehanizacije, Blaznik Anton — kov. jam. mehanizacije, Trstenjak Boris — strojni tehnik, Pristovnik Alojz — mehanik TT naprav

TOZD P Ko: Sotenšek Viljem — učnik, Salkanovič Kerim — pom. kop., Pejič Stipe — kop. pom., Žnidar Andrej — učnik, Smole Ivan — učnik, Imširovič Huso — učnik, Petek Janez II — učnik, Perak Ilija — kop. pom., Herman Jože — učnik, Železen Vilfrid — učnik, Sink Ivan — učnik, Gazibera Mirsad — kopač, Odlazek Miran — učnik, Lebeničnik Ivan — čuvaj, Sajevec Alojzija — čistilka, Perklič Marija — čistilka

TOZD sep. Zag.: Drobne Stane — sep. del., Okič Ahmet — sep. del., Zupanec Milan — sep. del., Brlogar Anton — sep. del.

TOZD RESD Zag.: Pirnat Rado — ključav.

DS SS ZPT: Cestnik Irena — izvaj. opravil obračuna OD, Krautberger Ana — izvaj. in likvidiranja faktur

DO RGD

TOZD RIG: Trailovič Tomislav — učnik, Vovk Ivan — pripravnik, Šumer Miloš — vozač

TOZD GRAMAT: Fazlič Salmih — zlagalec opeke, Čosič Tajiba — zlagalec opeke, Mejrič Mirsada — zlagalec opeke

DO TET

TOZD PEE: Šamc Sandi — elekt. rikar, Seme Vanja — administrator

TOZD VN: Oskar Dušan — strugar

ODHOD

DO ZPT

TOZD PT: Štehar Vlado, vozač — pren. v posk. dobi; Deželak Ivan, kopač — upok.; Potokar Jože, kopač — upok.

TOZD sep. Trb.: Knežević Grga, sep. del. — umrl; Češnovar Vera, sep. del. — inv. upokojena; Moni Devad, ključavničar — spor. prek.; Radojčić Ibro, sep. del. — spor.

prek.; Blatnik Viktor, teht. prem. na JŽ — upok.; Dolar Marija, sep. del. — upok.

DS PD Trb.: Drnovšek Ivan, pom. učni kopač — upokojen; Flere Jože, sklad. del. — upokojen

TOZD PH: Motoh Milan, učnik — prem. v drugo TOZD; Kramžar Bojan, pom. del. — spor. prek.; Šebes Simo, kopač — spor. prek.; Trstenjak Boris, strojni tehnik — prem. v drugo TOZD; Lendero Marjan, učnik — pren. v posk. dobi

TOZD P Ojstro: Jan Lado, kopač — upokojen; Omahna Franc, učnik — pren. v posk. dobi; Huskić Smail, kopač — samov. prek.

TOZD P Ko: Ejupović Hikmet, učnik — odpuščen; Šarkezi Viktor, učnik — samov. prek.; Pance Ivan IV, pom. kop. — upokojen; Kramžar Milan, učnik — spor. prek.

DS PD Zag.: Laznik Štefka, čistilka — upokojena

RŠC: Petek Rudolf, kopač — upokojen

DO RGD

TOZD RIG: Mujkanović Suljo, vozač — v zapor; Suljić Vehbija, kopač — odpuščen v posk. dobi; Vukadinović Kostadin, vozač — samov. prek.; Kasumović Pašega, pom. kop. — samov. prek.; Klapič Izet, učnik — samov. prek.; Balagić Hamed, kopač — prem. v drugo TOZD; Ivanović Dragoslav, kopač disc. odpust; Jerman Danijel, ključ. — samov. pr.; Hunić Hasan, vozač — samov. pr.; Hrstić Mustafa, pom. zun. del. — v JLA

TOZD GRAMAT: Matič Sofija, op. del.; Barišić Zdenka, zlag. opeke

DO TET

TOZD PEE: Oskar Dušan, strugar — prem. v drugo TOZD

DS SS: Seme Vanja, admin. — prem. v drugo TOZD

DO IMD

DS SS: Glavan Samo, pom. ključ.

SOZD DS TSO: Pirnat Karlo, sam. risarska dela — v zapor

Ljuba Poznič

FUMOR

— Kako pa, da si celo noč na ves glas navijal radio? — Veš, otrok je jokal, pa le rajši poslušam radio kot pa vpitje otroka.

□ — □

Lahko mi verjamete, tovariš miličnik, da nisem vozil prehitro, kajti peljem se k tašči!

□ — □

— Ves dan delam kot vol, a ponoči kot bik, je dejal rajni gostilničar Čaruga.

□ — □

Ves dan delam kot vol — za kilo teletine.

□ — □

— Prisežeš, da me boš ljubil celo življenje. — Že, že, samo včasih bi vmes kaj pojedel.

□ — □

Mislil sem, da imajo novi sosede tri hčerke, v resnici pa imajo samo eno s tremi lasuljami.

□ — □

Prosim vas, povejte mi, kje se nahaja WC, vpraša pijan gost. — Zadnja vrata na hodniku, levo. Pijanec krene proti koncu hodnika, odpre napačna vrata in pade v jamo dvigala. — No, lepa reč, zagodrnja, — sedaj naj kakšen norec še vodo spusti.

□ — □

Že veliko let kupujem časopis od starejše prodajalke. Zadnjič pa sem doma pozabil denar. — Boste pa jutri plačali, je dejala. — Kaj pa, če do jutri umrem? — No, saj ne bo velike škode, je odvrnila.

□ — □

Vodja nekega tozda je prišel v službo precej »zaflikan« z levkoplantom. — Kaj pa se je vam zgodilo? je v strahu vprašala tajnica. — Včeraj ste me pozabili opozoriti, da ima moja žena rojstni dan!

Dva pijanca stojita pred progo. — Vidim, pravi prvi, — da je malo pred nama tu peljal vlak. — Kako pa to veš? se je začudil drugi. — Kaj ne vidiš, da je pustil sledove!

□ — □

Z ženo vodim hladno vojno, kajti ona je frigidna.

□ — □

Veliko nogometašev bi morali kaznovati, ker tlačijo lepo negovano travo na igrišču!

□ — □

Gost že celo uro sedi v restavraciji in čaka natakarnja. Nato se odloči in napiše na listek: — Odšel sem na kosilo!

□ — □

— Ali je ta krompir uvožen ali domač? vpraša sitna stranka. Odvisno od tega, ali ga boste jedli ali se boste z njim pogovarjali.

□ — □

Starejšima zakoncema je nagažala ura. Večkrat se je ustavljala. Neko noč je mož spet pogledal nanjo in jezen dejal: — že spet stoji. — Ali se obrnem k tebi, je v spanju dejala žena!

Milan Kovač

Glasilo Srečno izdaja SOZD Revirski energetske kombinat Edvarda Kardelja, n. sol. o., 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12. Izhaja mesečno. Družbeni organ glasila je Časopisni svet — predsednik Albin Hauptman.

Glasilo ureja uredniški odbor: Jože Kirič, Franc Žgalin, Slavi Guna, Boris Jesenšek, Stefan Štok, Vladimir Breznik, Stanko Drnovšek, Dragica Bregant, Janez Oberžan (odgovorni urednik), Tine Lenarčič (urednik).

Naklada 3400 izvodov.

Tisk KTL — TOZD TIKa Trbovlje. Za člane kolektiva SOZD REK Edvarda Kardelja je časopis brezplačen. Rokopisov, fotografij skic, risb itd., ne vračamo.

Po mnenju republiškega sekretariata za Informacije, št. 421-1/74 z dne 9. 1. 1974, spada glasilo »Srečno« med proizvode iz 7. točke 1. odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljnega davka od prometa proizvodov.